

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

PÖRDE- FÖLDE

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVÉHEZ

Készült:
2026.

PÖRDEFÖLDE KÖZSÉG

TELEPÜLÉSTERVE

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

Megrendelő:

Pördefölde Község Önkormányzata
8956 Pördefölde, Fő út 13.
Képviseli: **Horváth Józsefné polgármester**
+36-92/378-006
jegyzo@paka.hu
www.pordefolde.hu

Önkormányzati főépítész:

a településterv elkészítésének idejére:

Horváth Rita
okl. településmérnök
főépítési bizonyítvány száma: 5/2016

2025. óta FÉNY-ben regisztrált állandó:

Cseresnyés Márk

ALÁÍRÓLAP

Tervezők:

Településrendezés

Fercsák Ágnes Erzsébet

okl. településmérnök

TT 20-0277

8945 Bak, Rózsa u. 33.

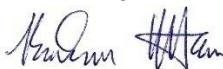
+36-30/217-6141

Munkatárs

Bedő Bertold

okl. településmérnök

Zöldfelület és tájrendezés

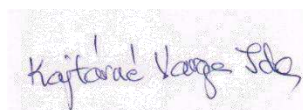

Bruckner Attila

okl. táj- és kertépítész mérnök

TK 19-0244

Közlekedés

Kajtárné Varga Ida

okl. építőmérnök

TKÖ 19-0320, 19-5232

Vízi- és gáz közmű

Lőrincz Imre

gépészmérnök

TE, TV 18-0031

Energiaközmű

Baranyai Péter

okl. villamosmérnök

TE 19-0762

Hírközlés

Baranyai Péter

okl. villamosmérnök

TH 19-0762

Környezetvédelem

Petőházi Attila

okl. környezetmérnök

SZKV-1.1., 1.2., 1.3., 1.4. 20-0521

Régészet

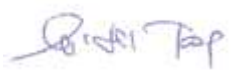

Simmer Livia

régész

szakértői engedélyszám: 18-002

Önkormányzati főépítész:

Horváth Rita

okl. településmérnök

főépítészti bizonyítvány száma: 5/2016

Munkaszám: 8/2026.

TARTALOM

1.	Bevezető.....	5
I.	Megalapozó vizsgálat	8
1.	Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok	8
2.	Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések.....	11
2.1.	Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióról	11
2.1.	Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója 2020-2027	13
3.	Területrendezési követelmények.....	16
3.1.	Zala Megye Szerkezeti Terve	18
3.2.	Ökológiai hálózat magterületének övezete	21
3.3.	Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	25
3.4.	Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	26
3.5.	Erdők övezete	27
3.6.	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete.....	28
3.7.	Tájképvédelmi terület övezete.....	29
3.8.	Ásványi nyersanyagvagyon övezete.....	31
3.9.	Földtani veszélyforrás terület övezete	33
4.	Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése	34
5.	A település demográfiai helyzete	38
6.	A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások	50
7.	A település gazdasága	51
8.	Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés	54
9.	Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat.....	55
9.1.	Településszerkezet	55
9.2.	Telekstruktúra, beépítés és az utcavonal-vezetés	56
10.	Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata	57
10.1.	Épített környezet	57
10.2.	Építészeti örökség	61
11.	Környezetiállapot-jellemzők.....	64
11.1.	Domborzat.....	65
11.2.	Földtan, talaj.....	65
11.3.	Éghajlat, felszíni és felszín alatti vizek védelme	68
11.4.	Levegőtisztaság-védelem	70
11.1.	Zaj – és rezgésterhelés	72

11.2.	Sugárzás védelem	72
11.3.	Hulladékkezelés.....	73
11.4.	Vizuális környezetterhelés	74
11.5.	Árvízvédelem	74
11.6.	Klímavédelem, éghajlatváltozás	74
11.7.	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	75
12.	A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat ...	75
12.1.	Természeti adottságok.....	75
12.2.	Tájhasználat, tájszerkezet	79
12.3.	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	85
12.4.	Zöldfelületi rendszer vizsgálata	91
13.	Közlekedés.....	96
13.1.	A település tervezési paramétereinek meghatározása	97
13.2.	A térség közlekedési hálózatának vizsgálata, forgalomvizsgálat	97
13.3.	Vasúti közlekedés vizsgálata.....	102
13.4.	Közösségi közlekedés vizsgálata	103
13.5.	Kerékpáros közlekedés vizsgálata	105
13.6.	Gyalogos közlekedés vizsgálata	105
13.7.	Víziközlekedés	105
13.8.	Parkolás.....	105
13.9.	Keresztszelvények a meglévő állapotról	106
13.10.	Problématérkép.....	106
14.	Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás.....	107
14.1.	Vízellátás	107
14.2.	Szennyvízelvezetés	110
14.3.	Gázellátás	110
14.4.	Villamosenergia ellátás	112
14.5.	Hírközlés.....	114
14.6.	Csapadékvíz elvezetés	116
15.	Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők.....	116
16.	Vizsgálati térképek	122

1. Bevezető

Pördefölde Község Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. r.) előírásainak megfelelő településterv elkészítésével összefüggő tervezői és szakértői feladat elvégzése érdekében pályázatot nyújtott be a Lechner Tudásközpont-hoz az új típusú településterv elkészítésének támogatása érdekében. A támogatás megítélését követően az önkormányzat ajánlattételi felhívást bocsátott ki, melyet követően, a három tervezőtől érkezett ajánlat alapján kiválasztotta a tervezőt és megalkotta a Korm. r. 59. § (2) bekezdése szerinti döntését. A településterv megalapozó vizsgálatának és alátámasztó javaslatának tartalmi követelményét a község megbízott önkormányzati főépítésze a Korm. r. 7. § (7) bekezdésének megfelelően írásban meghatározta, amit a Képviselő-testület jóváhagyott.

KIVONAT: Pördefölde Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025.június 3-án megtartott nyilvános képviselő-testületi ülés a jegyzőkönyvéből

71/2025 (VI.3.) Kt. határozat

Pördefölde Község Önkormányzatának Képviselő-testülete:

1. a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény és a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján elkészíti a településtervét;
2. elfogadja az önkormányzati főépítész által a településterv megalapozó vizsgálata és alátámasztó javaslata tartalmi követelményeire megállapított feljegyzést;
3. felhatalmazza a polgármestert a településterv egyeztetési és elfogadási eljárásának lefolytatására, a folyamat során keletkező dokumentumok aláírására, továbbá a szükséges nyilatkozatok és intézkedések megtételére.

Felelős: polgármester, önkormányzati főépítész

Határidő: folyamatos

Értesül: tervező

Horváth Józsefné sk.
polgármester

Tóthné Péter Judit sk.
Jegyző

A kivonat hitelül:

Páka, 2025. 06. 10.

Tóthné Péter Judit
leíró

FŐÉPÍTÉSZI FELJEGYZÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

Pördefölde Község Önkormányzata a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) szerinti új településterv elkészítéséről döntött.

A Korm.r. 7. § (7) bekezdése előírja, hogy a településterv megalapozó vizsgálatának és alátámasztó javaslatának tartalmi követelményeit a település önkormányzati főépítésze írásban határozza meg, amit a Képviselő-testület a Korm.r. 59. § (2) bekezdése alapján a településterv készítését tartalmazó döntésében el kell fogadnia.

Kérem, hogy az alábbi tartalmi követelményeket elfogadni szíveskedjenek.

A településterv készítése során az alábbi tartalmat szükséges a településterv készítőjének kidolgoznia:

MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT tartalmi követelménye a Korm. r. 1. melléklete alapján:

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok
2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések
3. Területrendezési követelmények
4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése
5. A település demográfiai helyzete
6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások
7. A település gazdasága
8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés
9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat
10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata
11. Környezetiállapot-jellemzők, ideértve a földtani állapot jellemzőket is
12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat
13. Közlekedés
14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás
15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők
16. Aláíró lap, az önkormányzati főépítész, a felelős tervező és a szakági tervezők aláírásával

ALÁTÁMASZTÓ JAVASLAT tartalmi követelménye a Korm. r. 2. melléklete alapján:

1. Fejlesztési és rendezési javaslat összefoglalója (a fejlesztésben javasolt változások, a rendezést érintő módosítások bemutatása, összefüggéseik feltárása, szakági javaslatok összefoglalása)
2. Településrendezési javaslat
3. Javaslat az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére
4. Tájrendezési és zöldinfrastruktúra-fejlesztési javaslat, csapadékvíz-gazdálkodás
5. Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat, közlekedési javaslat

6. Védelmi és korlátozóelemek
7. A módosítással érintett területek bemutatása
8. A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása
9. Az új beépítésre szánt terület kijelölésére irányuló módosítással érintett területekre a biológiai aktivitásérték számítása és eredménye
10. A műemlékvédelmi hatástanulmányt, ha a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény 146. §-a alapján ilyen készül
11. Települési környezeti értékelés
12. Aláíró lap, az önkormányzati főépítész, a felelős tervező és a szakági tervezők aláírásával

Pördefölde, 2025. június 2.

Horváth Rita
önkormányzati főépítész

I. MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

A megalapozó vizsgálat a tervezés szempontjából releváns terület tekintetében meghatározza, és vizsgálati térképen ábrázolja legalább

- a) az egyes általános használat szerinti területeket és településrészeket, infrastruktúra-elemeket,
- b) a fejlesztést és rendezést befolyásoló értéket, problémát, védelmet, illetve korlátozást meghatározó elemeket (probléma- és értéktérkép),
- c) az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolását.

1. Településhálózati összefüggések, térségi és települési kapcsolatok

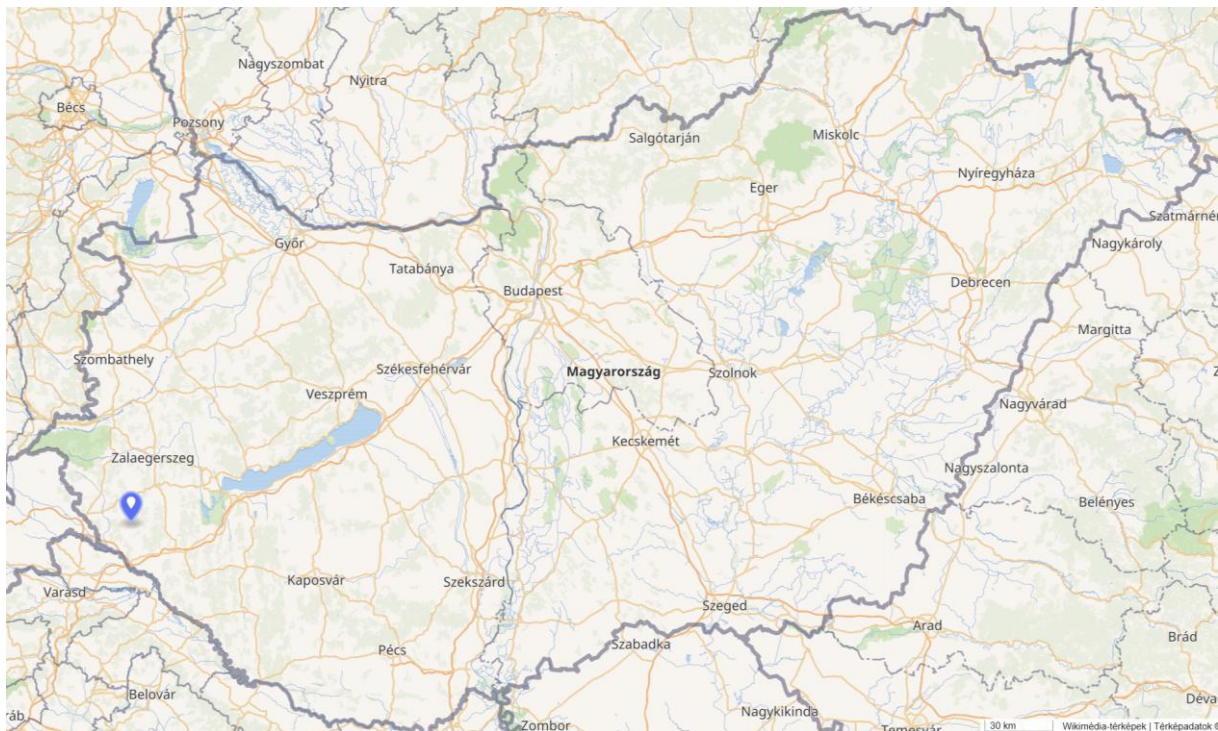
Pördefölde község Zala megyében, a Lenti járásban, a Zalai-dombság területén, a Göcsejben helyezkedik el. A Pákától keletre fekvő település közigazgatási területén végighalad a Borsfa-Lenti (Mumor) közti 7537-es út, de a község belterülete tulajdonképpen zsákfalunak tekinthető, mert közúton csak a 75144-es számú mellékúton érhető el. Szomszédos települések: északról Gutorfölde és Ortaháza, keletről Szentpéterfölde, dél-keletről Lasztonya, nyugatról Kányavár és Páka

A településtől kb. 23,5 km-re található Szlovénia, ami Rédics határátkelőhelyen keresztül közelíthető meg. Pördeföldétől Horvátország kb. 22 km-re érhető el a Tornyiszentmiklós-i határátkelőn és kb. 20 km-re a Letenye-i határátkelőn közelíthető meg legközelebb. Magyarország legjelentősebb állóvize, a Balaton, valamint Keszthely város kb. 70 km-re fekszik, a Sármelléken található működő repülőtér hasonló távolságra található.

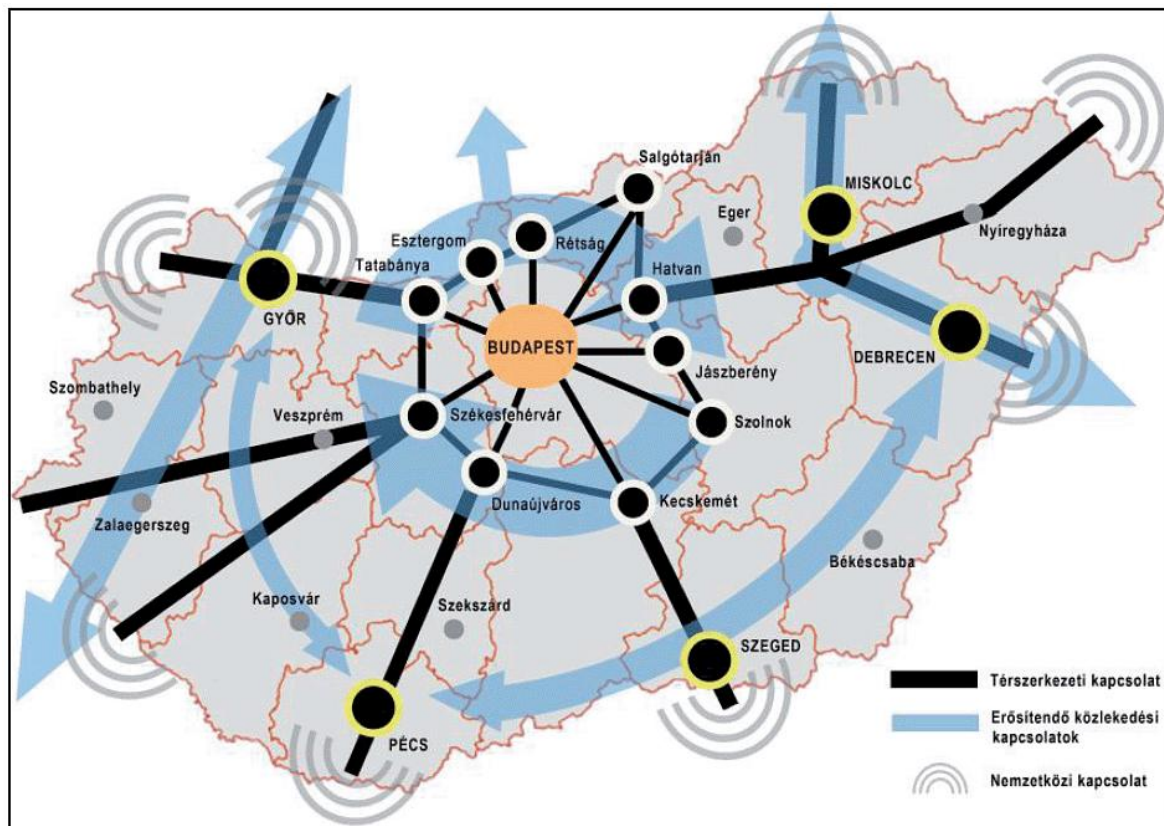
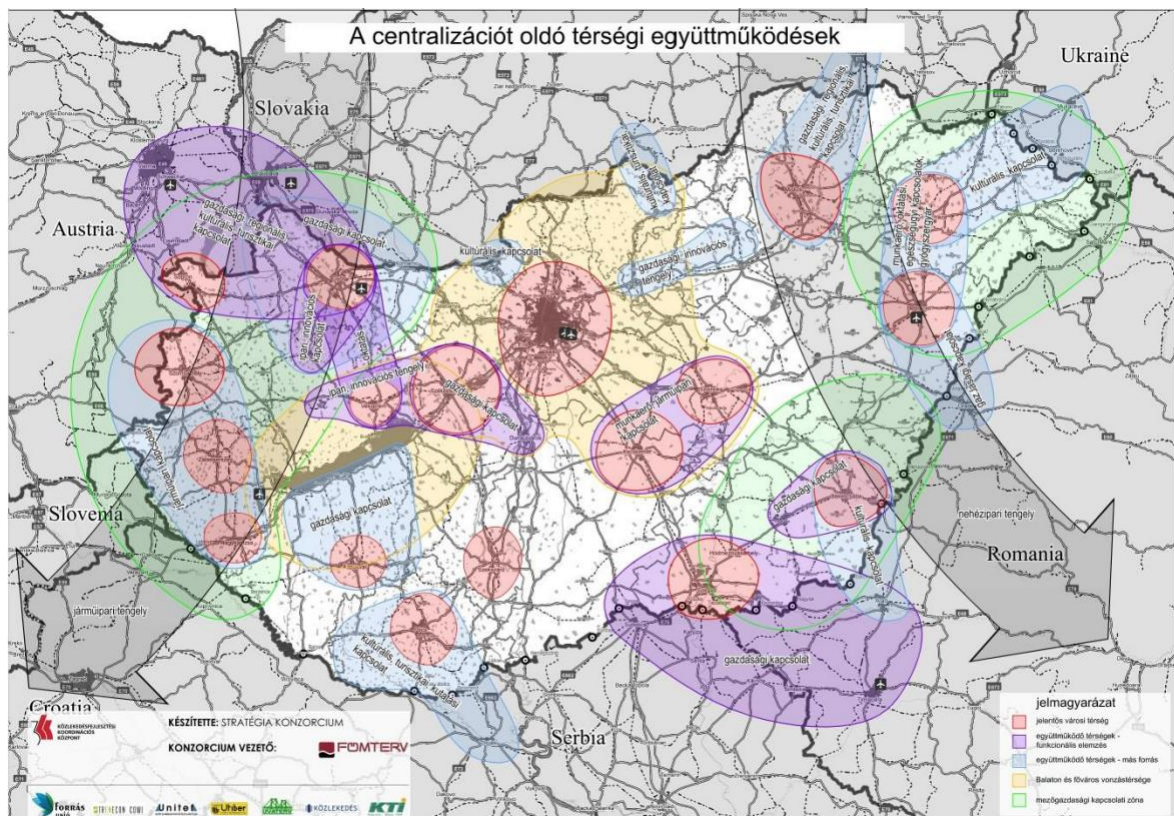
Népessége 2025. jan. 1-én: 60 fő

Népsűrűsége: 2,82 fő/km²

Területe: 19,12 km²

Pördefölde község földrajzi helyzete Magyarország területén (forrás: Wikipedia)

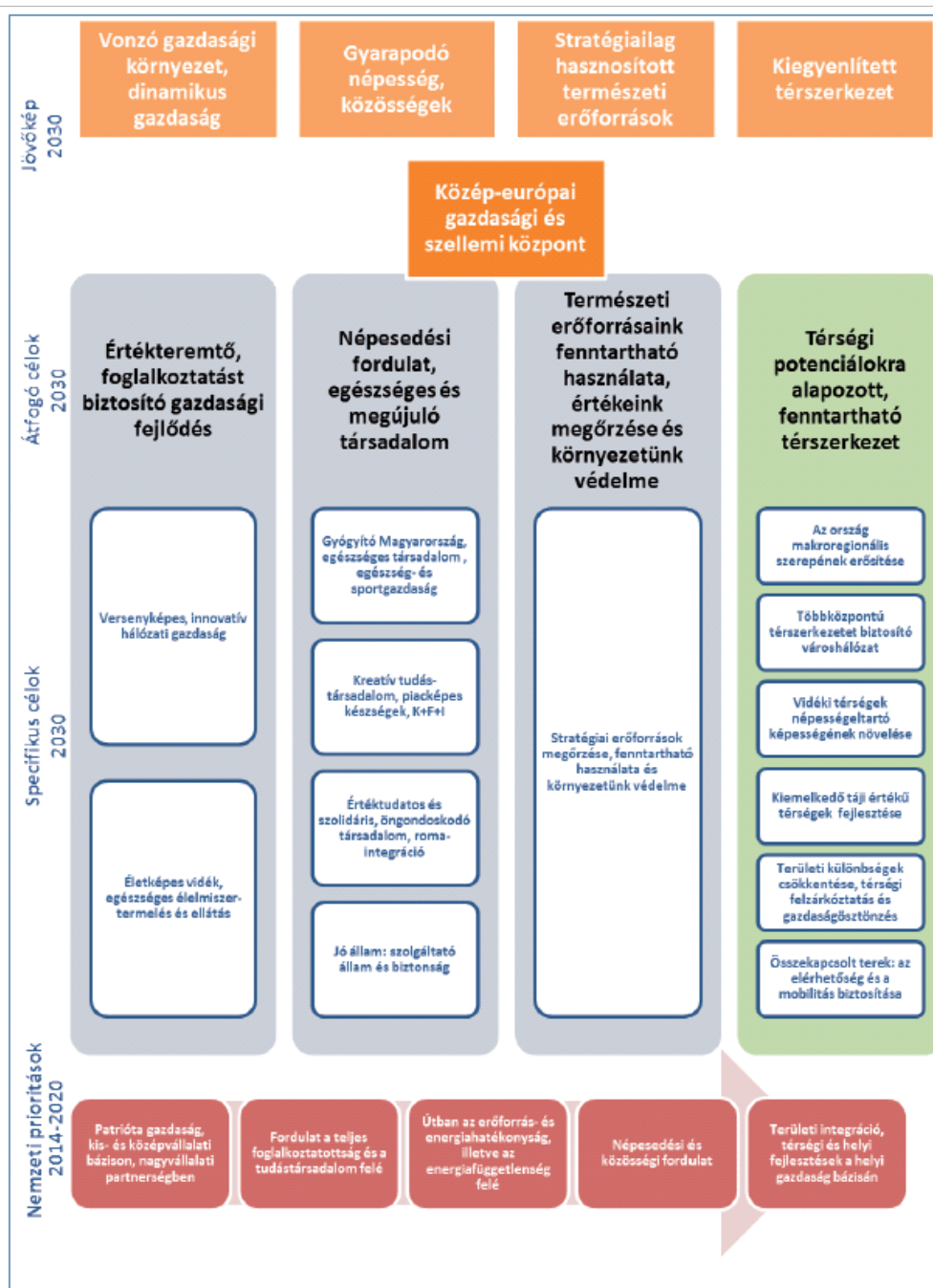

2. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések

2.1. Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióról

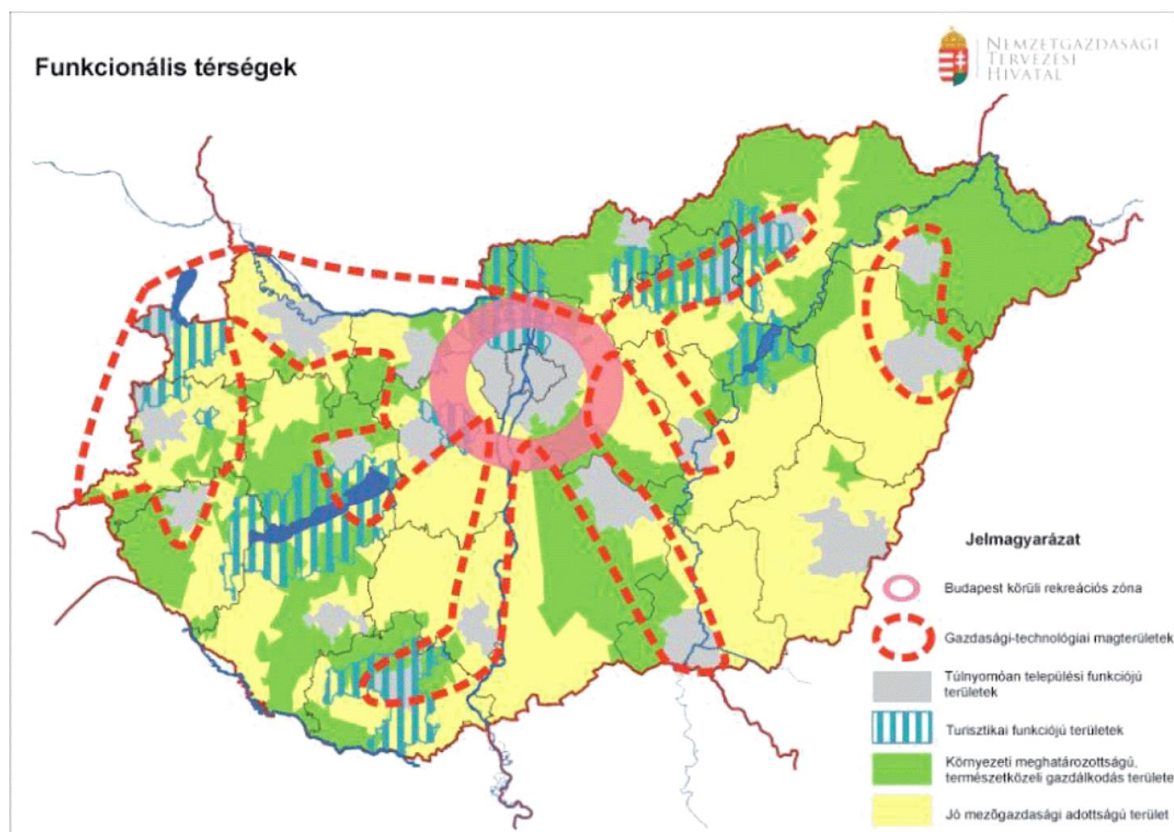
Nemzeti jövőkép

Magyarország 2030-ban **Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz**, lakosságának **biztonságos megélhetést** biztosító, **az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal**, azzal összefüggésben **gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal**.

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció célrendszere

A térszerkezeti jövőképünket összesítve kirajzolhatók azok a **funkcionális térségek**, melyek arculatában meghatározó – vagy a jövőben szándékoltnak azzá válik – egy-egy nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladat ellátása. Az adott térség **elsősorban e feladatellátással kapcsolódik a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba**. A funkciók kívánt térségi és településhálózati szintű kiosztását szemlélteti az alábbi térkép. Ezek nem kizárólagos és semmiképpen nem szabályozási jellegű térségek. A „túlnyomóan települési funkciójú területek” például csak az országos léptékben is jelentős városias és ahhoz kapcsolódó agglomerációs területeket képviselik. A természetközeli gazdálkodás sem korlátozódhat a környezeti meghatározottságú gazdálkodás tereire, de ott kiemelt fontosságú.

Zala Megye FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- A megyeszékhely bekapcsolása a nemzetközi gyorsforgalmi úthálózatba, a Közép-európai Közlekedési Folyosó elemeinek kiépítésével (M9 gyorsforgalmi út, 17-es sz. vasúti vonal) Zala megye a Baltikum és az Adria közötti kereskedelmi-logisztikai tranzittérséggé fejlődhet.
- A helyzeti energiájukat kihasználó térségek gazdasági specializációja:
 - Zalaegerszeg térsége termelő típusú elektronikai-, gépipari- és mechatronikai gazdasági központtá fejlődik (Harmadik Járműipari és Mechatronikai Centrum).
 - A szlovén–horvát–magyar hármashatárnál Nagykanizsa–Letenye térsége nemzetközi jelentőségű logisztikai központtá válik.
 - Keszthely–Hévíz térségében jelentős potenciál van a gyógyvízkészletre alapozott egészségiparban és a Balatonhoz köthető idegenforgalmi szolgáltatás területén.
 - Lenti térségében a gyógy- és gasztroturizmus kiemelt szerepe jellemző.
- Fontos feladat az aprófalvas, perifériális térségek felzárkóztatása (Zalaszentgrót), a vidéki életminőség javítása, a mezőgazdasági termelés és integráció feltételeinek javítása, a vidéki önálló gazdálkodás, a helyi piacok, az élelmiszer helyi feldolgozása és a falusi turizmus támogatása.

- Törekedni kell az egyetemi potenciál fejlesztésére a műszaki-, logisztikai- és agrár felsőoktatás területén, valamint az önálló egyetemi kutató-, fejlesztő-, innovációs- és tudásközpont kialakítására a megyében.
- Kiemelt cél a megújuló energiaforrások szélesebb körben történő fenntartható hasznosítása.

2.1. Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója 2021-2027

Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója a 2021-2027. évekre vonatkozóan elfogadásra került. (A dokumentumot a HÉTFA Elemző Központ – Város- és Területfejlesztési Iroda készítette.)

A Konceptió az alábbi célrendszert állapította meg:

ZALA MEGYE FEJLESZTÉSI ELVEI

A célrendszer a Zala Megye Területfejlesztési Konceptiója - Helyzetelemzés 2020 című dokumentum „Helyzetértékelés” fejezetének figyelembevételével készült, mely fejezet tartalmazza a megye lehetséges fejlesztési irányainak bemutatását, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek azonosítását, valamint a megye speciális, területi meghatározottságú problémáinak és lehetőségeinek meghatározását. Az itt vázolt fejlesztési irányok címszavakban:

- *Feldolgozóipari működőtőke-beruházások ösztönzése.*
 - o Magasan képzett munkaerő megtartása, a megyébe csábítása.*
- *Gazdasági környezet fejlesztése.*
 - o Mikro- és kisvállalkozások fejlődési lehetőségeit erősítő gazdasági környezet kialakítása.*
 - o Közép- és nagyvállalkozások megerősítése, foglalkoztatási igényeknek megfelelő munkaerő-kínálat megteremtése.*
 - o Nemzetközi gazdasági kapcsolatok erősítése, együttműködések kialakítása.*
 - o Logisztikai fejlesztések infrastrukturális és szolgáltatási feltételeinek javítása a Nagykanizsa, Letenye határtérségben, illetve Zalaegerszegen.*
- *K+F+I kapacitás fejlesztése.*
 - o A felsőoktatási intézmények és a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok fejlesztése.*
 - o Innovációs tevékenységek fejlesztése.*
 - o Egyetemi kutatóhálózatokba való bekapcsolódás elősegítése.*
 - o Külföldi felsőoktatási és kutatás-fejlesztési intézményekkel közös kapcsolatok kialakítása/fenntartása.*
 - o Felsőfokú végzettséggel rendelkezők elvándorlásának mérséklése.*
 - o Az agrárgazdaság és vidékfejlesztés területén a meglevő kutatási kapacitás jobb hasznosítása, agrárkutatási tevékenység bővítése.*
- *A térség közúti elérhetőségének javítása.*
 - o M76-os főút Zalaegerszegig tartó kivitelezése*
 - o A megyeszékhely további gyorsforgalmi összekötése Nagykanizsával, Szombathellyel, Kőrmenddel.*
 - o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.*
 - o Az útburkolat minőségének általános javítása.*
- *A sármelléki repülőtér működtetésének és fejlesztésének hosszú távú biztosítása.*
- *A turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése, turisztikai kínálat és vonzerő bővítése.*
- *Az egészségügyi közszolgáltatások fejlesztése.*
- *Népességcsökkenés negatív tendenciájának mérséklését célzó fejlesztések megvalósítása. Különösen:*

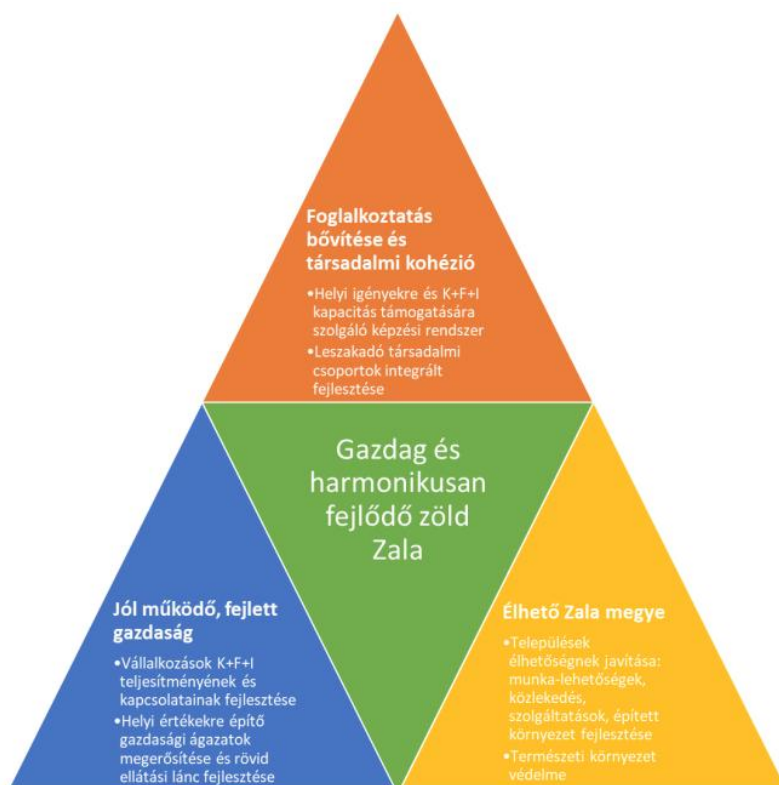
- o A településhálózat integrált – vállalkozásfejlesztési, életminőségbeli és környezetvédelmi tevékenységeket összefüggéseiben is kezelő – fejlesztése.*
- o A kistelepüléseken a települési funkciók és humán szolgáltató rendszerek fejlesztése.*
- o A járásközpontok közösségi közlekedési kapcsolatainak javítása.*
- o Kistelepülések közötti elérhetőségének fejlesztése.*
- o Rövid ellátási láncok megerősítése, támaszkodva a településeken már kiépült termelőkapacitásokra.*
- o Szociális háló fejlesztése a kisebb településeken.*

• **Természeti környezet védelme.**

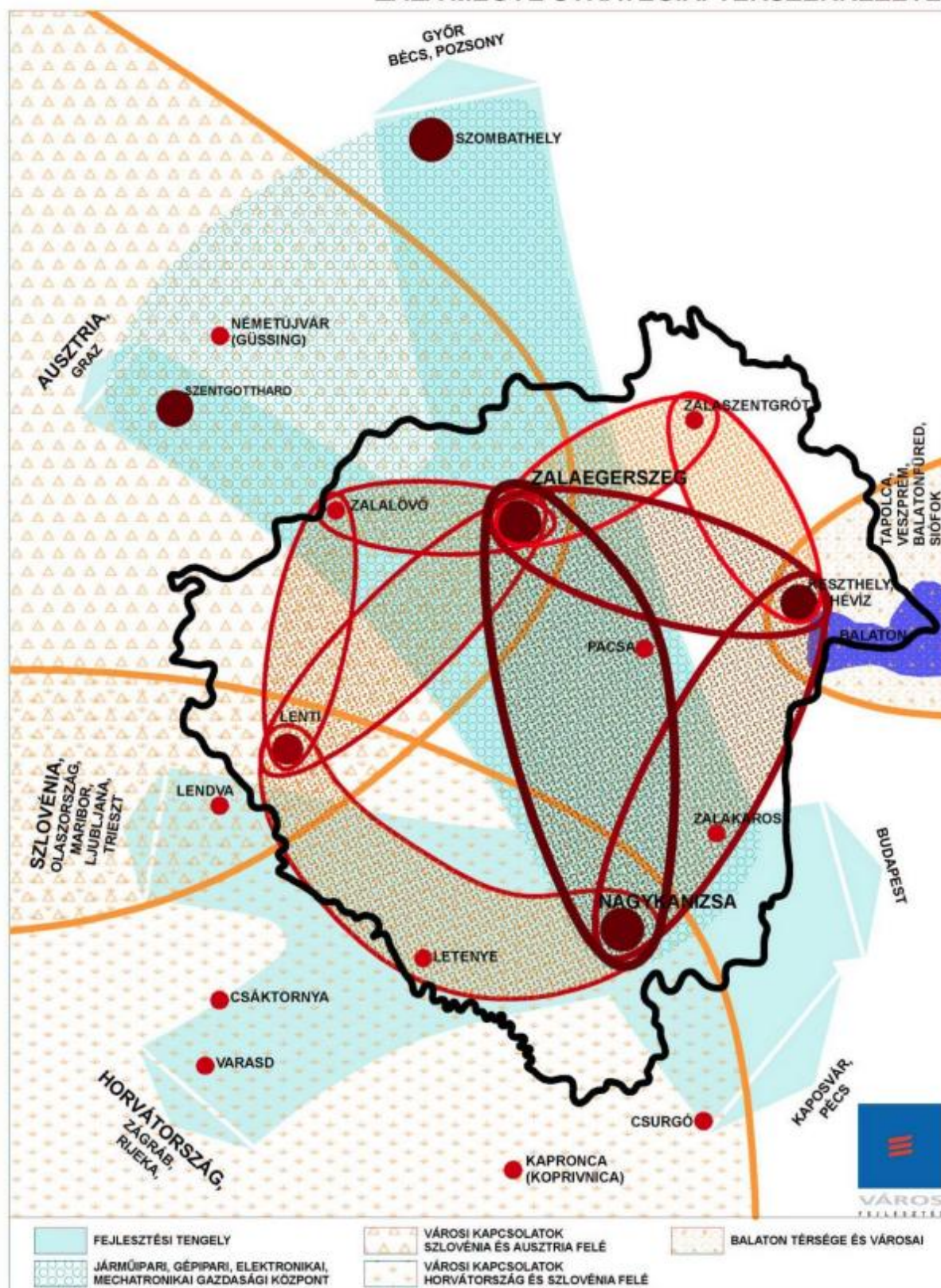
- o A megye érzékeny felszíni vizeinek, ivóvízbázisának védelme, az ivóvíz minőségének javítása.*
- o A talajszennyezés mérséklése, a csatornázott települések körének bővítése.*
- o Illegális szeméttlerakás/dögkutak felszámolása.*
- o A lakosság és a vállalkozások környezettudatosságának erősítése, a természeti erőforrások és értékek védelme.*
- o Az erdőterületek védelme, az erdők látogatottságának növelése a természeti értékek megőrzése mellett.*

• **Megújuló energia-előállítás potenciál jobb hasznosítása, elsősorban a napenergia, és termálvíz hasznosítása mellett.**

A 2021-2027-es időszakra, az átfogó célokhoz illeszkedően új stratégiai ágazati és területi célokat, prioritásokat és horizontális célokat határozott meg Zala megye, melyeket az alábbi ábra szemléltet:

ZALA MEGYE STRATÉGIAI TÉRSZERKEZETE

Forrás: Zala Megye Területfejlesztési koncepciója

készítette: Városfejlesztés Zrt.

3. Területrendezési követelmények

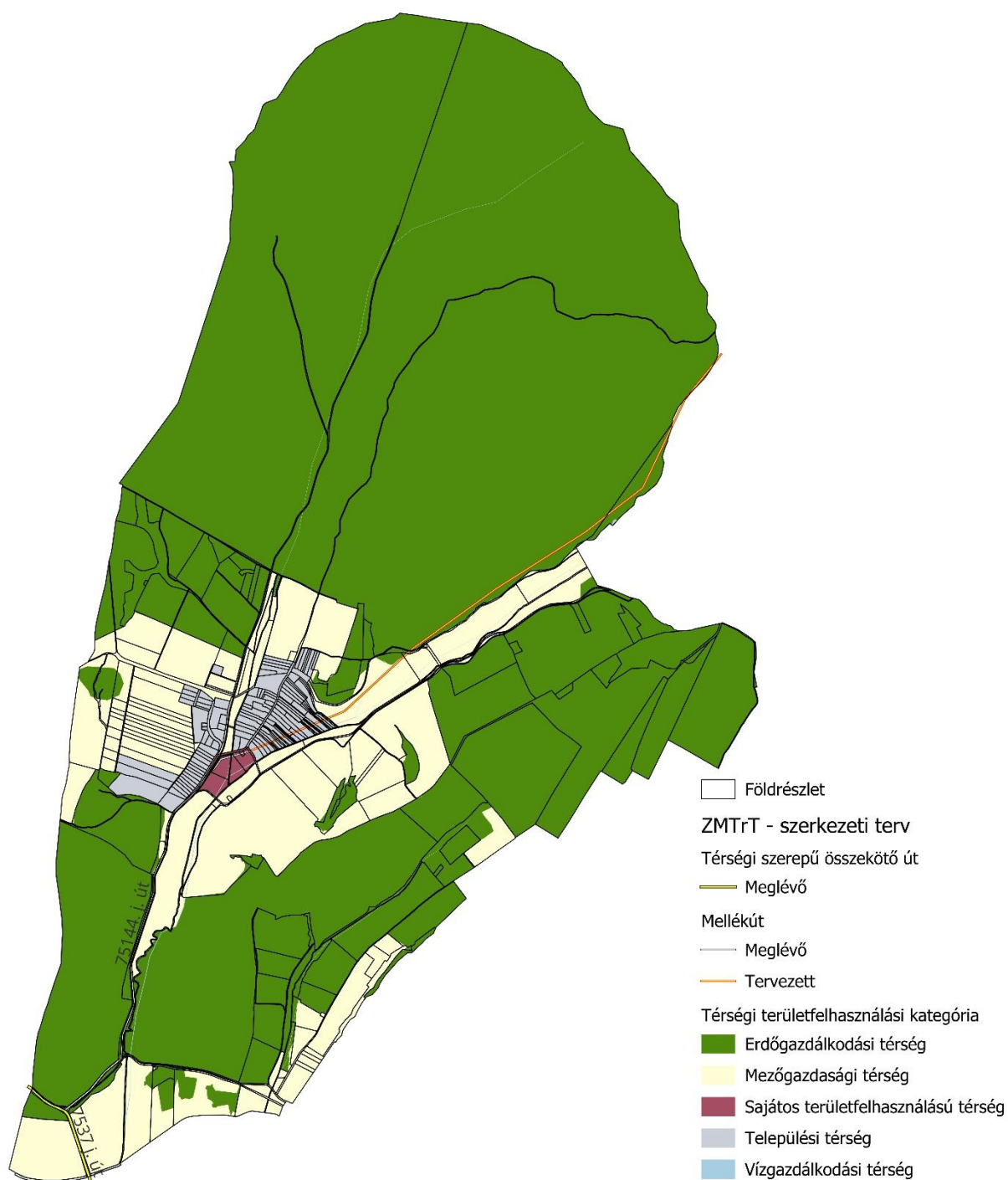
A Zala Megye Területrendezési Tervének felülvizsgálata a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. évi törvénnyel (a továbbiakban: MaTrT), továbbá a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelettel (a továbbiakban: MvM rendelet) összhangban 2019. évben megtörtént. A Zala megye területrendezési szabályzatáról, térségi Szerkezeti Tervéről és övezeteiről szóló Zala Megyei Közgyűlés 8/2019. (IX. 27.) rendelete (a továbbiakban: ZMTrT) feldolgozta és pontosította az országos övezeteket, ezért a megyei területrendezési terv figyelembevétele szükséges a településterv készítése során.

Pördefölde közigazgatási területére az alábbiak szerint fednek a területrendezési tervek által megállapított térségi területfelhasználások, valamint az országos és megyei övezetek:

Térség, övezet megnevezése	Érintettség
erdőgazdálkodási térség	+
mezőgazdasági térség	+
vízgazdálkodási térség	+
települési térség	+
legalább 5 ha nagyságú sajátos területfelhasználású térség	+
ökológiai hálózat magterületének övezete	+
ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete	+
ökológiai hálózat puffterületének övezete	-
kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete	+
jó termőhelyi adottságú szántók övezete	+
erdők övezete	+

erdőtelepítésre javasolt terület övezete	+
tájképvédelmi terület övezete	+
világörökségi és világörökségi várományos területek övezete	-
vízminőség-védelmi terület övezete	+
nagyvízi meder övezete	-
VTT-tározók övezete	-
honvédelmi és katonai célú terület övezete	-
ásványi nyersanyagvagyon övezete	-
rendszeresen belvízjárta terület övezete	-
tanyás területek övezete	-
földtani veszélyforrás terület övezete	+
egyedileg meghatározott megyei övezet:	
• gazdaságfejlesztési és innovációs övezet	-
• kiemelt turisztikai övezet	-

3.1. Zala Megye Szerkezeti Terve

Pördefölde külterülete jelentős mértékben erdősült. Mezőgazdasági területek legfeljebb a külterület harmadán található. A település tengelyét a 75144 j. bekötőút jelenti, ami a 7537 j. Kányavár – Páka összekötő útról csatlakozik le. Amegyei szerkezeti terv nem ábrázolja, de szerkezeti elem a bekötőúttal szinte párhuzamosan haladó, Csömödéri Erdei Vasút vágánya. A Fő út elágazásánál sajátos területfelhasználású térséget ábrázol a megyei szerkezeti terv.

Pördefölde -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -	2022 -	2023 -	2024 -
OTrT Mezőgazdasági térség (hektár)		337,4					
OTrT Vízgazdálkodási térség (hektár)		2,5					
OTrT Települési térség (hektár)		39,3					
OTrT Erdőgazdálkodási térség (hektár)		1 533,2					

A TEIR nem tartalmazza a sajátos területfelhasználású térség nagyságát. Az adatszolgáltatás szerint a sajátos területfelhasználású térség nagysága: 5.4412 ha

MaTrT vonatkozó előírásai:

11. § A kiemelt térségi, illetve vármegyei területfelhasználási kategóriák területén belül a településrendezési tervben, a 90. § (2) bekezdése figyelembevételével

a) az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetét a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meg-lévő és tervezett erdő övezetként differenciáltan lehatárolni;

b) a mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennma-radó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki;

c) a vízgazdálkodási térség területét – e törvény hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével – vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mező-gazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület,, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, ka-tonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési terü-letével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani;

d) a települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető;

e) a sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően különleges – ideértve a beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai, nemzetbiztonsági célú területet –, közúti közlekedési, egyéb közlekedési, védelmi célú erdőterület, rekreációs célú erdőterület, egyéb erdőterület, kertes mezőgazdasági terület, általános mezőgazdasági terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, kereske-delmi szolgáltató gazdasági, ipari gazdasági, egyéb ipari gazdasági, általános gazdasági, intézményi vegyes terü-letbe kell sorolni.

12. § (1) Új beépítésre szánt terület a település közigazgatási határához 250 méternél közelebb nem jelölhető ki.

(2) Ha az új beépítésre szánt terület kijelölése zöldterület vagy erdőterület átsorolásával jár, csereterületként a megszűnő zöldterület vagy erdőterület kiterjedésével megegyező kiterjedésű zöldterületet vagy erdőterületet kell kijelölni, továbbá az új beépítésre szánt területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű további új zöldterületet vagy erdőterületet is ki kell jelölni. Csereterületként nem vonhatók be védett természeti területek, Natura 2000 területek és természetközeli területek.

(3) A zöldterületen és az erdőterületen kívüli egyéb beépítésre nem szánt – jellemzően mezőgazdasági – területet csak abban az esetben lehet újonnan beépítésre szánt területbe sorolni, ha

a) az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a korábban beépítésre szánt területként kijelölt, de még be nem épített területet csereterületként a településrendezési terv zöldterület, erdőterület, mezőgazdasági terület, vízgazdálkodási terület vagy természetközeli terület övezetbe sorolja vissza azzal, hogy a visszasorolt terület nagy-sága eléri vagy meghaladja az újonnan kijelölt terület kiterjedését, vagy

b) az a) pont szerinti csereterület nem áll rendelkezésre, de a településrendezési tervben az új beépítésre szánt terület kijelölésével egyidejűleg a területnövekmény legkevesebb 25%-ának megfelelő kiterjedésű, új zöldterületet vagy erdőterületet is egyidejűleg kijelölnek azzal, hogy gazdasági terület övezet kijelölése esetén ez a szabály nem alkalmazható.

(4) A (2) és (3) bekezdés szerinti, az új beépítésre szánt területtel egyidejűleg kijelölésre kerülő zöldterületnek a települési önkormányzat tulajdonában kell állnia, vagy a települési önkormányzati tulajdonba adásról az önkor-mányzat képviselő-testületének településrendezési szerződést kell kötnie azzal, hogy a településrendezési szerző-désnek a településrendezési terv elfogadásával egy időben kell hatályba lépnie.

15. § (2) A településrendezési tervben

a) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és a műszaki infrastruktúra egyedi építményeinek helyét a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervekben meghatározott térbeli rend figyelembevételével kell meghatározni,

b) az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonala a településrendezési terv egyeztetési eljá-rásában részt vevő, az egyeztetés tárgyát képező infrastruktúra elem vonatkozásában az adott egyeztetési szakte-rületet képviselő államigazgatási szerv hozzájárulása, és az egyéb érintett szakterületet képviselő államigazgatási

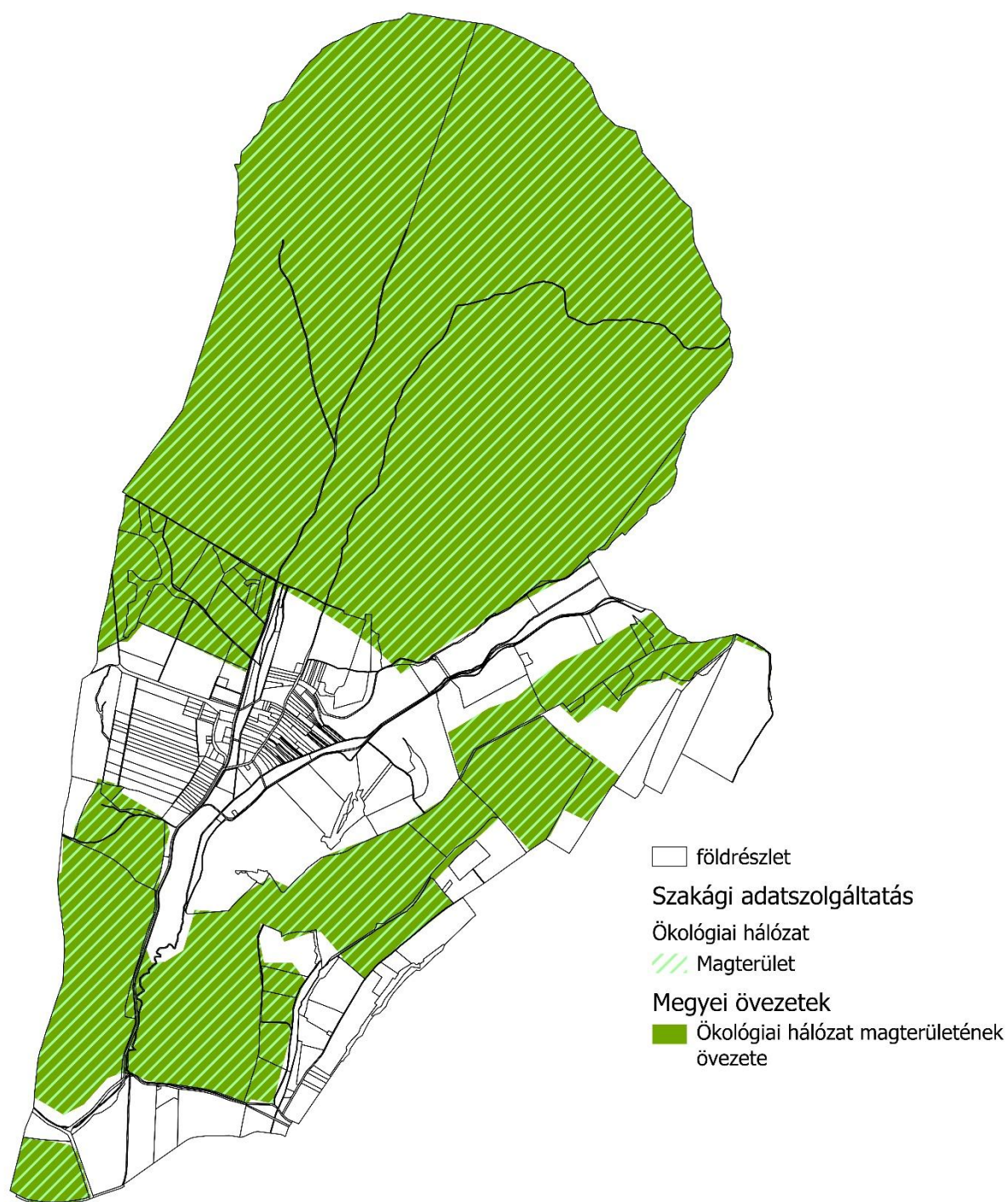
szerv egyetértése esetén térhet el a kiemelt térségi, illetve vármegyei területrendezési tervek szerkezeti tervében megállapított nyomvonalváltozattól, azok térbeli rendjétől és a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolásától.

(3) Az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalának meghatározásánál biztosítani kell a szomszédos vármegyék és települések határán a folyamatos kapcsolódás lehetőségét.

18. § (1) Kúlfertékes művelésű bányatelket megállapítani, illetve horizontálisan bővíteni csak a településfejlesztési és -rendezési célokkal, valamint a kiemelt térségi és vármegyei területrendezési tervvel összhangban lehet. Az összhang akkor áll fenn, ha a bányatelekkel érinteni tervezett ingatlan a településrendezési tervben nyersanyag-kitermelés (bánya) vagy nyersanyag-feldolgozás céljára szolgáló különleges beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt építési övezetbe vagy övezetbe sorolt, vagy a bányatelekkel érinteni tervezett ingatlanokon a bányászati tevékenységgel a települési önkormányzat egyetért, és ha indokolt, döntést hoz a településrendezési terv készítésének vagy módosításának szándékáról.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bányatelekre vonatkozó kitermelési műszaki üzemi terv csak akkor hagyható jóvá, ha a bányászati tevékenységgel igénybe venni tervezett területet – ha van elfogadott településrendezési terv – a településrendezési eszköz nyersanyag-kitermelés (bánya) vagy nyersanyag-feldolgozás céljára szolgáló különleges beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt építési övezetbe vagy övezetbe sorolta.

3.2. Ökológiai hálózat magterületének övezete

Az országos övezet szinte teljes egészében az erdő területeket sorolja az ökológiai hálózat magterületének övezetébe.

MaTrT vonatkozó előírásai

25. § (1) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben csak olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az

ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyósója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja

(2) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

a) a települési területet az ökológiai hálózat magterülete, vagy az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyósója körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

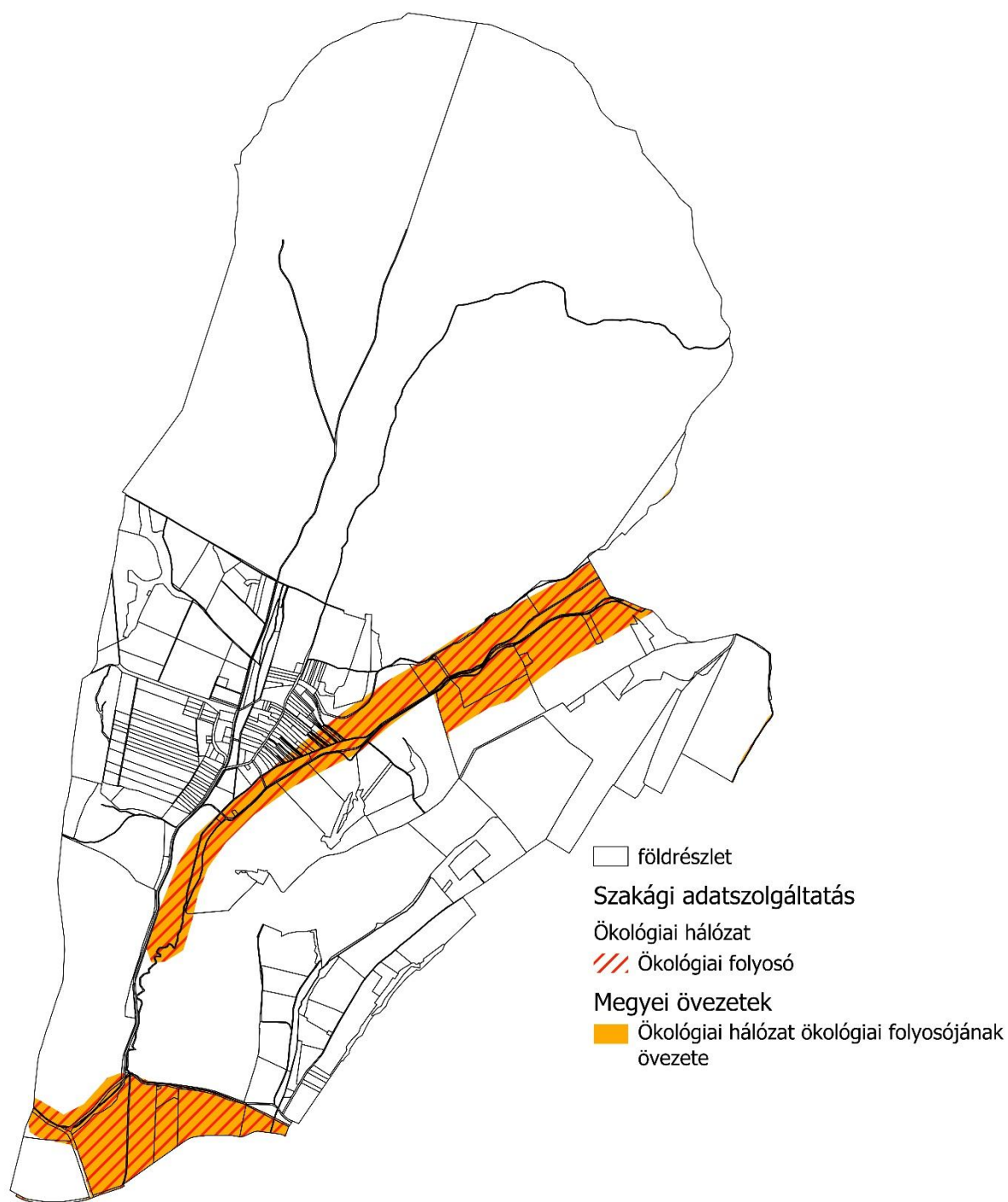
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén beépítésre szánt terület az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyósó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthetők, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthetők.

(6) Az ökológiai hálózat magterületének övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve.

3.3. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

Pördefölde területén az ökológiai hálózat ökológiai folyosója övezetbe tartoznak a Töröszneki-patak és az Alsó-Válicka-patak menti területek.

MaTrT vonatkozó előírásai

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan vármegyei területfelhasználási kategória és vármegyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az

ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha
a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

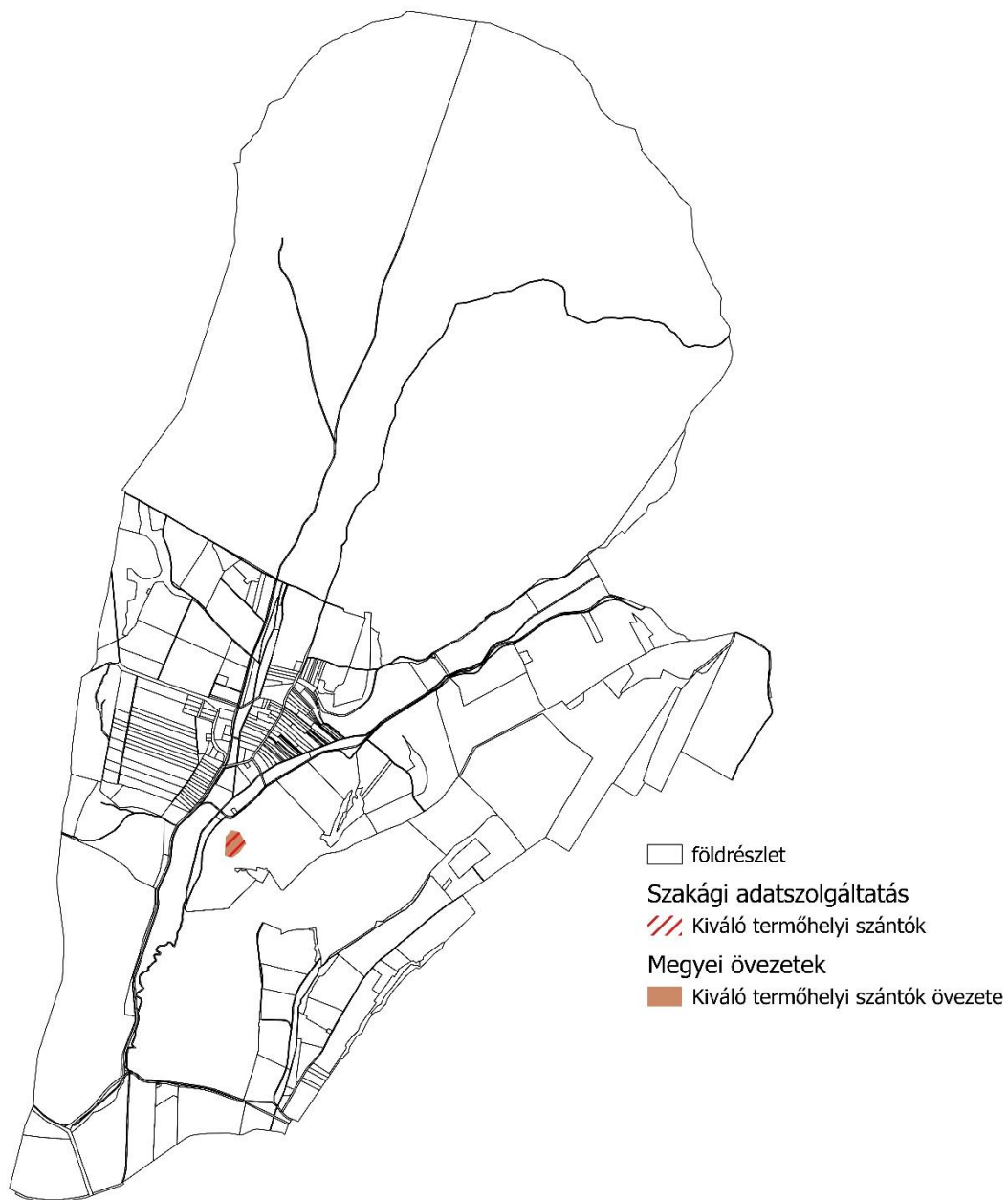
(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében külfejtéses művelésű bányatelek létesítése, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontális bővítése csak az ország más területén fel nem lelhető ásványi nyersanyag esetében, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló kormányrendelet szerinti hatásvizsgálat alapján lehetséges. A meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontális bővítésével a bányatelek eredeti mérete (felszíni vetülete) nem változhat. Az övezetben új célkitermelőhely nem létesíthető.

(6) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

3.4. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

Az övezet a mezőgazdasági térségben belül, egy kisebb foltban fed a község külterületére.

MaTrT vonatkozó előírásai:

28. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új beépítésre szánt terület – kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg – csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(3) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

3.5. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Az övezet több kisebb-nagyobb foltban fed a község külterületére.

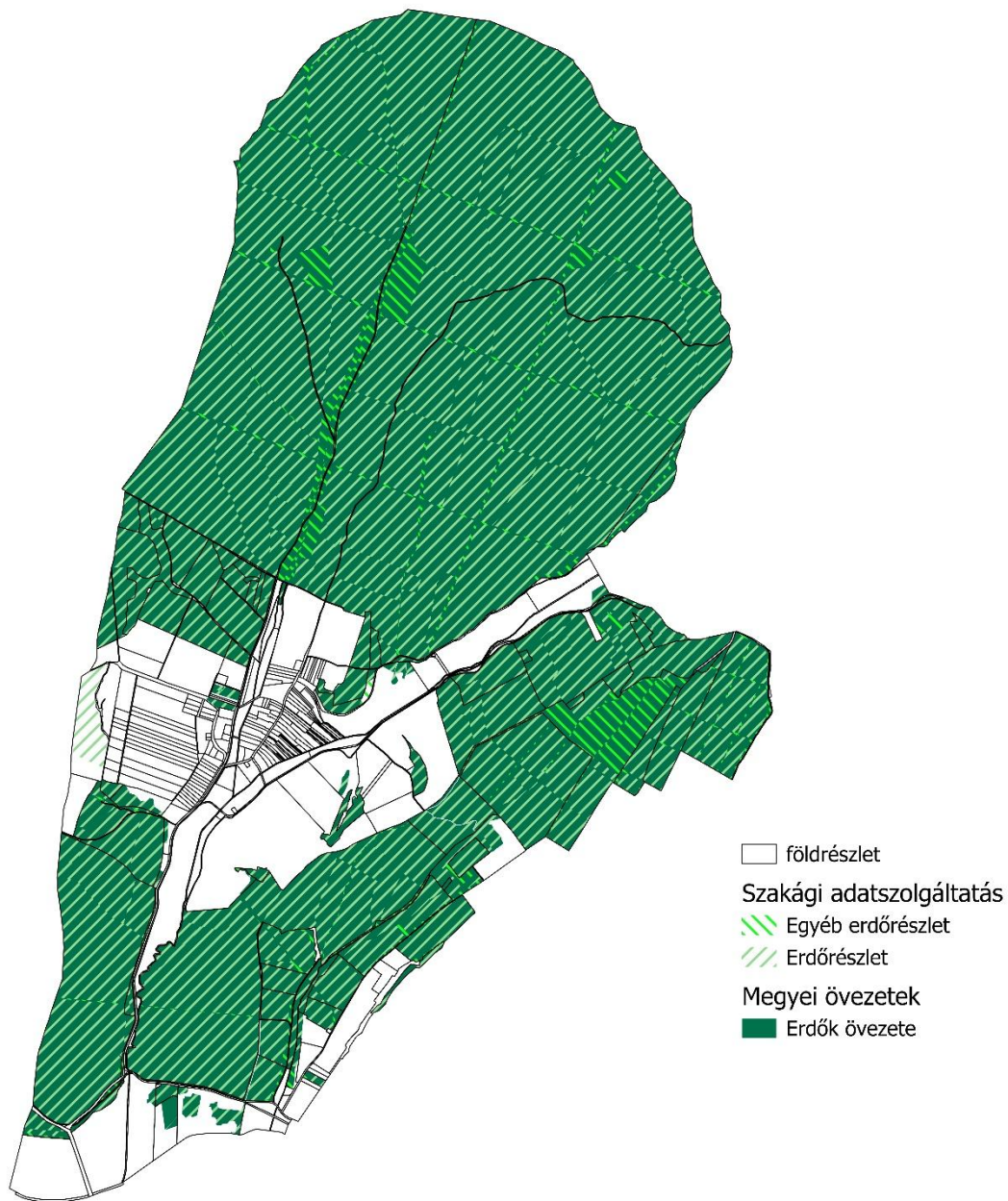
MvM r. vonatkozó előírásai:

2. § (1) A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban – a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett – a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni.

(2) A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(3) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó települések (...).

3.6. Erdők övezete

Az erdők övezete az Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőket tartalmazza. Pördefölde külterületének nagyobb része erdővel borított, ezért az erdők övezetébe tartozik.

MaTrT vonatkozó előírásai:

29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

30/A. § Az erdők övezetében az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

3.7. Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

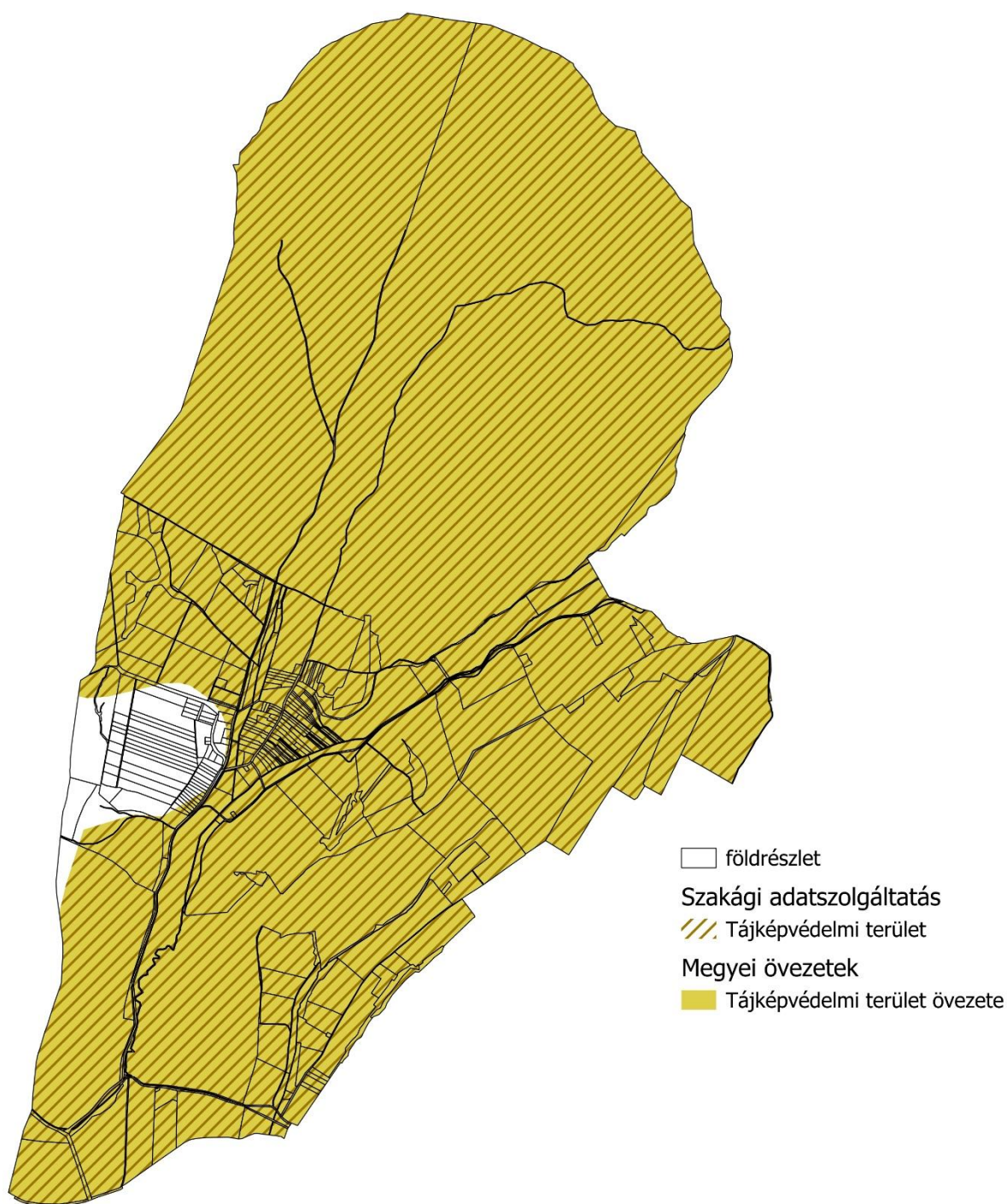

Az övezet egy kisebb foltban érinti a községet, jellemzően mezőgazdasági művelés alatt álló telkeken.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

3. § (1) A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.

3.8. Tájképvédelmi terület övezete

Az övezet szinte a teljes közigazgatási területet lefedi.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

4. § (1) A tájképvédelmi terület övezete területére a vármegye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) A tájképvédelmi terület övezetével érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképi védelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) A tájképvédelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A tájképvédelmi terület övezetében a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.

3.9. Vízminőségvédelmi terület övezete

Az országos övezet a község belterületére és a belterület körüli telkekre fed. A 0204 hrsz-ú telken található vízkút.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

5. § (1) A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a vármegye területrendezési tervében rendelkezni kell.

(2) A vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédellel érintett területeket. A kijelölt vízvédellel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani.

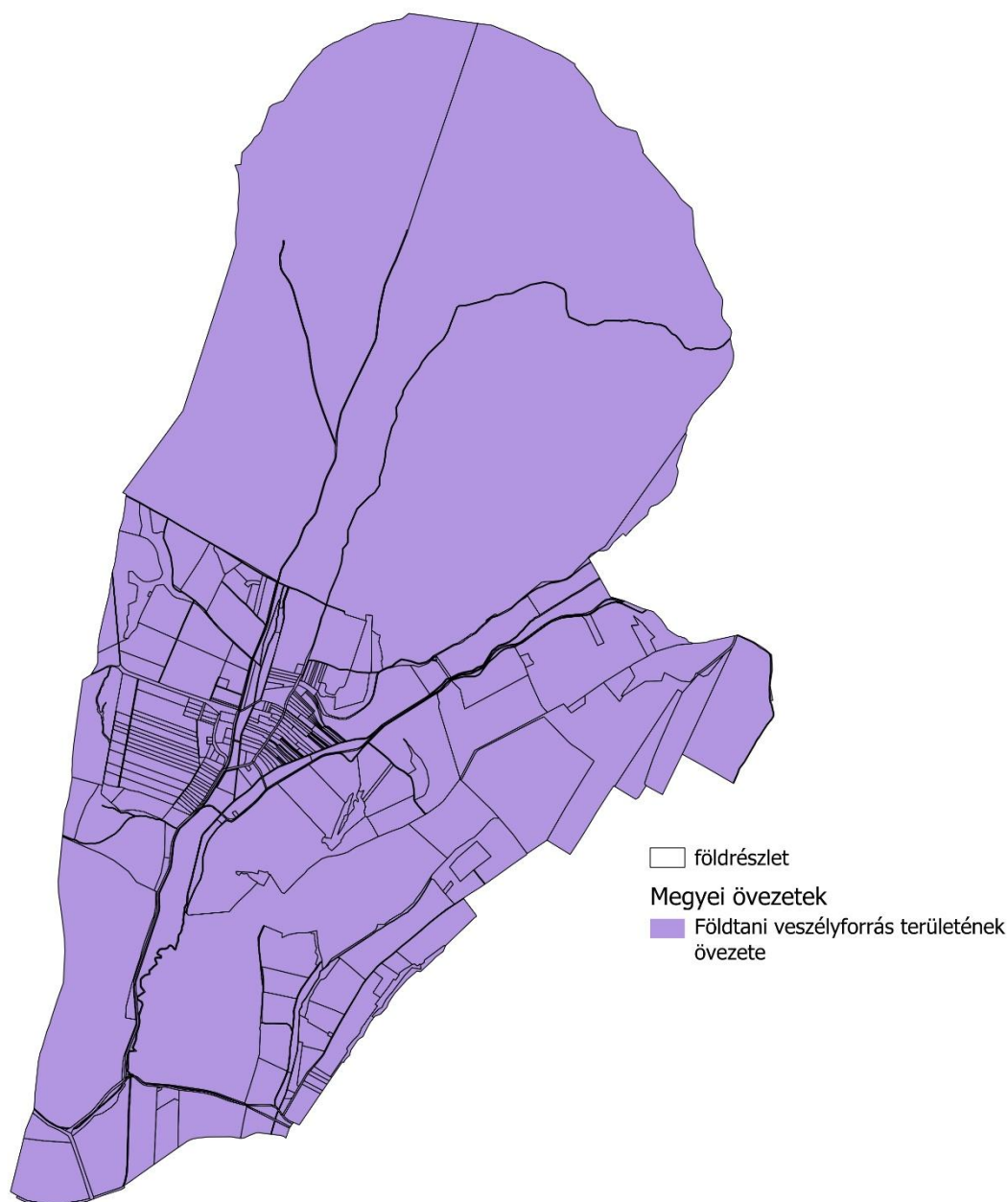
(3) A vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hatálya alá tartozó területen a vízminőség-védelmi terület övezet területén, az (1)–(3) bekezdésben foglaltak mellett

a) korlátozott vegyszer- és műtrágya-használatú, környezetkímélő vagy extenzív mezőgazdasági termelés folytatható;

b) új vegyszertároló, hulladékkezelő létesítmény – a komposztáló telepet és az átrakóállomást kivéve – nem létesíthető.

3.10. Földtani veszélyforrás terület övezete

Pördefölde teljes közigazgatási területét lefedi az övezet. Adatszolgáltatásban konkrét földtani veszélyforrásra vonatkozó adatot nem kaptunk.

MvM rend. vonatkozó előírásai:

11. § (1) A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti területen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyelet a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása során adott véleményében hozzájárul.
- (3) A beépítés feltételeit a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal hozzájárulásával kell meghatározni.

4. Tervi előzmények, érvényes településfejlesztési döntések és azok érvényesülése

Pördefölde község OTÉK alapú Településrendezési eszközeit az alábbiak szerint hagyta jóvá Pördefölde Község Önkormányzatának Képviselő-testülete:

- a településfejlesztési koncepciót a 1/2006. sz. KT. határozattal
- a településszerkezeti tervet a 32/2007. (IX. 21.) sz. KT. határozattal,
- a helyi építési szabályzatot és annak mellékletét képező szabályozási tervet az 9/2007. (IX. 25.) Önk. rendelettel.

A településfejlesztési koncepció fő célkitűzései a következők:

1/ Üdülőtérületi, turisztikai fejlesztés

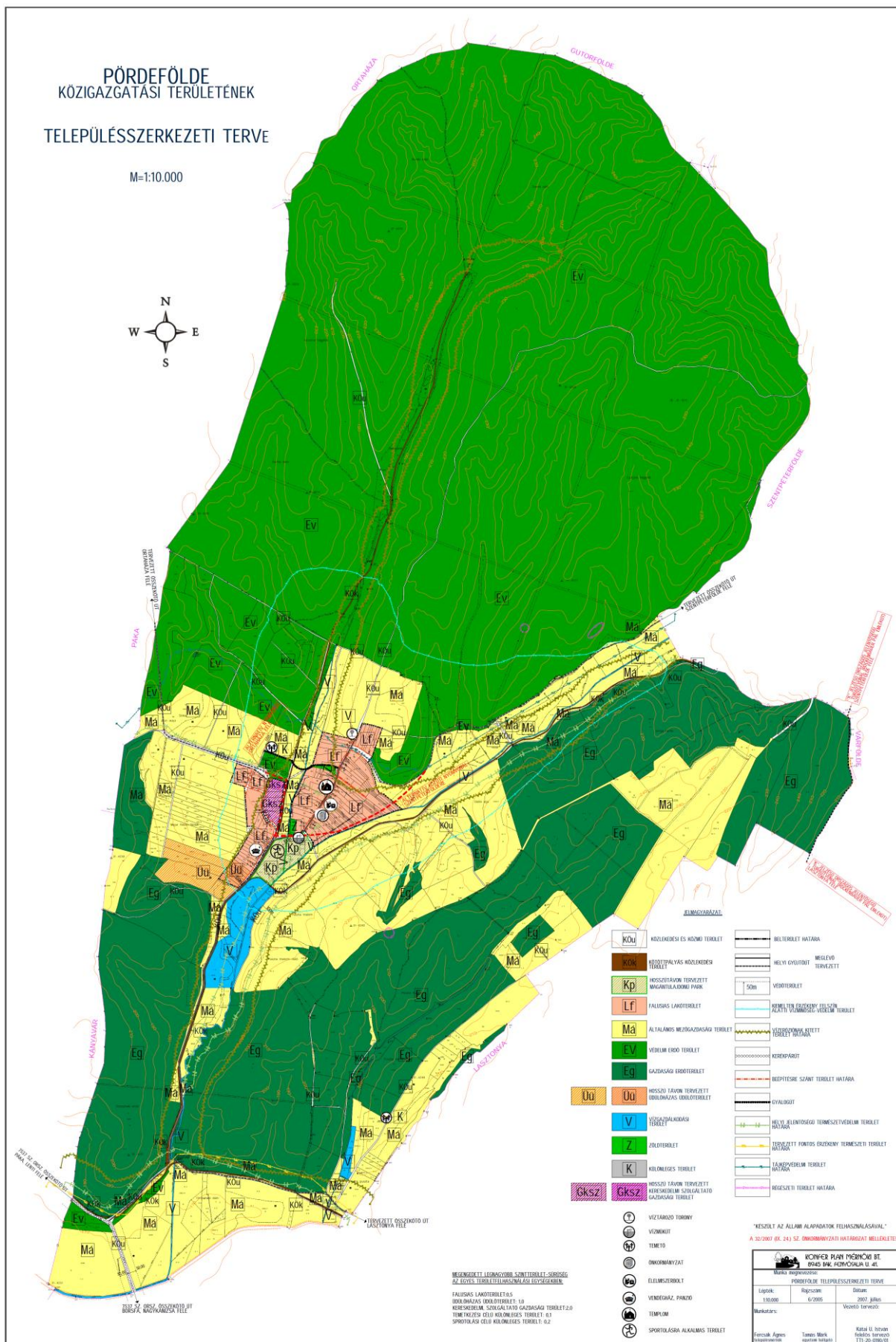
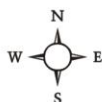
2/ Új út, gyalogos- és kerékpárút építése

3/ Kisvasút fejlesztés

4/ Játsszóter és park fejlesztés:

5./ Gazdasági terület kijelölése

M=1:10.000

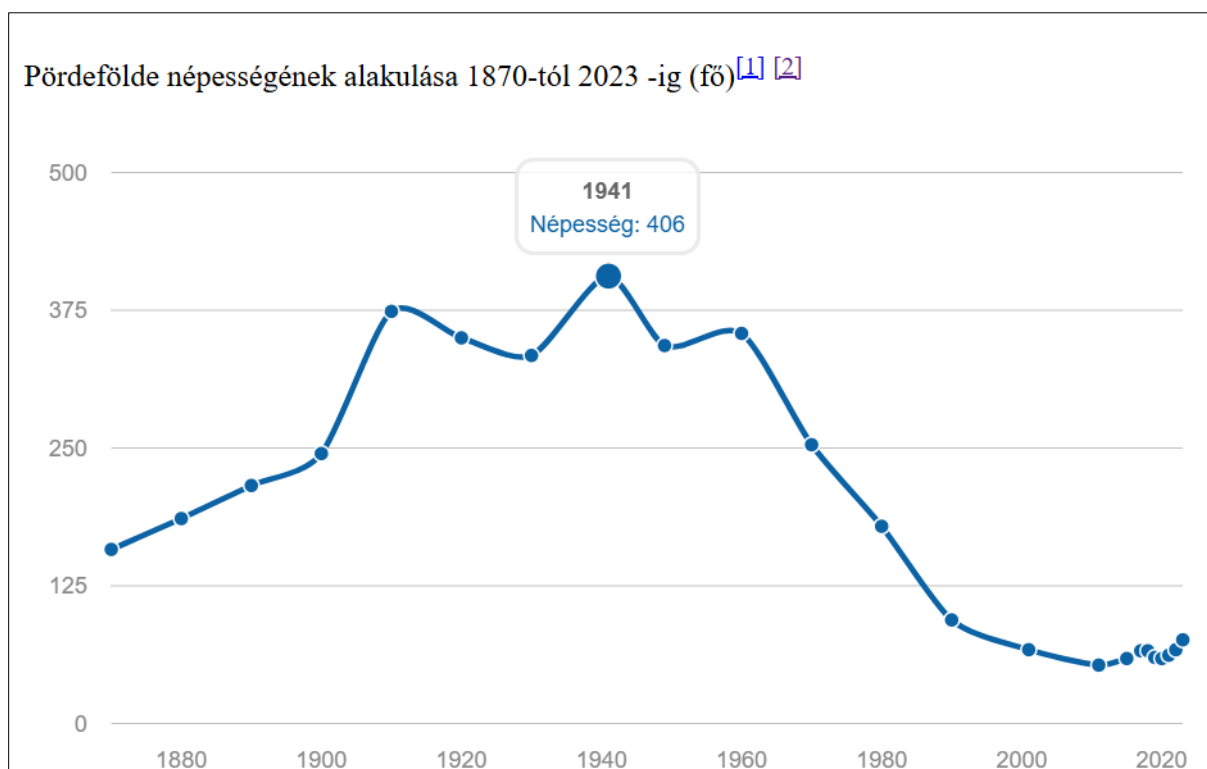

5. A település demográfiai helyzete

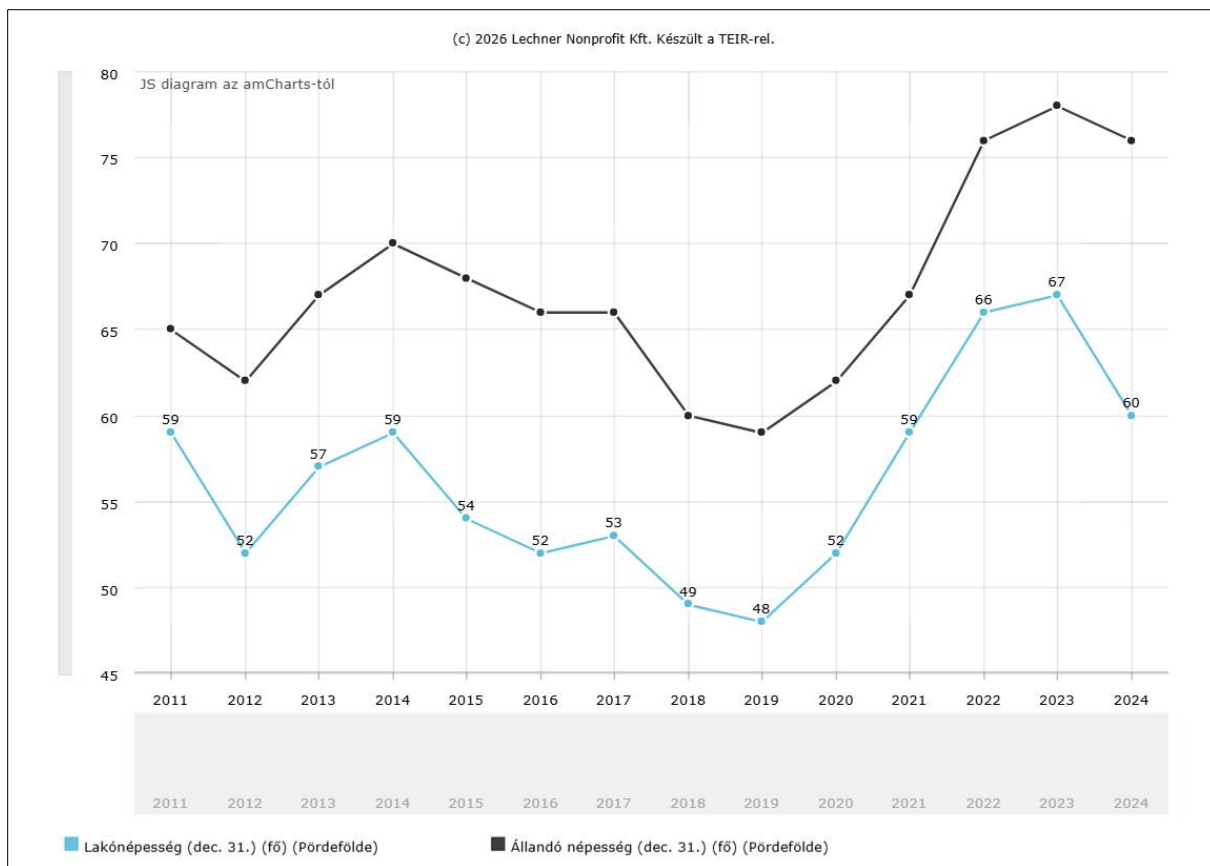
5.1. Népszámszám alakulása

Pördefölde utolsó becslő népessége **60 fő** (2025 évben), ami az akkori Magyarország népességének **0%-a** (Zala megyének 0.03%-a). Népsűrűsége 2,82 fő/km². Lakások száma 40, népességet figyelembevéve, ez 1,5 fő per lakás. (forrás: nepesseg.com)

Pördefölde rendkívül kis népességű település, ezért már néhány fő be- vagy elköltözése, illetve egy-egy születés vagy halálozás is jelentősen módosítja az éves mutatókat. A KSH adatok alapján a lakónépesség 2011 és 2020 között jellemzően **48–59 fő között ingadozott**, legalacsonyabb értékét 2019-ben, 48 fővel érte el. Ezt követően növekedés indult: 2022-ben 66, 2023-ban 67 fő élt a községben, 2024 végére azonban a lakónépesség ismét **60 főre csökkent**.

Az állandó népesség a vizsgált időszakban magasabb volt a tényleges lakónépességnél. A különbség különösen 2022 után vált jelentőssé: 2024 végén **76 fő állandó népességhez mindössze 60 fő lakónépesség** tartozott. Ez arra utal, hogy a településen állandó lakcímmel rendelkezők egy része életvitelszerűen nem Pördeföldén él. A két népességek közötti eltérés a helyi szolgáltatások és fejlesztési igények meghatározásánál is figyelembe veendő.

5.2. Korösszetétel

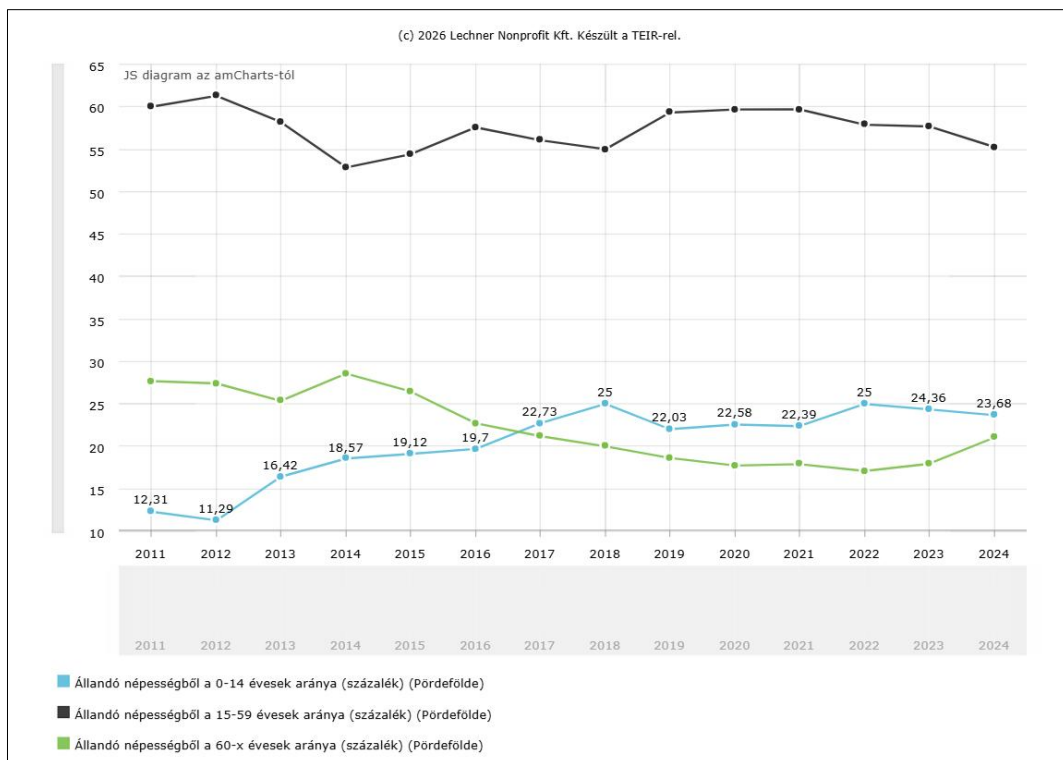
A község korösszetétele a vizsgált időszak egészét tekintve kedvezően változott. A **0–14 évesek aránya** a 2011. évi 12,31%-ról 2024-re **23,68%-ra emelkedett**, vagyis közel megkétszereződött. A gyermekkorúak aránya 2018-ban és 2022-ben érte el a legmagasabb, 25%-os értéket.

Ezzel párhuzamosan a **65 éves és idősebb népesség aránya** 2011 és 2023 között 23% körüli értékről 12,8% körüli szintre mérséklődött. 2024-ben ugyan kisebb növekedés következett be, de a 65 év felettiek aránya így is csak mintegy **14,5%** volt. A tágabb, 60 éves és idősebb korcsoport aránya 2024-ben körülbelül 21%-ot tett ki.

A **15–59 évesek** aránya 2024-ben hozzávetőleg 55% volt. Ez azt jelenti, hogy továbbra is a munkaképes korú népesség alkotja a lakosság többségét, arányuk azonban a 2020–2021. évi közel 60%-os szinthez képest valamelyest csökkent.

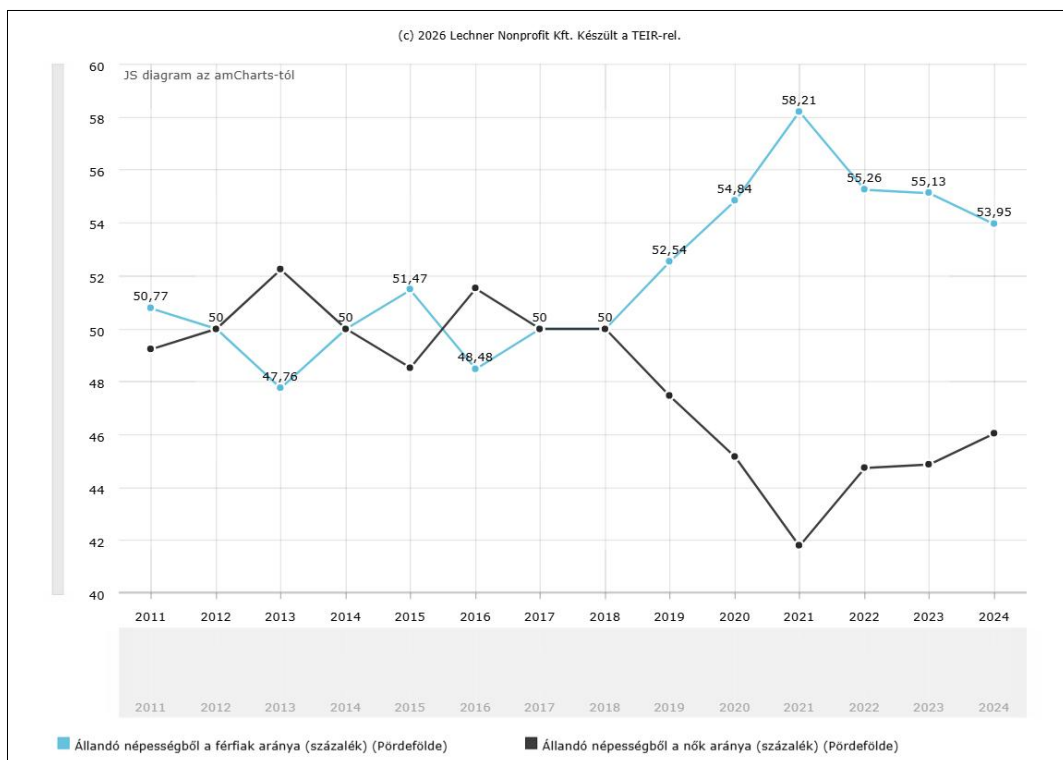
A 2024. évi állandó népesség alapján a korcsoportok hozzávetőleges létszáma:

- 0–14 éves: **18 fő**,
- 15–59 éves: **42 fő**,
- 60 éves és idősebb: **16 fő**,
- ezen belül 65 éves és idősebb: körülbelül **11 fő**.

5.3. Nemek szerinti összetétel

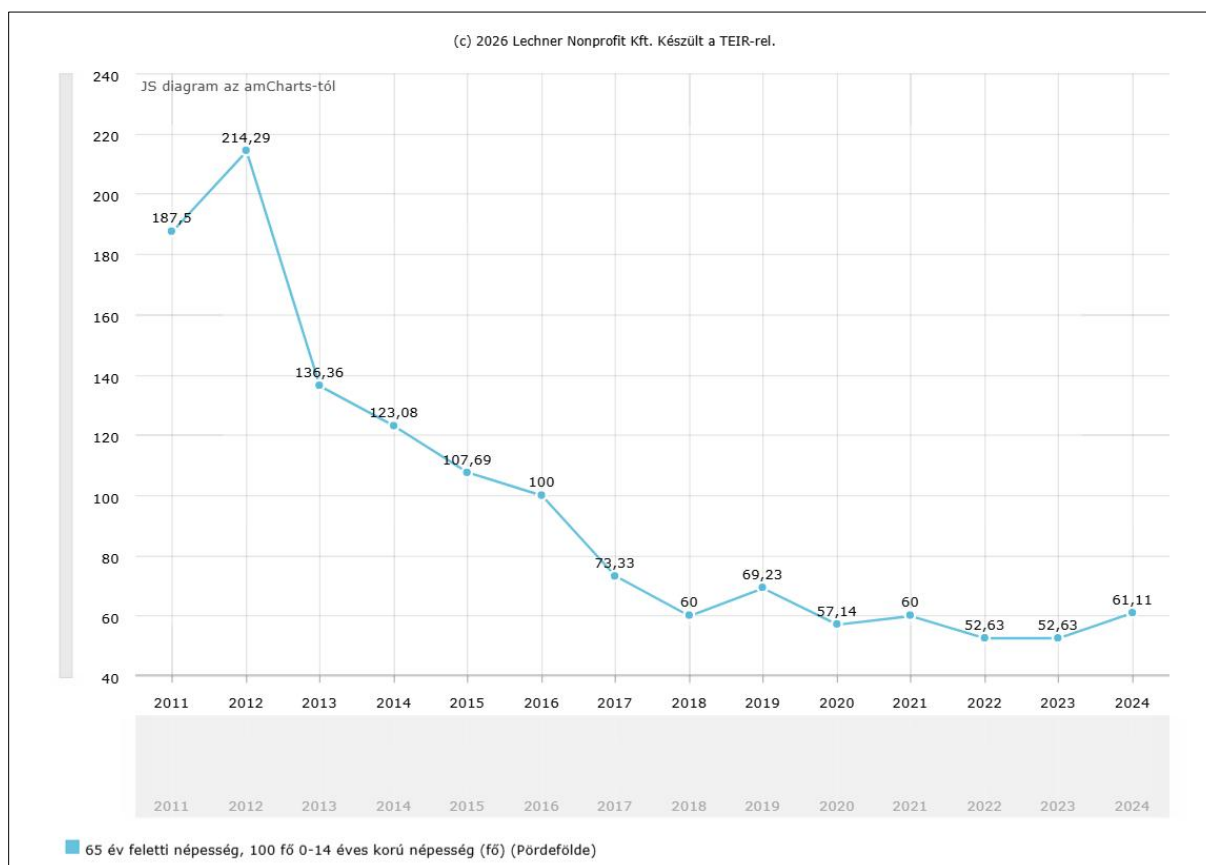
A nemek aránya 2011 és 2018 között viszonylag kiegyensúlyozott volt. 2019-től azonban fokozatos férfitöbbség alakult ki, amely 2021-ben volt a legerősebb, amikor a férfiak aránya meghaladta az 58%-ot. 2024-ben az állandó népesség **53,95%-a férfi, 46,05%-a nő** volt, ami hozzávetőleg 41 férfit és 35 nőt jelentett. A férfitöbbség ugyan érzékelhető, de a település kis létszáma miatt mindössze néhány fős különbségből adódik.

5.4. Öregedési mutató

A fiatalodó korösszetételt jól mutatja az öregedési index változása is. Míg 2012-ben 100 gyermekkorúra több mint **214 időskorú** jutott, addig 2016-ra a gyermekek és az idősek száma kiegyenlítődött. Az öregedési index ezt követően tartósan 100 alá került, 2024-ben pedig **61,11** volt, vagyis 100 gyermekkorú lakosra mintegy 61 darab 65 év feletti lakos jutott.

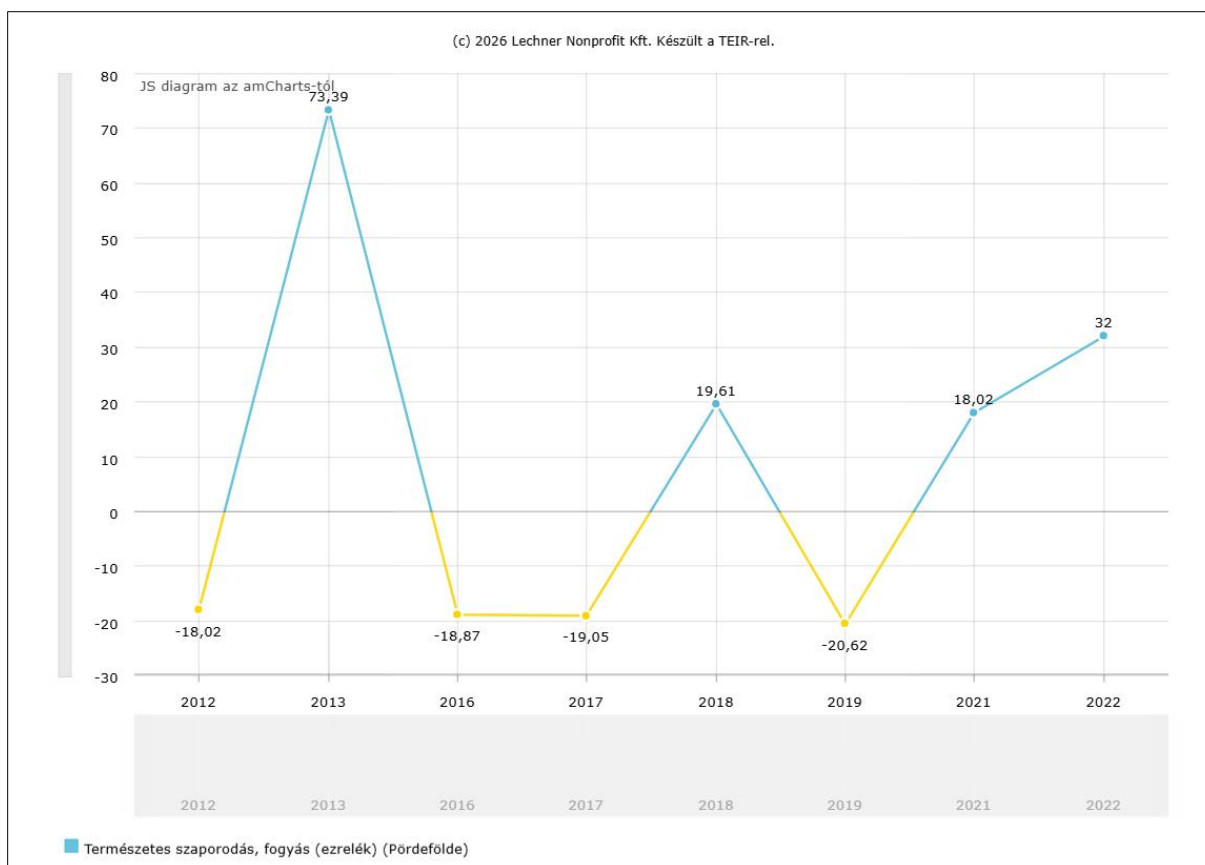
Pördefölde korösszetétele tehát jelenleg a kistelepüléseken általánosan tapasztalható előregedésnél kedvezőbb. Ugyanakkor a nagyon alacsony népességszám miatt ez az állapot sérülékeny: néhány család elköltözése rövid idő alatt lényegesen megváltoztathatja a korstruktúrát.

5.5. Természetes népmozgalom

A természetes szaporodás és fogyás mutatója **erősen ingadozó**. Pozitív természetes szaporodás mutatkozott többek között 2013-ban, 2018-ban, 2021-ben és 2022-ben, míg 2012-ben, 2016-ban, 2017-ben és 2019-ben természetes fogyás volt megfigyelhető.

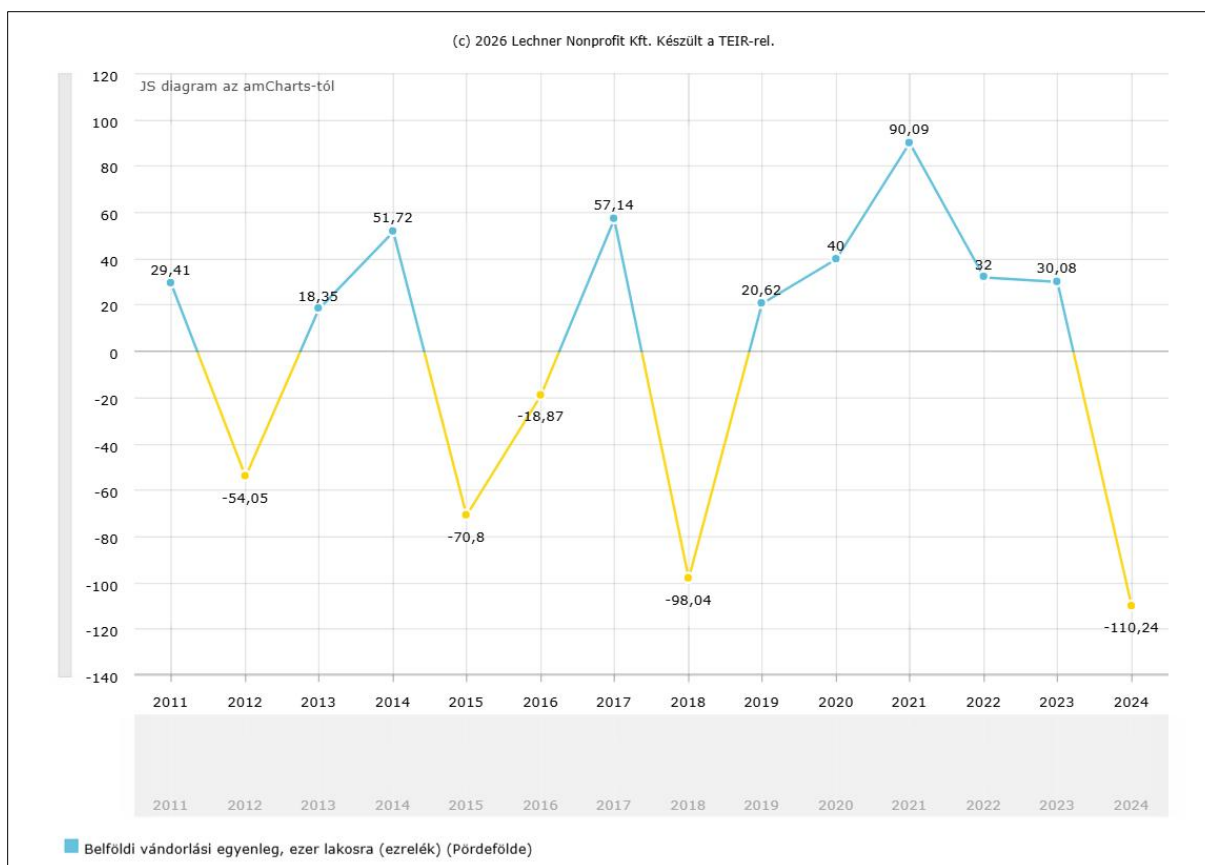
A kiugró ezrelékes értékek nem feltétlenül jelentenek nagyszámú születést vagy halálozást. Egy 50–70 fős településen már egyetlen esemény is 15–20 ezrelékes változást eredményezhet. Emiatt az éves adatok helyett elsősorban a hosszabb távú folyamatokat indokolt értékelni. A rendelkezésre álló adatok alapján nem rajzolódik ki tartós természetes növekedési vagy fogyási tendencia.

5.6. Vándorlási folyamatok

A lakónépesség változását elsősorban a vándorlás alakítja. A belföldi vándorlási egyenleg évről évre szélsőségesen változott. Jelentős bevándorlási többlet volt megfigyelhető 2017-ben és különösen 2021-ben, amikor a mutató meghaladta a 90 ezreléket. A 2019–2023 közötti időszak összességében kedvező volt, mivel minden évben pozitív vándorlási egyenleg mutatkozott.

2024-ben azonban a mutató **–110,24 ezrelékre** esett vissza, ami a lakónépesség 67 főről 60 főre történő csökkenésében is megmutatkozott. Ez vélhetően néhány háztartás vagy család elköltöztetéséhez kapcsolódik, de a község méretéből következően települési szinten jelentős népességvesztést okozott.

5.7. Nemzetiségi összetétel

A rendelkezésre álló 2022. évi adatok szerint a magát roma nemzetiséghez tartozónak valló népesség aránya **0%** volt. Más, Magyarországon elismert hazai nemzetiséghez – a roma nemzetiségen kívül – a népesség **7,7%-a** tartozott. A kis létszám és a nemzetiségi adatok önkéntes bevalláson alapuló jellege miatt az értékek csak körültekintően értékelhetők.

Pördefölde	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cigány (romani, beás) nemzetiséghez tartozó népesség aránya (százalék)					0		
Hazai nemzetiséghez tartozó népesség aránya (cigányok nélkül) (százalék)					7,7		

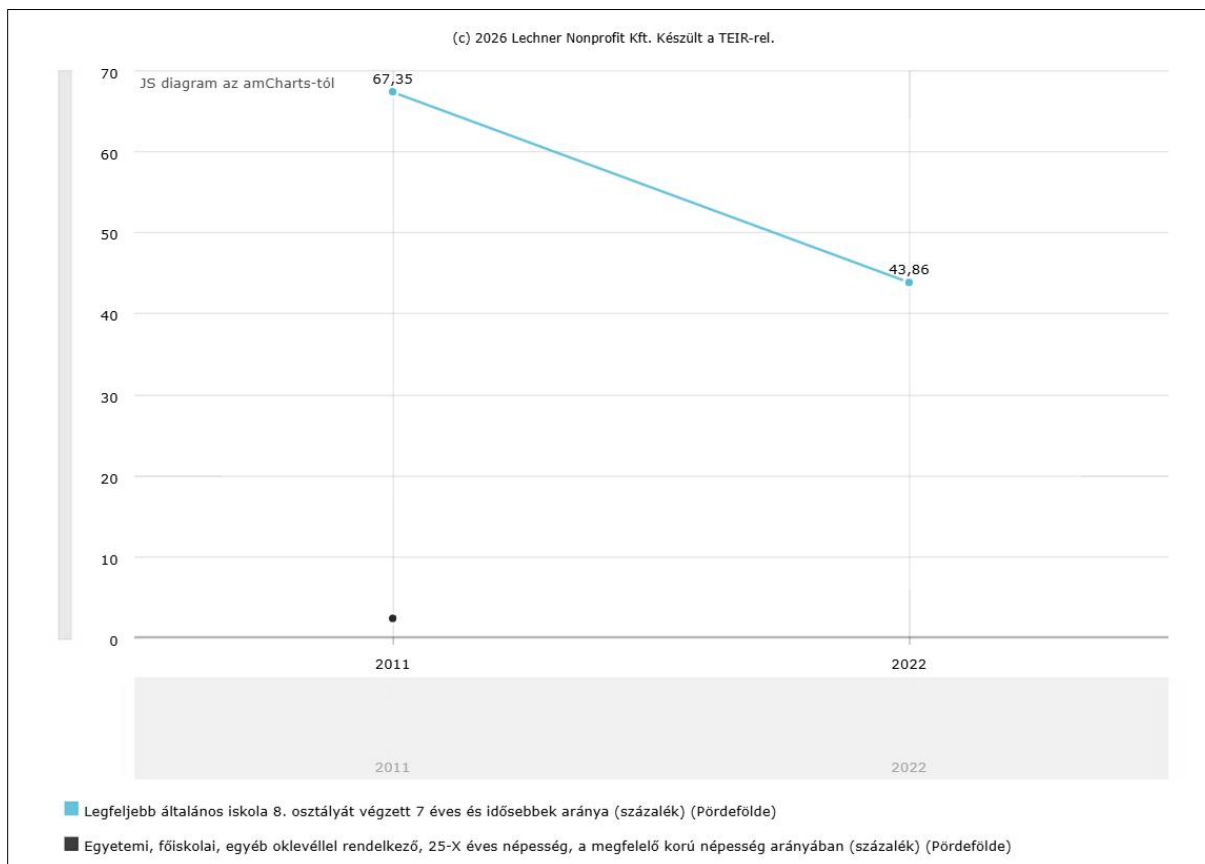
5.8. Iskolázottság

Pördefölde lakosságának iskolázottsági szintje a rendelkezésre álló adatok alapján javuló tendenciát mutat. A legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzett, 7 éves és idősebb népesség aránya a 2011. évi **67,35%-ról 2022-re 43,86%-ra csökkent**, ami 23,5 százalékpontos mérséklődést jelent. Ez arra utal, hogy a községben számottevően nőtt a középfokú vagy magasabb végzettséggel rendelkezők aránya.

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint a 15 éves és idősebb lakosság **93,3%-a legalább az általános iskola nyolc évfolyamát elvégezte**, vagyis az alapfokú végzettséggel sem rendelkezők aránya 6,7% volt. Ugyanakkor a 18 éves és idősebb népességnek mindössze **18,2%-a rendelkezett legalább érettségivel**, ami a magasabb iskolai végzettségűek viszonylag alacsony arányát jelezte.

A felsőfokú oklevéllel rendelkező, 25 éves és idősebb lakosság aránya 2011-ben a grafikon alapján csupán **néhány százalékot** tett ki. A 2022. évi felsőfokú végzettségre vonatkozó érték a rendelkezésre álló ábrán nem szerepel, ezért ennek változása nem értékelhető megbízhatóan.

Pördefölde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégző, 15-X éves népesség, a meç	93,3						
Legalább érettségizett, 18-X éves népesség, a megfelelő korú népesség arányá	18,2						

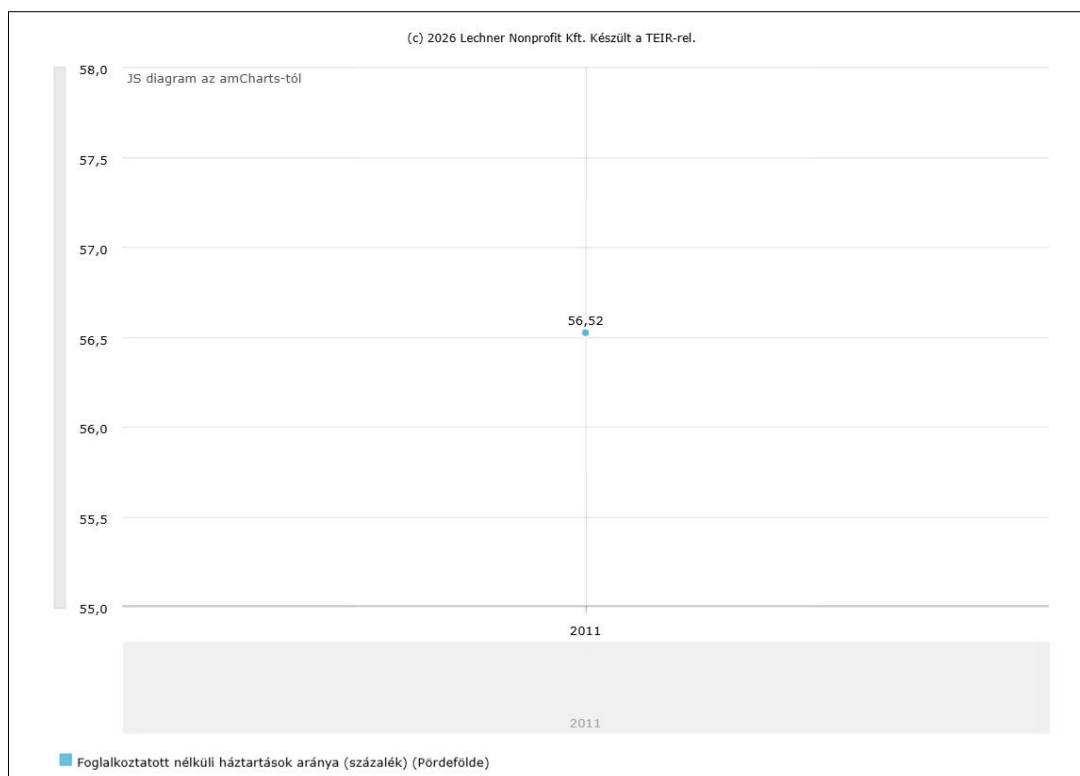

5.9. Foglalkoztatás és munkaerőpiaci helyzet

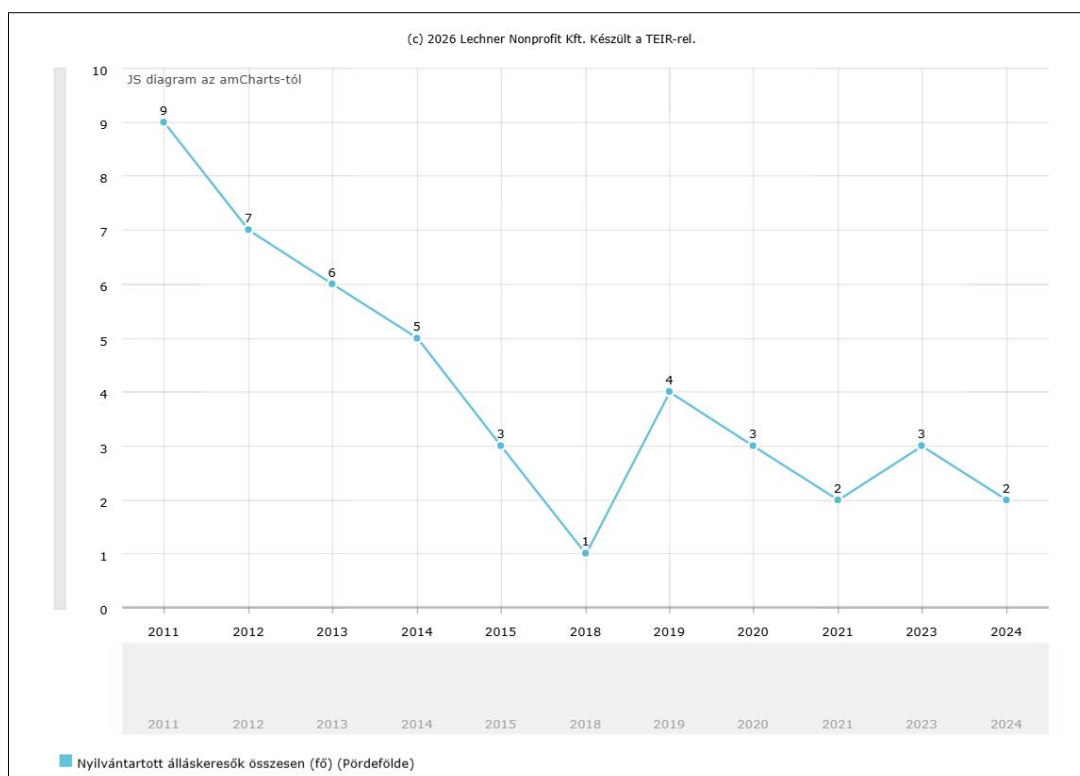
Pördefölde foglalkoztatási helyzetét a település rendkívül kis népességszáma és a helyi munkalehetőségek korlátozott volta határozza meg. A 2011. évi népszámlálási adat szerint a foglalkoztatottak **100%-a naponta más településre járt dolgozni**, ami arra utal, hogy a község önálló foglalkoztatási szerepe csekély, lakói elsősorban a környező települések – különösen Páka, Lenti, illetve a térség további gazdasági központjai – munkahelyeihez kapcsolódnak. Mivel frissebb ingázási adat nem áll rendelkezésre, a jelenlegi helyzet csak korlátozottan ítéltető meg, de a település mérete alapján továbbra is jelentős lehet a külső munkaerőpiacoktól való függés.

Pördefölde	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (százalék)	100						

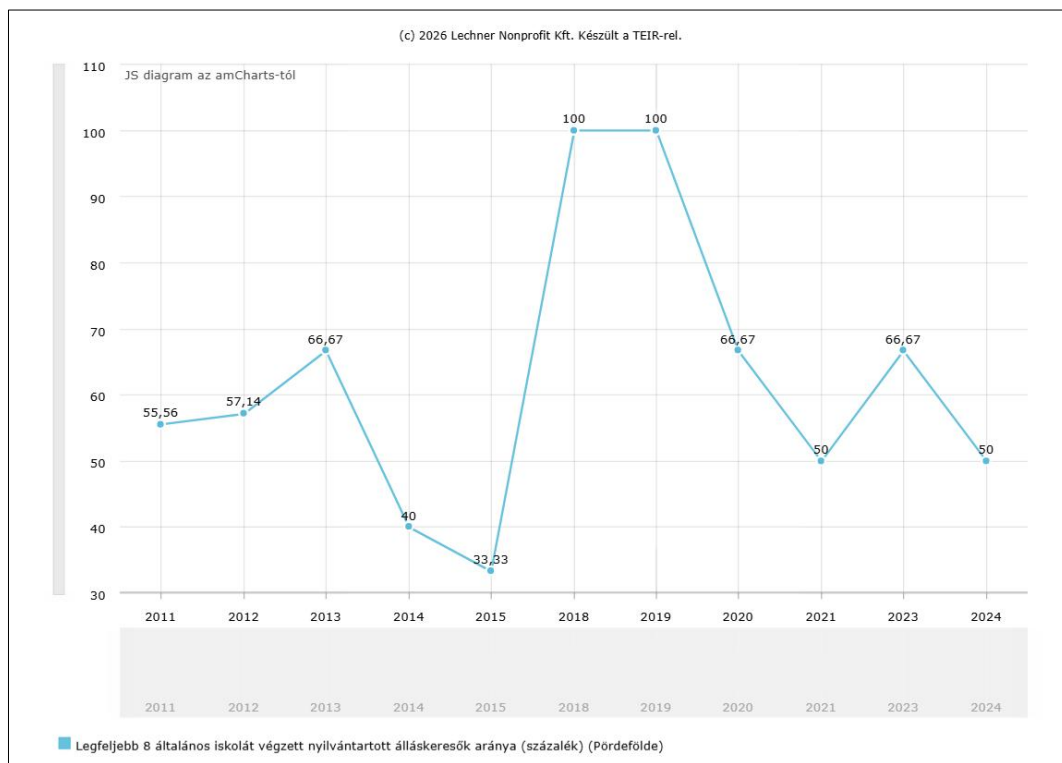
2011-ben a **foglalkoztatott nélküli háztartások aránya 56,52%** volt. Ez magas értéknek tekinthető, ugyanakkor nem azonos a munkanélküliséggel, mivel ebbe a körbe az olyan, jellemzően időskorú háztartások is beletartozhatnak, amelyekben nyugdíjasok élnek, és nincs aktív kereső.

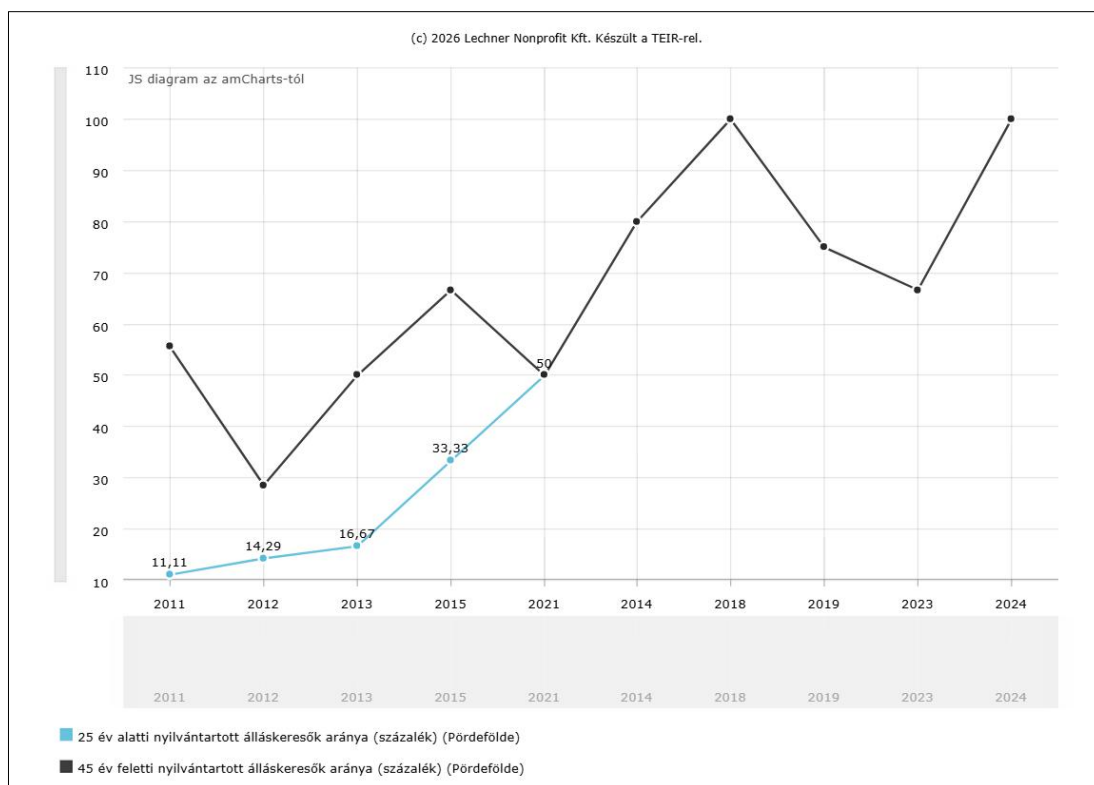
A nyilvántartott álláskeresők száma hosszabb távon számottevően csökkent. Míg 2011-ben **9 fő**, 2012-ben 7 fő, 2013-ban 6 fő, 2014-ben pedig 5 fő szerepelt a nyilvántartásban, addig 2018-ban már csak 1 fő volt álláskereső. Az ezt követő években a létszám 2–4 fő között ingadozott; **2024-ben 2 fő** nyilvántartott álláskereső élt a községben. A tendencia összességében kedvező, de az alacsony létszám miatt már egyetlen személy helyzetének változása is jelentős arányeltérést okoz.

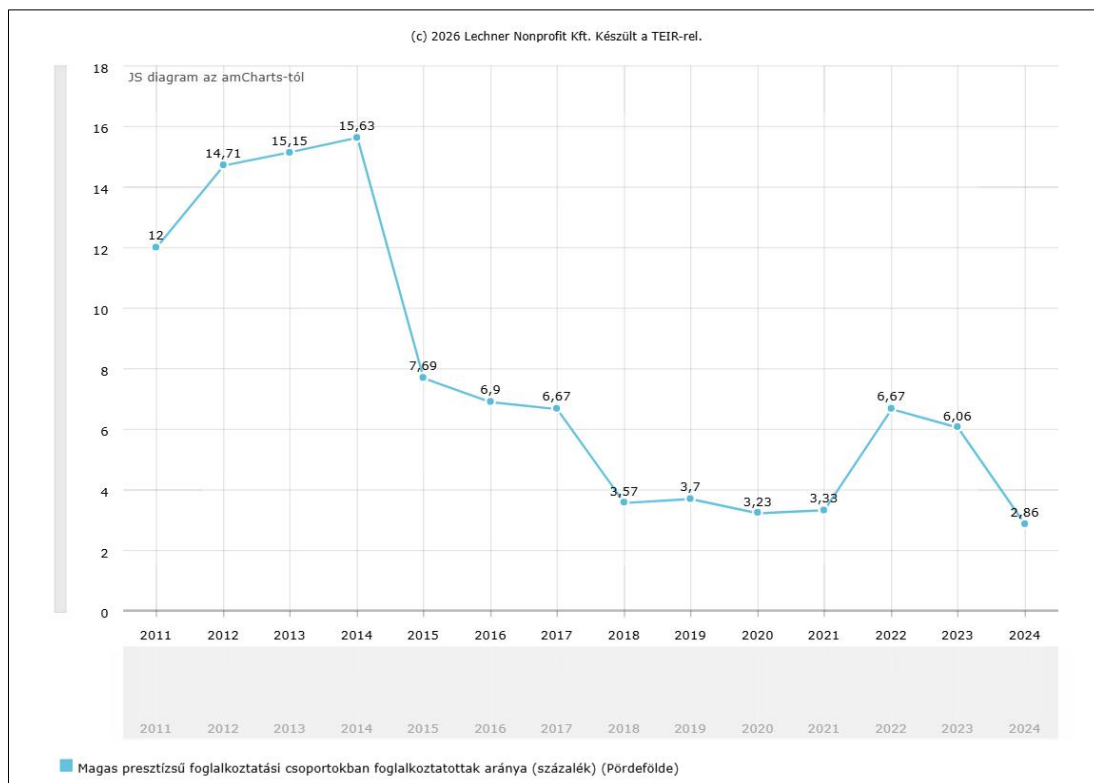
Az álláskeresők képzettségi összetétele változó, de az alacsony iskolai végzettség továbbra is munkaerőpiaci kockázatot jelent. A legfeljebb általános iskolai végzettségűek aránya az álláskeresők között 2011–2013 között 56–67% körül alakult, 2018-ban és 2019-ben pedig elérte a 100%-ot. **2024-ben az álláskeresők fele,** vagyis a két főből egy személy rendelkezett legfeljebb nyolc általános iskolai végzettséggel.

Az életkori adatok alapján a munkanélküliség az utóbbi években elsősorban az idősebb korosztályt érinti. A 45 év feletti álláskeresők aránya több évben is meghaladta az 50%-ot, **2024-ben pedig valamennyi nyilvántartott álláskereső ebbe a korcsoportba tartozott.** Ez az idősebb, esetenként alacsonyabb képzettségű munkavállalók munkaerőpiaci visszailleszkedésének nehézségeire utal.

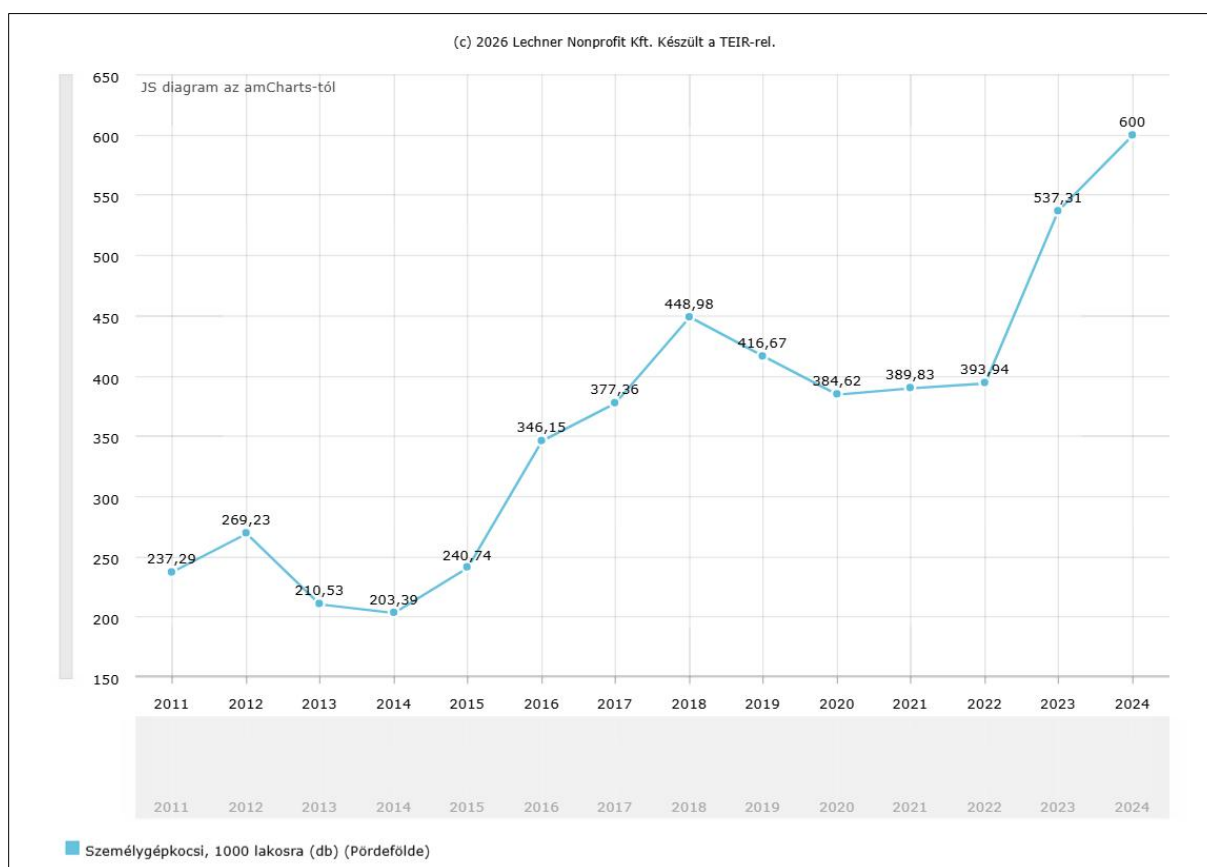

A magas presztízsű foglalkozási csoportokban dolgozók aránya 2011 és 2014 között még 12–16% között alakult, ezt követően azonban jelentősen visszaesett. 2018–2021 között 3–4% körül mozgott, a 2022. évi átmeneti emelkedés után pedig **2024-re 2,86%-ra csökkent**. Ez azt jelzi, hogy a település foglalkoztatási szerkezetében a magasabb képzettséget és felelősségi szintet igénylő munkakörök aránya alacsony. A mutató változását azonban a kis népességszám miatt akár egyetlen foglalkoztatott munkaköri vagy lakóhelyi változása is jelentősen befolyásolhatja.

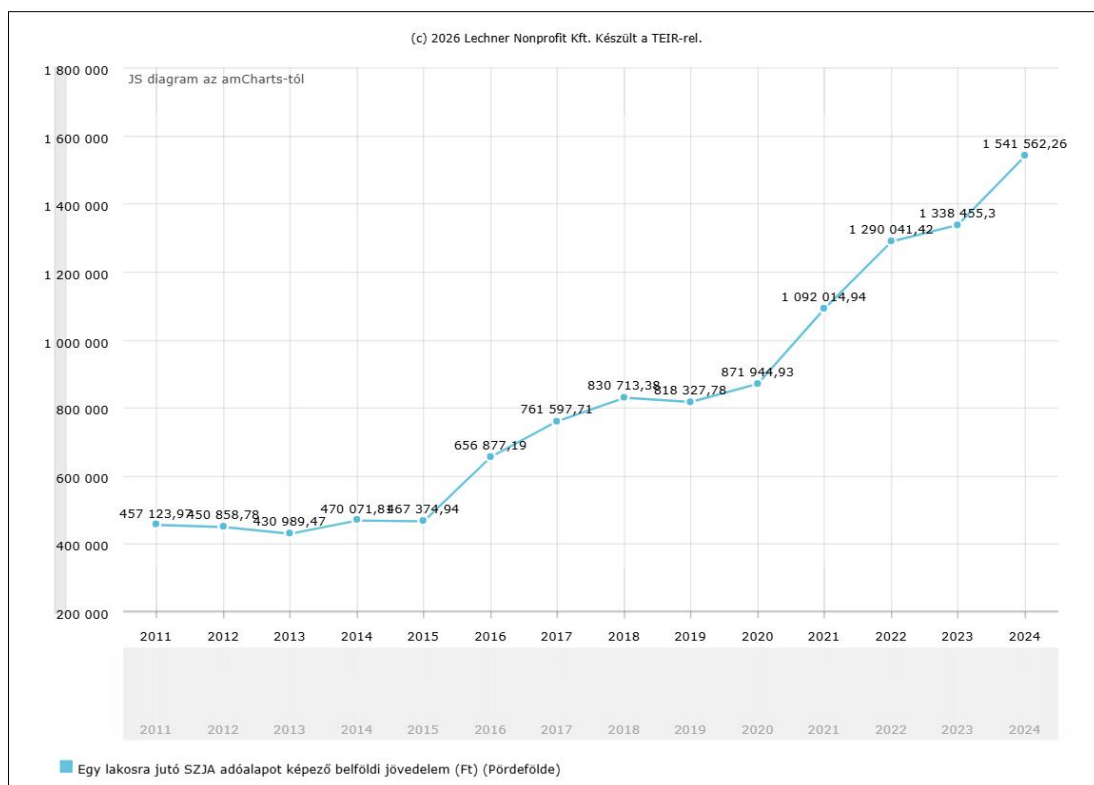
Pördeföldén a személygépkocsi-ellátottság hosszú távon jelentősen emelkedett. Az ezer lakosra jutó személygépkocsi száma a 2011. évi **237 darabról 2024-re 600 darabra** nőtt, vagyis a mutató több mint két és félszeresére emelkedett. A 2013–2014. évi átmeneti visszaesést követően 2015 és 2018 között gyors növekedés történt, majd 2019–2022 között 385–417 darab körül stabilizálódott az érték. Újabb jelentős emelkedés 2023-ban következett be, amikor a mutató 537 darabra, 2024-ben pedig 600 darabra nőtt.

A 2024. évi, 60 fős lakónépességgel számolva ez megközelítőleg **36 személygépkocsit** jelent a településen. A magas gépkocsi-ellátottság összefügghet a helyi munkahelyek és szolgáltatások hiányával, a napi ingázás jelentőségével, valamint a környező településeken elérhető intézmények és kereskedelmi szolgáltatások személygépkocsival történő megközelítésével. A település kis népessége miatt ugyanakkor néhány gépjármű számának változása is látványosan módosíthatja az ezer lakosra vetített mutatót.

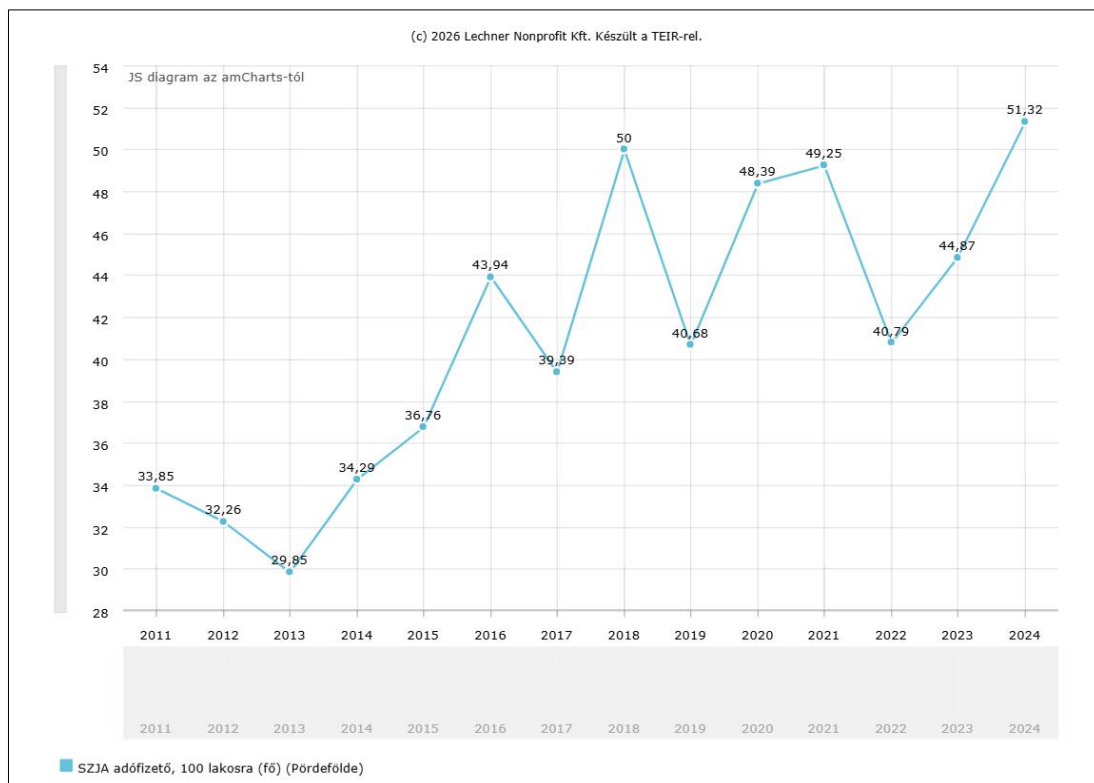

5.10. Jövedelmi és szociális helyzet

Pördefölde lakosságának egy főre jutó, személyi jövedelemadó-alapot képező belföldi jövedelme hosszabb távon jelentősen emelkedett. A mutató 2011-ben mintegy **457 ezer forint**, 2013-ban pedig 431 ezer forint volt, ezt követően azonban – különösen 2016-tól – határozott növekedés indult. Az egy lakosra jutó jövedelem 2021-ben meghaladta az egymillió forintot, 2024-ben pedig elérte az **1,54 millió forintot**, ami a 2011. évi érték több mint háromszorosa. Az adatok folyó áron értendők, ezért a növekedés egy része az infláció és az általános keresetszínvonal-emelkedés következménye, ugyanakkor a tendencia a lakosság jövedelmi helyzetének javulását is jelzi.

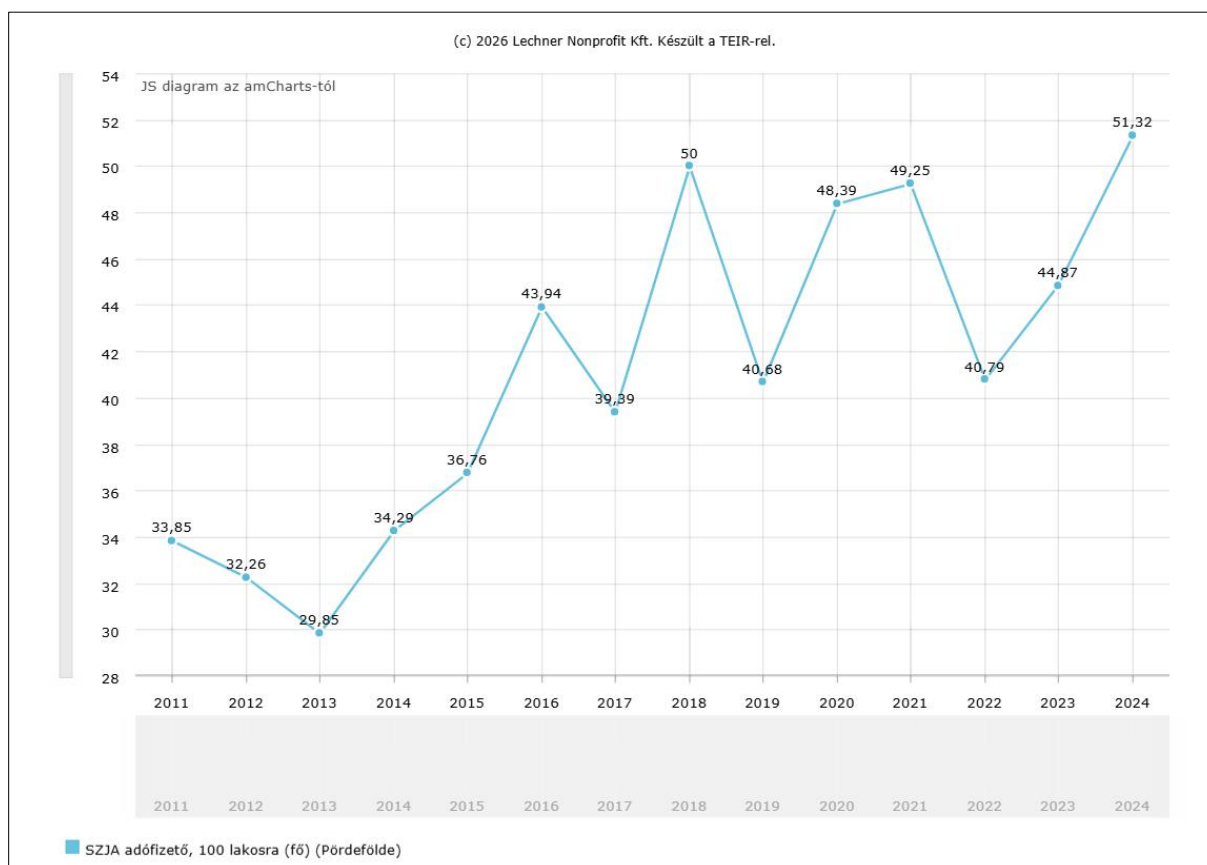

Az SZJA-adófizetők száz lakosra jutó száma szintén kedvezően változott. A mutató 2011 és 2013 között 34 főről mintegy 30 főre csökkent, majd fokozatos emelkedés kezdődött. 2018-ban már 50 adófizető jutott száz lakosra, és az ezt követő ingadozások ellenére 2024-ben a vizsgált időszak legmagasabb, **51,32 fő**s értékét érte el. Ez azt jelenti, hogy a lakónépességnek megközelítőleg a fele rendelkezett adóköteles jövedelemmel. A mutató javulása összhangban áll a nyilvántartott álláskereső számának korábban bemutatott csökkenésével.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya ugyanakkor jelentős változást mutat. 2017 és 2021 között száz 0–18 éves lakosra mintegy **47–59 kedvezményezett** jutott, ami arra utal, hogy a gyermekes háztartások jelentős része kedvezőtlen jövedelmi helyzetben volt. Az arány 2022-ben 26,09-re, 2023-ban 4,17-re csökkent, 2024-ben pedig **5 fő/100 gyermekkorú** körül alakult. Ez számottevő javulást jelezhet a gyermekes családok szociális helyzetében.

A gyermekvédelmi mutató csökkenése azonban nem kizárólag a jövedelmi viszonyok javulásából következhet. Befolyásolhatják a jogosultsági szabályok, a támogatási rendszer változásai és a gyermekkorú népesség összetételének módosulása is. Pördefölde alacsony lélekszáma miatt egyetlen család jogosultságának megváltozása is jelentős százalékos eltérést okozhat.

A községben **nincs szegregátum vagy szegregációval veszélyeztetett terület.**

6. A település humán infrastruktúrája, közszolgáltatások

Pördefölde aprófalvas jellegéből és alacsony népességszámából következően önálló intézményhálózata szűk körű, ezért a lakossági közszolgáltatások jelentős része **településközi együttműködésben, elsősorban Pákán, magasabb ellátási szinten pedig Lentiben** érhető el.

A települési önkormányzat székhelye Pördeföldén, a Fő út 13. szám alatt található, míg az igazgatási és hatósági feladatok többségét a **Pákai Közös Önkormányzati Hivatal** látja el. A közös hivatal illetékessége Pördefölde mellett Pákára, Kányavárra, Ortaházára és Novára is kiterjed.

Pördeföldén önálló bölcsőde, óvoda és általános iskola nem működik, ezért a gyermekek ellátása a környező települések intézményeire épül. Az óvodai és bölcsődei feladatellátás elsődleges térségi intézménye a **Pákai Öveges József Óvoda-Bölcsőde**, az általános iskolai oktatás pedig ugyancsak Pákán,

az Öveges József Általános Iskolában érhető el. Pördefölde önkormányzata korábban az óvodát fenntartó intézményi társulásban és a pákai iskola fenntartási rendszerében is részt vett.

A középfokú oktatás, a pedagógiai szakszolgálatok és a speciális fejlesztő szolgáltatások elsősorban Lentiben vehetők igénybe. A járás középiskolai oktatása is döntően a járási központba koncentrálódik.

A szociális alapszolgáltatások térségi együttműködésben működnek. Pördefölde ellátásában a **Kányavári Falugondnoki Szolgálat** vesz részt, amely különösen az idősek, az egyedül élők, a mozgásukban korlátozott személyek és az intézményi szolgáltatásokhoz nehezebben hozzáférő lakosok számára jelent fontos segítséget. A szolgálat működéséről szóló beszámolót Pördefölde képviselő-testülete a 2024. évre vonatkozóan is megtárgyalta.

A helyi önkormányzat a szociális támogatások, a gyermekvédelmi ellátások és a szünidei gyermekétkeztetés biztosításában is közreműködik.

A helyi közösségi élet legfontosabb intézménye a kultúrotthon, valamint a **Pördeföldei Könyvtári, Információs és Közösségi Hely**. A könyvtári szolgáltatóhely könyvkölcsönzés, információszolgáltatás, internethasználat és közösségi programok számára biztosít helyszínt.

A közművelődési alapszolgáltatások ellátása 2025-től Pördefölde és Páka közötti megállapodás alapján történik. Ennek keretében biztosítják a helyi közösségek összejöveteleit, a kulturális és művészeti programokat, valamint a gyermekek, fiatalok és idősek közösségi tevékenységeinek támogatását.

A közszolgáltatások elérhetőségében meghatározó szerepe van a helyközi autóbusz-közlekedésnek, amely Pördeföldét Pákán, Mikekarácsonyfán és Csömödéren keresztül Lentivel kapcsolja össze. A járatok az oktatási, egészségügyi, igazgatási és kereskedelmi szolgáltatások elérését egyaránt szolgálják.

A járási szintű hatósági, gyámügyi, foglalkoztatási, földhivatali és kormányablak-szolgáltatások Lentiben vehetők igénybe.

7. A település gazdasága

*Pördefölde gazdaságát a település méretéből adódóan **kisszámú, jellemzően mikro- és egyéni vállalkozás**, valamint a mezőgazdasági tevékenységek meghatározó szerepe jellemzi. A község nem rendelkezik jelentős foglalkoztatási központtal vagy nagyobb vállalkozással, ezért a helyi gazdaság munkahelyteremtő képessége korlátozott, a foglalkoztatott lakosság jelentős része más településre jár dolgozni.*

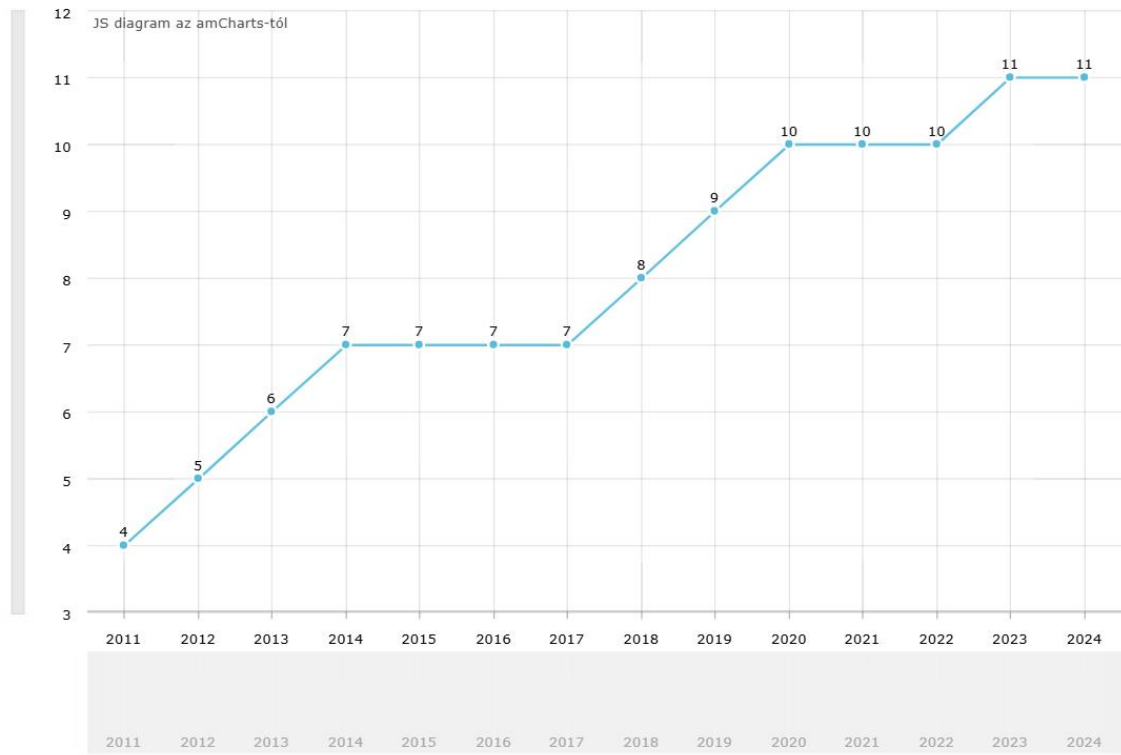
A regisztrált gazdasági szervezetek száma hosszabb távon folyamatosan növekedett: 2011-ben még **4**, 2014-ben **7**, 2020-ban **10**, 2024-ben pedig már **11 gazdasági szervezetet** tartottak nyilván. A növekedés kedvező vállalkozási aktivitásra utal, ugyanakkor a regisztrált szervezetek száma nem feltétlenül azonos a ténylegesen működő vagy helyben foglalkoztató vállalkozások számával.

A rendelkezésre álló adatok alapján a működő vállalkozások száma alacsony. 2017 és 2020 között évente:

- **2 vállalkozás** működött a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat területén;
- **1 vállalkozás** tartozott az ipari ágazatokhoz, ezen belül a feldolgozóiparhoz.

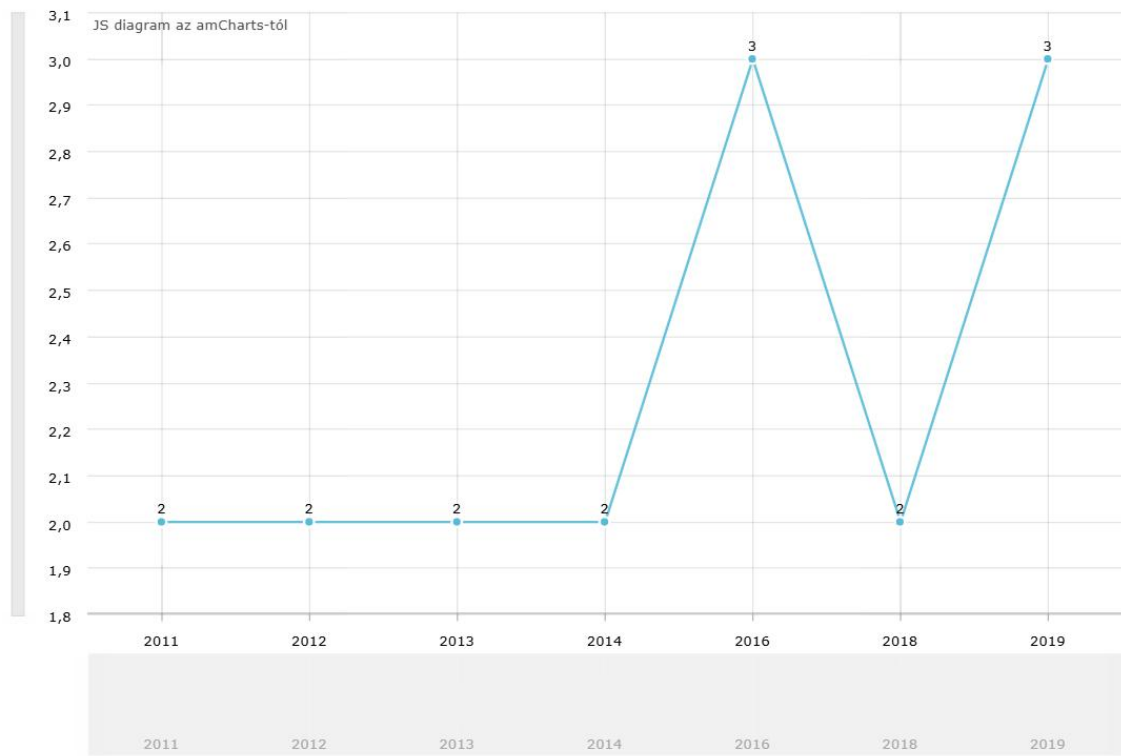
A helyi vállalkozási szerkezet tehát erősen koncentrált, és már egyetlen vállalkozás megszűnése vagy létrejötte is jelentősen megváltoztatja az ágazati arányokat. A vállalkozások kis száma miatt a százalékos megoszlásokat célszerű fenntartással kezelni.

(c) 2026 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

■ Regisztrált gazdasági szervezetek (dec. 31.) (db) (Pördefölde)

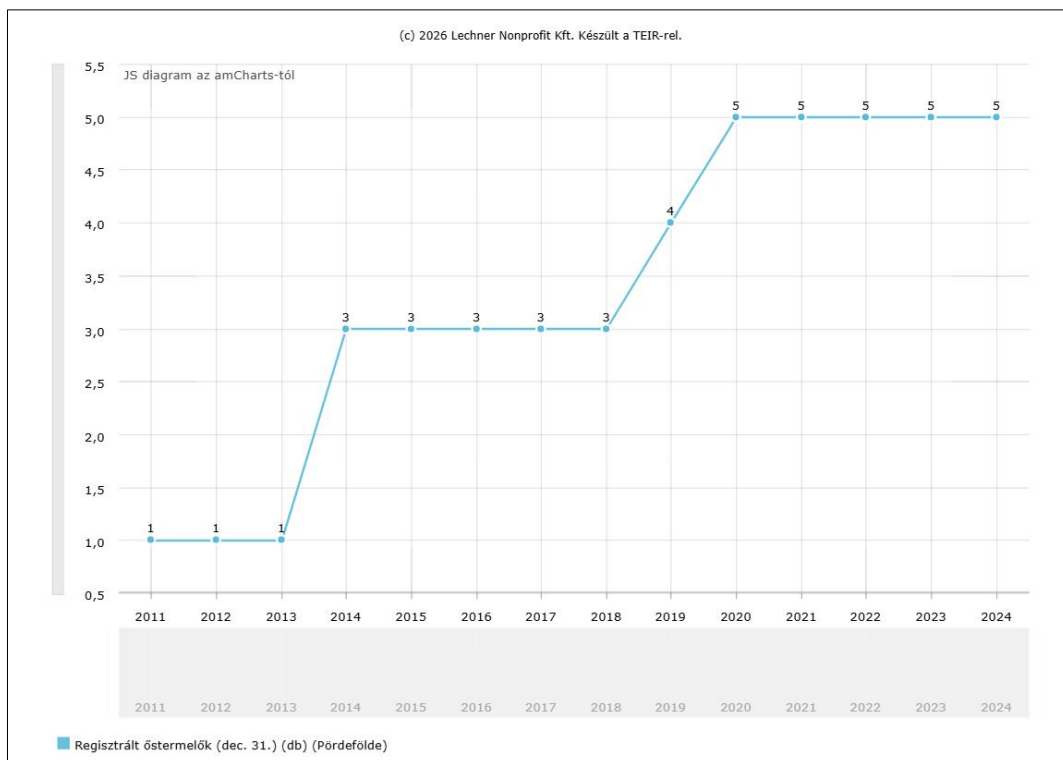
(c) 2026 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TEIR-rel.

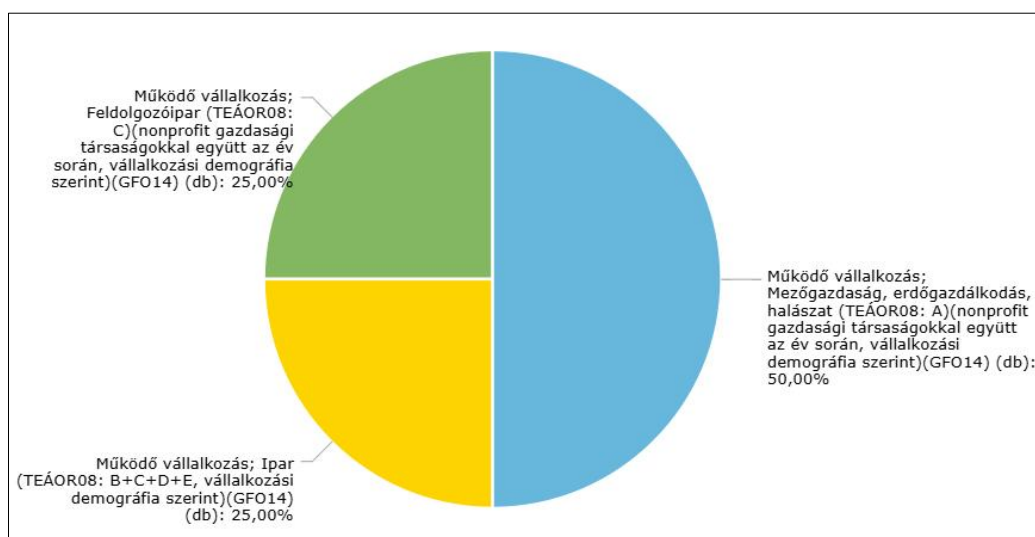
■ Működő egyéni vállalkozók (az év során, vállalkozási demográfia szerint) (db) (Pördefölde)

A mezőgazdaság helyi jelentőségét a regisztrált őstermelők számának növekedése is alátámasztja. Számuk 2011–2013 között még **1 fő** volt, 2014-től 3 főre, 2019-ben 4 főre, 2020-ban pedig **5 főre** emelkedett. Ez az érték 2024-ig változatlan maradt.

A település gazdaságában ezért továbbra is fontos szerepet tölthet be a mező- és erdőgazdálkodás, ugyanakkor az őstermelői tevékenységek valószínűleg elsősorban kisüzemi, családi vagy kiegészítő jövedelemszerző formában működnek.

A működő egyéni vállalkozók száma a rendelkezésre álló, 2019-ig terjedő adatok alapján **2–3 fő között ingadozott**. Ez azt jelzi, hogy a helyi vállalkozások jelentős része önfoglalkoztató vagy családi keretek között működő, kis létszámú gazdasági egység lehet. Ezek helyi szolgáltatások biztosításával és kiegészítő jövedelemtermeléssel járulhatnak hozzá a település gazdaságához, nagyobb létszámú foglalkoztatásra azonban csak korlátozottan alkalmasak.

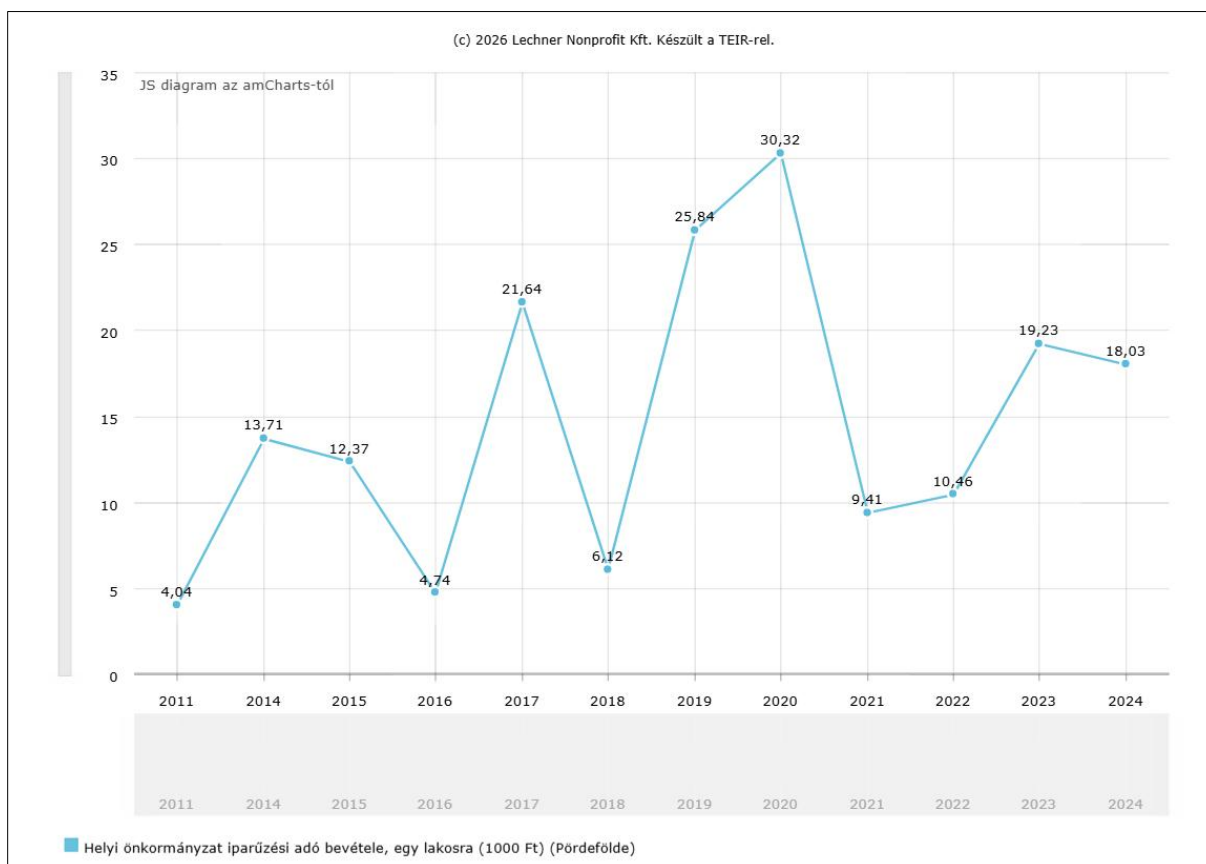

A gazdasági ágazatok megoszlása 2020. évben

Az egy lakosra jutó helyi iparűzésiadó-bevétel jelentős évenkénti ingadozást mutatott. A mutató:

- 2011-ben **4,04 ezer Ft/fő**,
- 2017-ben 21,64 ezer Ft/fő,
- 2020-ban 30,32 ezer Ft/fő,
- 2024-ben **18,03 ezer Ft/fő** volt.

A legmagasabb értéket 2020-ban érte el, ezt követően 2021-ben erőteljes visszaesés történt, majd 2023-ra ismét emelkedett. A szélsőséges változások a nagyon szűk vállalkozói körből adódnak: akár egyetlen vállalkozás árbevételének változása, székhelyát helyezése vagy megszűnése is jelentősen befolyásolhatja az önkormányzat bevételeit. A helyi iparűzési adó ezért csak korlátozottan tekinthető stabil önkormányzati bevételi forrásnak.

8. Az önkormányzat gazdálkodása, településüzemeltetés

A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természeti környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése. A

felsorolásban megtalálhatók azok a legalapvetőbb feladatok, amelyek révén biztosítható egy-egy település működése, megvalósítható műszaki-technikai infrastruktúrája, továbbá a lakosság kommunális és humánszolgáltatásokkal való legalább alapfokú ellátása.

Pördefölde Község Önkormányzata költségvetésének mintegy 90%-át állami forrásból biztosítja. A helyi bevételek elenyészőek, s mivel hasznosítható vagyontárggyal sem rendelkezik, ezért költségvetését alapfeladatai ellátására fordítja.

Komolyabb összegű beruházást, fejlesztést az önkormányzat egymaga nem tud végrehajtani, az egyes fejlesztéseket pályázati források igénybevételel éri el. Az önkormányzat az elmúlt tíz évben elsősorban pályázati támogatások igénybevételel valósított meg fejlesztéseket: felújította a ravatalozót, több önkormányzati tulajdonú útszakaszt, korszerűsítette a közösségi célokat szolgáló épületet, valamint településfásítási programot hajtott végre. A beruházások a közlekedésbiztonság, a közösségi élet feltételeinek, a településképnak és a lakókörnyezet minőségének javítását szolgálták.

Megjegyzendő, hogy a 2022-re tervezett, hat kültéri sporteszközből álló fitnesspark pályázata nem kapott támogatást, ezért ez a fejlesztés akkor nem valósult meg.

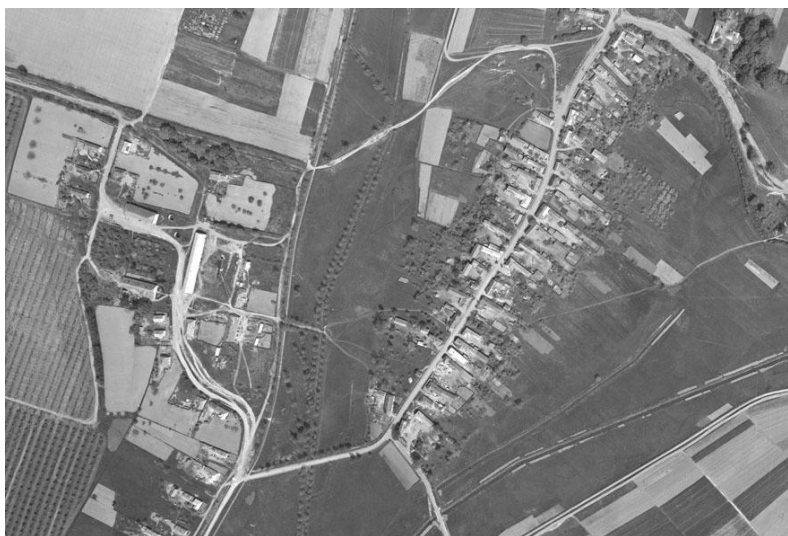
Munkahelyteremtő beruházásokat az önkormányzat - a közmunkaprogram kivételével – nem tud megvalósítani csekély költségvetése miatt.

A településüzemeltetés körébe az alapvető infrastrukturális szolgáltatások (víz, csatorna, hulladék, közvilágítás), az út- és járdafenntartás, a zöldterületek és közterületek gondozása, a temető üzemeltetése, valamint a kultúrház fenntartása tartozik. A közösségi közlekedés szervezése és a vasúti megállóhely fenntartása nem tartozik az önkormányzat feladataihoz. A polgárőrséggel való együttműködés szintén fontos a közbiztonság szempontjából.

9. Településrendezési, településszerkezeti vizsgálat

9.1. Településszerkezet

A faluszerkezet jellemzőit döntő módon befolyásolták a táj természeti adottságai. A Töröszneki-patak völgyétől keletre egy domháttra húzódott fel a falu. Ez az egyutcás útifalu jelenti a település történeti magját. A major a patak nyugati oldalán a falutól elkülönült módon helyezkedik el. Az újabb utcák itt, a major környezetében alakultak ki. A temető ugyancsak a pataktól nyugatra, a falu északnyugati végén kapott helyet.

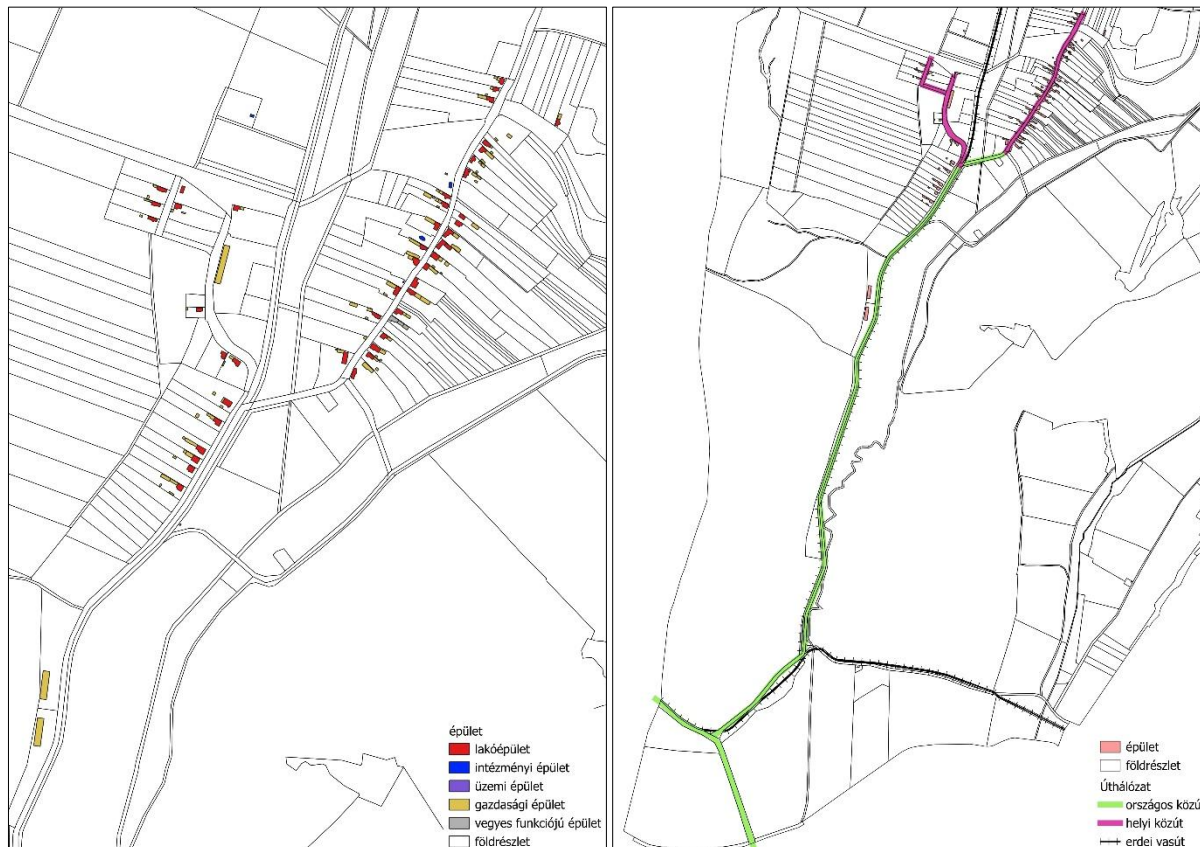
Pördefölde 1964. (Forrás: fentrol.hu)

9.2. Telekstruktúra, beépítés és az utcavonal-vezetés

A falu a története során nem tudott olyan gazdasági fejlődést produkálni, ezért szerkezete megmerevedett, napjainkra stagnál. A történeti településrész utcája és az utcára néző házak elhelyezkedése őrzi a korábbi állapotot, a patak nyugati oldalán viszont az újabb aszfaltozott utak már határozott vonalvezetésűek. Templom nincs, a haranglábat elbontották, faluközpont nem alakult ki. A telkek utcavonalra szervezettek, nem túl szélesek, a dombról hosszan benyúlnak a völgy felé keleti és nyugati irányba is.

Pördefölde műholdas felvétele (Forrás: google earth)

Épületfunkció és úthálózat vizsgálat a beépítésre szánt területeken

10. Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata

10.1. Épített környezet

Pördefölde épületállománya döntően 20. századi eredetű, vegyes képet mutat. A házak a meglévő telekstruktúrába illeszkednek, az épületek a meglévő építési helyen cserélődnek. Az történeti településrész épületállománya a 20. században cserélődött le. Előbb a zsúptetők tűntek el, hiszen a héjalást gyorsan lehet cserélni – ez a településképet nagyban befolyásolta. A szerkezeti és formai változást, a II. világháború utáni években a régi vályog vagy fa szerkezetű épületek teljesen eltűntek a faluból. Elég nagy számban megmaradtak a 20. század eleji téglalakóházak, sok közöttük a lakatlan épület. Több épületet napjainkban újíttak fel.

Lakóterületek

Az épületek tartják a korábban kialakult oldalhatáros építési rendet, figyelembe veszik a domborzati adottságokat és a táj jellegzetességeit.

A régi, de felújított és átépített házak ugyanúgy megtalálhatók, mint az 1960-as évektől kezdve épített típusházak. A bővített régi épületek tetőformája összetetté vált, alaprajzuk az egyszerű téglalappól L-alakúvá, vagy szélesebb téglalappá alakult át. A szobák utcára néznek, ezeknek egy vagy két ablaka és az oromfal vagy a típusházak esetében a sátoztető adja az utcavonal építészeti képét. A lakóházak földszintesek és emeletesek, a terepviszonyoknak és a rég kialakult telekosztásnak megfelelően hol előkert nélkül, hol előkerttel elartva sorakoznak a lakóházak a domboldalon. A melléképületek hevenyészettek, a már meglévő, de leromlott állapotú melléképületeket sem bontják el, hanem használják, amíg lehet. Klasszikus pajtából már egy darab sincs a településen, az ólak és tárolók zöme használaton kívüli, elhanyagolt állapotban várja a pusztulást. A táj domborzati adottságai teszik változatossá a faluképet az itt-ott kibukkanó oromfalakkal, háztetőkkal.

A lakásállomány megújulása, modernizációja még várat magára. Az egységes utcakép megteremtése nagyon hosszú – a településtervezés hatályán túlmutató - folyamat eredménye lehet.

Petőfi S. utca részletei

Béke utca részlete

Fő út részletei

A faluképet 100 éve még meghatározó épületformák és anyaghasználat még megtalálhatók a faluban: festett vakolt homlokzatok. A tetőfedés jellemzően égetett agyagcserép, de megtalálható a kiselemes betoncserép, azbesztes pala, bitumenes zsindelyfedés vagy a hullámpala, fémlemez, a korszak divatjának és az építető anyagi lehetőségeinek megfelelően. A fedés színe az aktuális időszak divatját követi, barna, piros, bordó. A téglaházak felülete kőporos dörzsölt vakolattal vagy – a hőszigetelt házaknál – vékonyvakolattal ellátott. Kialakításuk egyszerű, dísztelen, többnyire eltérő színű sávossal rendelkezik vagy eltérő színű lábazattal, párkánnyal és egyszínű homlokzati festéssel. Az új épületek jellemzően hőszigetelt és vékonyvakolattal készültek. Ablakosztásaik és ablakaik aránya már nem követi a hagyományos falusi formát. A régi épületek az oromfalat osztó koronázópárkánnyal, oromfali ablakkal, pozitív lábazattal rendelkeznek.

A kerítések állapota, formai kialakítása és anyaghasználata vegyesnek mondható alacsony beton lábazatos fa vagy fém, valamint drótkerítések is megtalálhatók a faluban.

Intézmények, kereskedelmi épületek

Pördeföldén egy intézmény található: az önkormányzat épülete, mely egyben az önkormányzat hivatalos helyiségeit, a művelődési célú helyiségeket és könyvtárat is tartalmazza. Az intézményi épület hagyományos formajegyekkel rendelkezik: kontyolt nyeregtető, natúr vörös cserépfedés, világos színű vakolt felületek, nagyobb méretű nyílászárók.

A községben egy kereskedelmi egység található: a vegyesbolt. Az épület jelenleg használaton kívüli, állapota felújításra szorul. Megjelenését tekintve kb. az 1960-as években épülhetett, melynek építészeti jegyeit és anyaghasználatát ma is hordozza.

Önkormányzat épülete és kereskedelmi épület

Gazdasági területek

Pördeföldén mezőgazdasághoz kapcsolódó gazdasági épületek találhatók. Az épületek állattartási célt szolgálnak, ezért a funkciónak megfelelő hagyományos szerkezetű, egytraktusos, hosszú téglalap alakú földszintes, magastetős épületeket alakítottak ki. A nyílászárók szellőztetésre alkalmasak. Az épületek állapota leromlott.

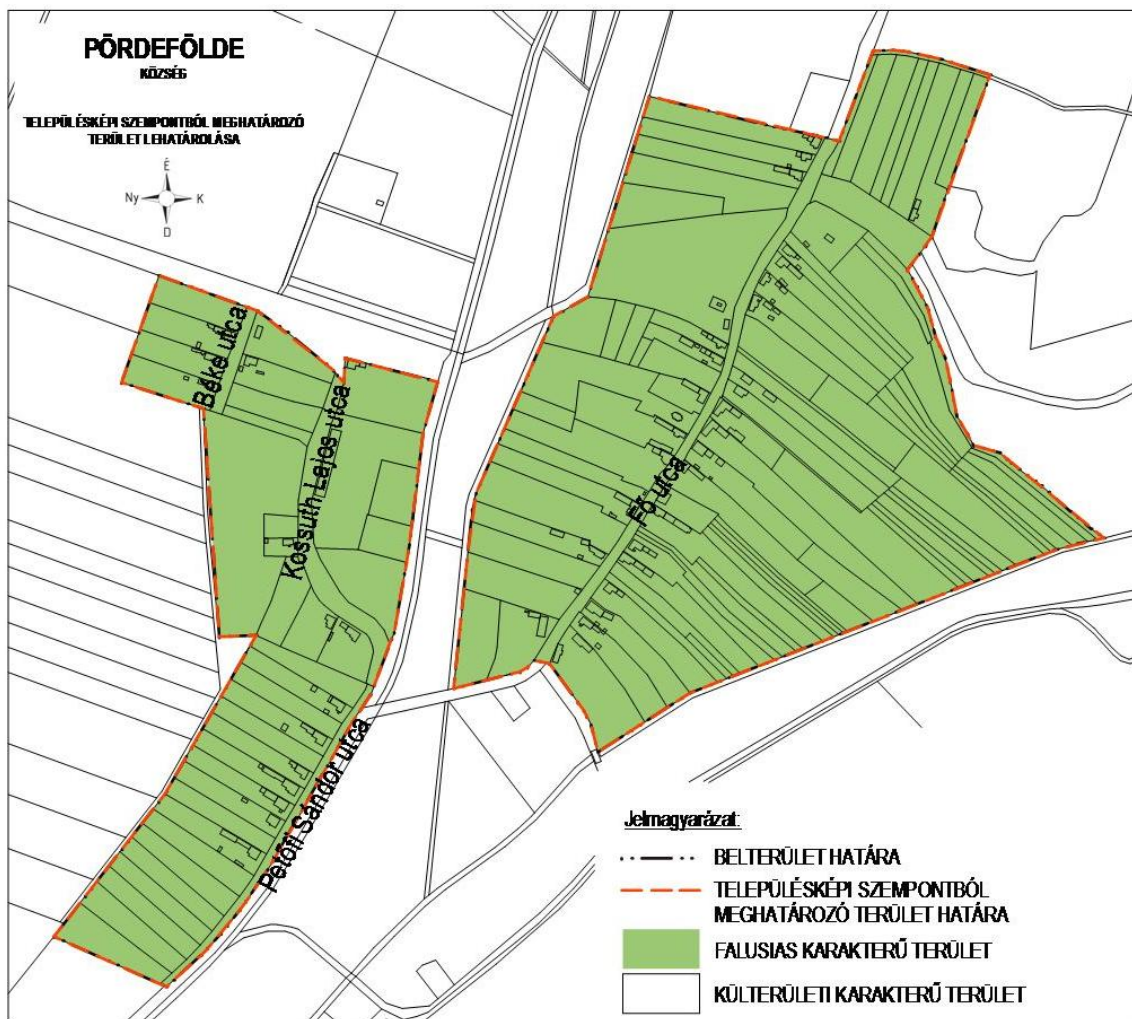

Mezőgazdasági épület a Kossuth L. utcában

Mezőgazdasági épületek a külterületen

A település területét a településképi arculati kézikönyv az alábbi különböző karakterbe sorolja:

Különböző karakterű területek lehatárolása

10.2. Építészeti örökség

Országos védelem

Műemléki védettségű épület a községben nem található.

Helyi védelem

A településképi védelméről szóló 14/2017. (IX. 30.) önkormányzati rendelet az alábbi építészeti értékeket helyezte helyi védetté:

A helyi védelem alatt álló építészeti és természeti örökségének jegyzéke

nyilvántar- tási szám	címe	megnevezés	leírás, jellemzők	védelem kiterjedése	védettséggel összefüggő kötelezések
1/2017.	Fő u. 20.	R.k. templom	Az újkoriegyhajós, ha- rangtornyos templom a község egyetlen templó- ma, valláshoz kapcsolódó emlék	teljes	Állagmegóvás, eredetivel egyező felújítás.
2/2017.	Fő u. 2. 100/1 hrsz	feszület	valláshoz kötődő képző- művészeti alkotás 1901- ből	teljes	állagmegóvás
3/2017.	0204/2 hrsz	feszület	valláshoz kötődő képző- művészeti alkotás 1916- ból	teljes	állagmegóvás
4/2017.	temető 033 hrsz	feszület	valláshoz kötődő képző- művészeti alkotás 1931- ból	teljes	állagmegóvás
5/2017.	022/2 hrsz	feszület	valláshoz kötődő képző- művészeti alkotás 1830- ból	teljes	állagmegóvás
6/2017.	Fő u. 1.	lakó- és melléképü- let	A XX. század elején épült eredeti tömegű téglaház és téglaából épült tornácos melléképület lábas pajtá- val, eredeti nyílásokkal.	teljes	Állagmegóvás, eredetivel egyező felújítás.
7/2017.	Fő u. 17.	lakó- és melléképü- let	XX. század első harmadá- ban épített, eredeti töme- gű, szép megjelenésű, oldalhatáron álló lakóépü- let vakolt homlokzattal és tégla melléképület.	teljes	Állagmegóvás, eredetivel egyező felújítás.
8/2017.	Fő u. 12.	lakó- és melléképü- let	Vakolt homlokzatú téglá- épület és melléképületek. A lakóépület utcával pár- huzamos kialakítású, bejá- ratát az udvar felőli fa oszlopos tornác fedi le.	teljes	állagmegóvás
9/2017.	Fő u. 28.	lakó és melléképü- let	XX. század első harmadá- ban épült téglal lakóház, valamint téglal melléképü- let vakolt homlokzattal. A lakóház szépen faragott fa kődisállásonkeresztül közelíthető meg. A mel- léképület tornácos	teljes	állagmegóvás
10/2017.		kutak, egyéb mű- tárgyak	KUTAK: A megmaradt kerekas kutak megőrzése a faluké- pet javítja, a hagyomá- nyos falusi életet szimbo- lizálják. EMLÉKMŰ: A temetőben meglévő Imreh uraság síremléke a falu történelmének bemu- tatása miatt megőrzésre érdemes.	teljes	állagmegóvás

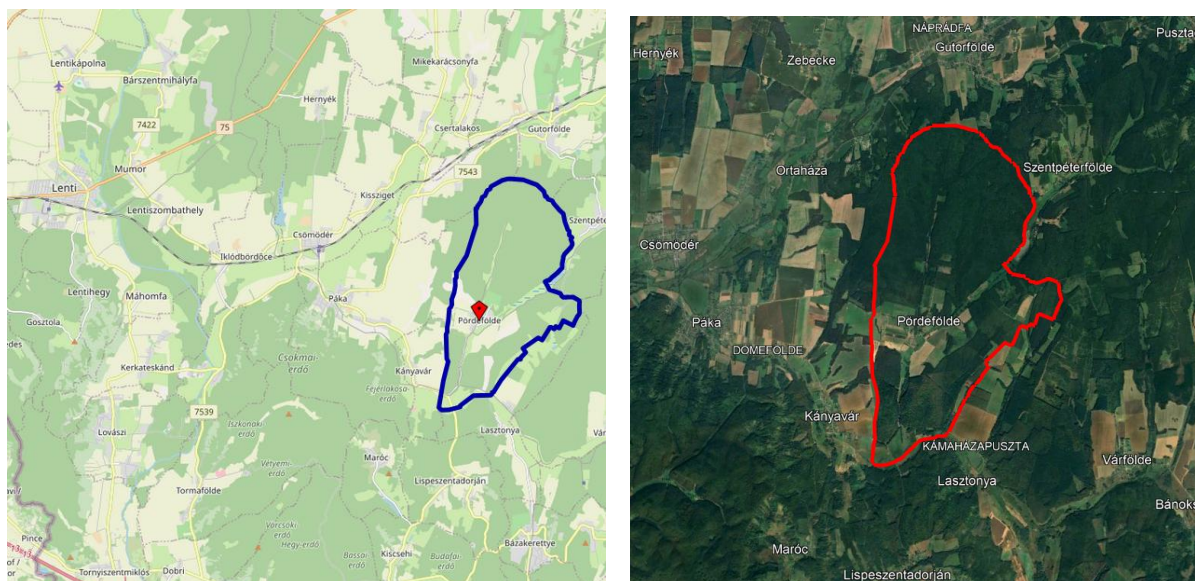
Régészet

Pördefölde területén az alábbi nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók:

Neve	Lelőhely azonosítója	Lelőhely típusa	Kor, kor- szak	Dokumentáció ké- szítője, dátuma	Jelenség
Kúriapuszta	39427	temető halom	Kor: római kor Alkorszak: kora római kor	Vándor László - régész Tóth István Zsolt - rég- ész Kvassay Judit - régész Tábori László Klinger László - régész Farkas Zsuzsanna - ré- gész	halomsíros temető
Nagyerdő	39428	temető halom	Kor: római kor Alkorszak: kora római kor	Tóth István Zsolt - rég- ész Kvassay Judit - régész Tábori László Nagy Levente - régész Farkas Zsuzsanna - ré- gész	halomsíros temető
Nagyerdő - Homp	39429	sír halom	Kor: római kor Alkorszak: kora római kor	Tóth István Zsolt - rég- ész Tábori László Nagy Levente - régész Farkas Zsuzsanna - ré- gész	halomsír
Töröszneki-pa- taktól ÉNy-ra	90883	település- nyom (fel- színi)	Kor őskor középkor Korszak Árpád-kor késő közép- kor	Koller Melinda - régész	telepnyom (felszíni)

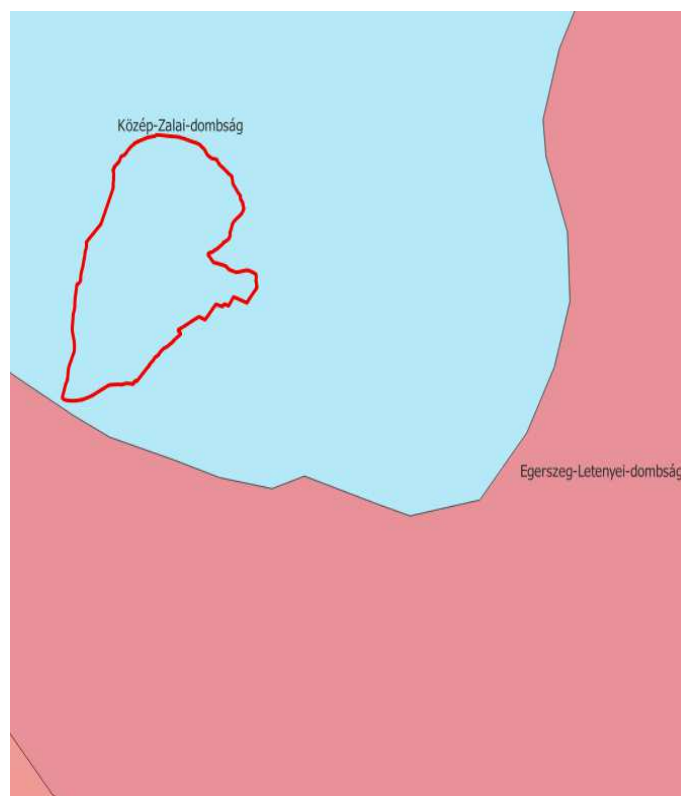
11. Környezetiállapot-jellemzők

Pördefölde község Zala vármegyében, Lentitől keleti irányban tizenöt kilométernyi távolságban található település.

A település elhelyezkedése (GoogleEarth és OpenStreetMap)

Pördefölde közigazgatási határa a Zalai-dombság területén, a Közép-Zalai-dombság kistáján helyezkedik el.

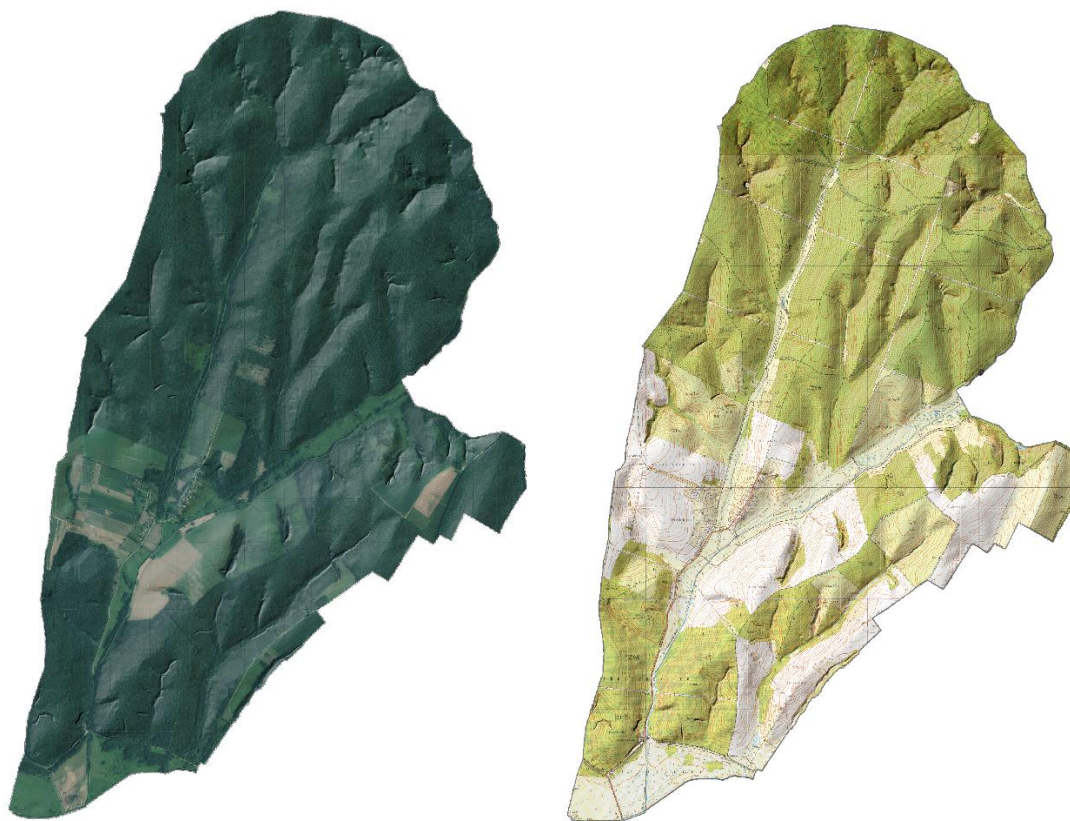

A település kistáji elhelyezkedése

11.1. Domborzat

A Közép-Zalai-dombság a Felső-Zala, a Kerka és a Válicka völgye által határolt, magasra kiemelt, eróziós-deráziós dombsági kistáj. Domborzatilag a Vasi-Hegyhátra emlékeztet, de felszíne amazénál alacsonyabb, s lényegesen tagoltabb. A túlnyomóan jégkori vályoggal fedett, pannóniai alapzatú dombsági táj legmagasabb pontjait É-i és K-i peremének hordalékkúp-maradványos vízválasztó tetői hordozzák. Átlagos magassága 240 m. D-DNy-i irányban lejtőssődő felszínét az eróziós és deráziós völgyek sűrű hálózata lépcsőzetesen lehanyatló párhuzamos dombsorokra és keskeny aszimmetrikus völgyközi hátaakra tagolta. Vízzintes és függőleges tagoltsága egyaránt jelentős.

Az eróziós dombság nagyobb relief szintkülönbségű ÉK-i és K-i peremterületén a völgylejtők nagyon meredek és szabdaltak, s a dombtetőkkel együtt erősen erodáltak. Itt a fővölgyekre nyíló deráziós völgyek és fülkék mezaszerű kerekded dombtetőkre és igen keskeny vízválasztó gerincekre bontották az energikus völgyközi hátaakat.

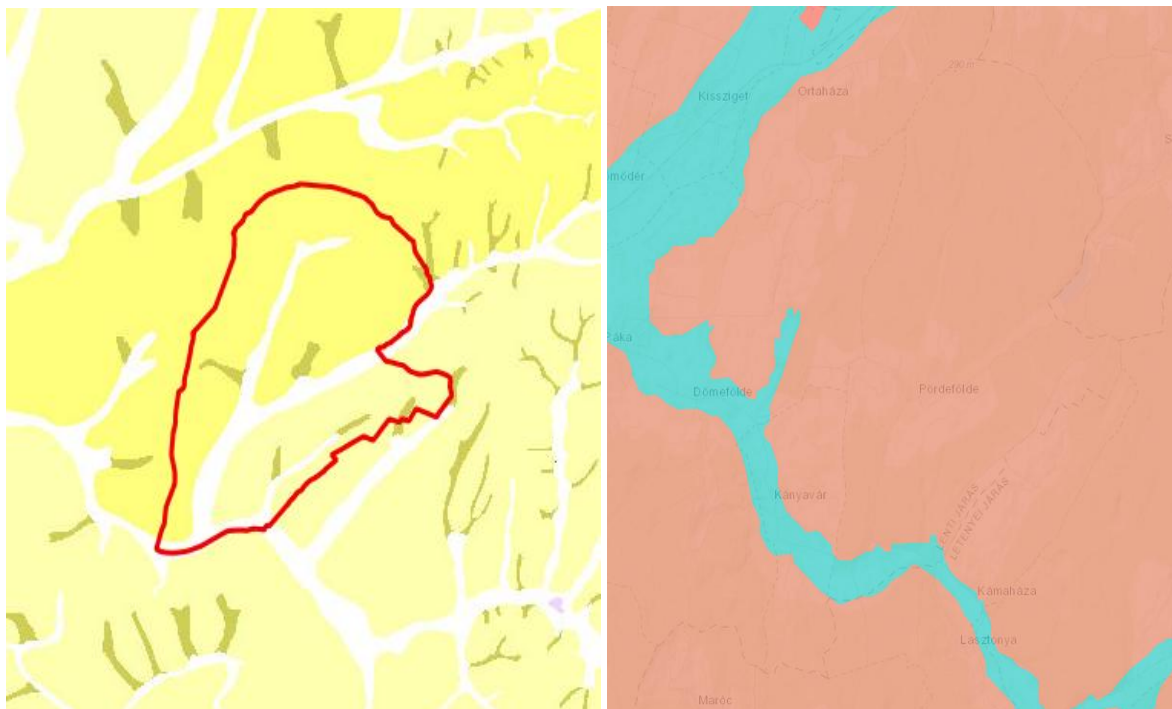

A település domborzata

11.2. Földtan, talaj

A kistájat jellemző változatos összetételű medencealjzat főleg triász és kréta időszaki képződményekből áll. A mozgalmas reliefű táj energiahordozókban, mélységi hévizekben és építőanyag-ipari nyersanyagokban egyaránt gazdag, jelentős értéke a triász és kréta kőzetekben feltárt nagylengyeli olajmező, amely még napjainkban is termelés alatt áll.

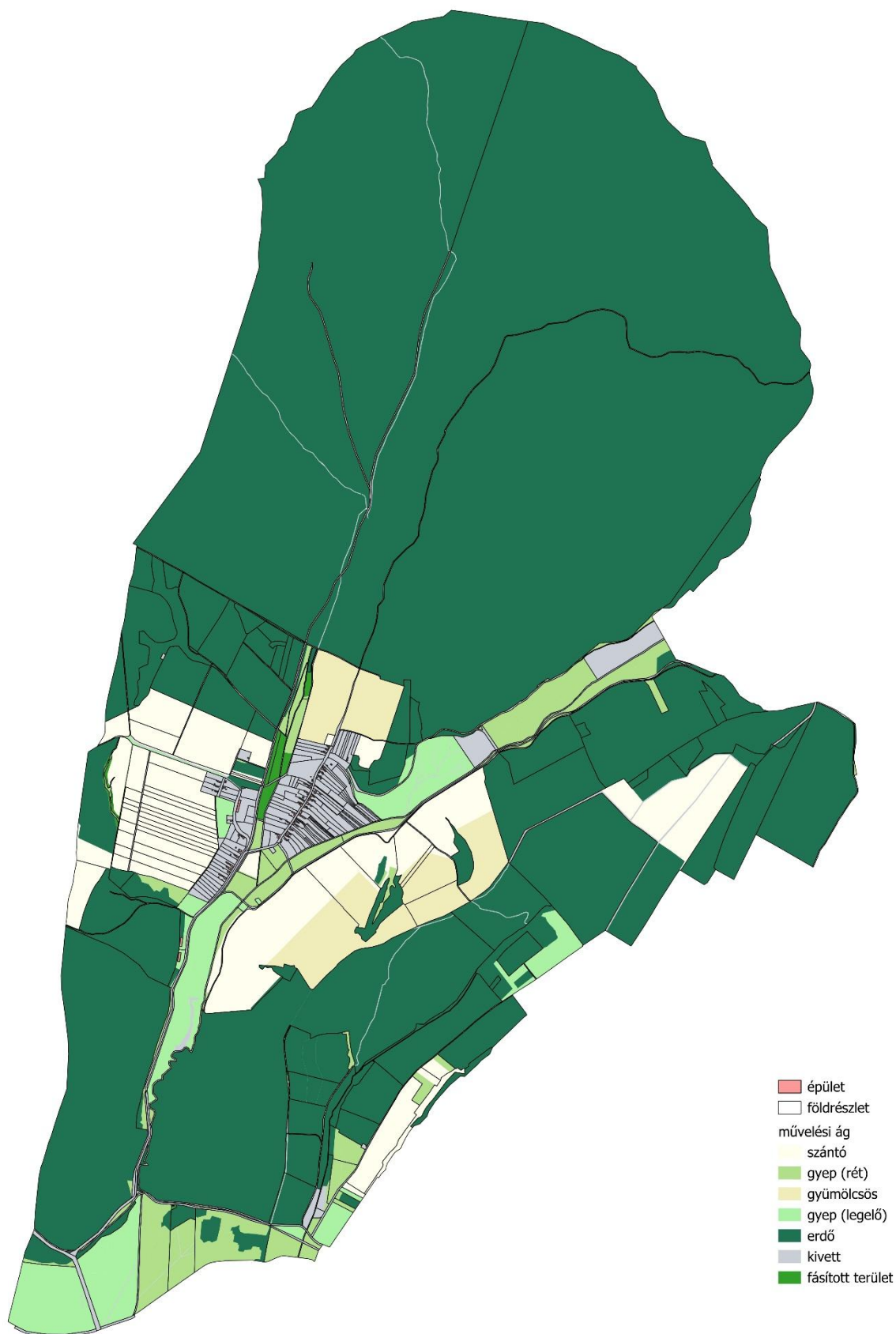
A táj túlnyomó része 80 °C-osnál melegebb karsztvíz reménybeli területének minősül. A zalai tájak közül a legnagyobb feltárt hévízkészlettel rendelkezik.

A térség felszíni földtani térképe

A térkép szerint a település területén elsősorban barna lösz ($_e Qp_3^{bl}$), felső-miocén-pliocén Tihanyi formáció ($^t Pa_2$) és holocén folyóvízi üledék ($r Qh$) lelhető fel.

A település területére elsősorban a pszeudoglejes barna erdőtalajok és réti öntéstalajok jellemzők.

Művelési ágak a településen

A bányászati tevékenység (és vezetéken történő szállítás) potenciálisan környezetet veszélyeztető tevékenységnek minősíthető.

11.3. Éghajlat, felszíni és felszín alatti vizek védelme

Mérsékelt hűvös-mérsékelt nedves éghajlatú kistáj.

A napsütéses órák évi száma 1880 és 1920 közötti. Az évi középhőmérséklet 9,5 °C körül van, ápr. 15-20. és okt. 20-25. közötti időszakban nem kell fagyra számítani. Az évi abszolút maximumok és minimumok átlaga 33,0 °C, ill. -17,0 °C körüli.

Az évi csapadékmennyiség 740-770 mm. A vegetációs időszaki átlag 460- 470 mm, az ÉK-i részekén ennél valamivel kevesebb (440-460 mm).

A terület ariditási indexe 0,88-0,92.

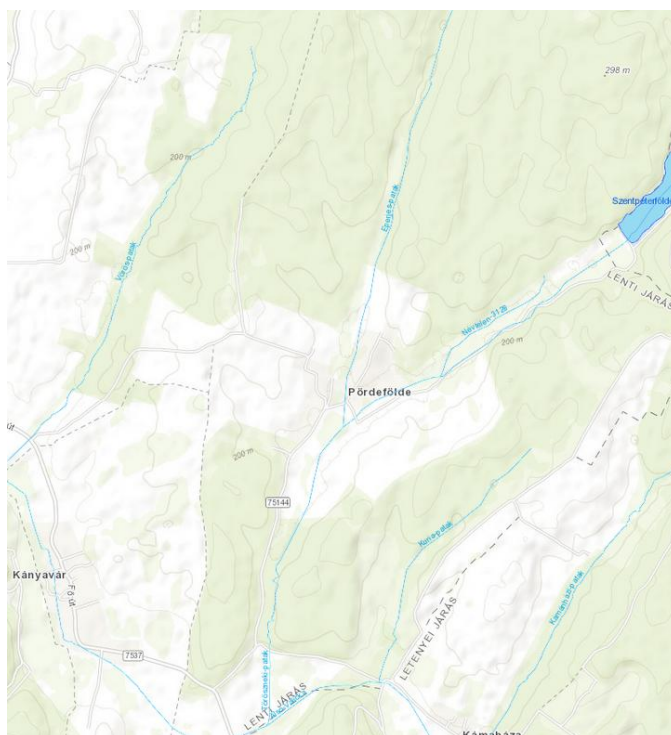
A leggyakoribb szélirányokat elsősorban a völgyek futása határozza meg. A kiemelkedő területeken az É-i és jóval kisebb gyakorisággal a D-i szélirány az uralkodó. Az átlagos szélesség 2,5 m/s körüli.

Felszíni víz:

A kistérség É-i, nagyobb része a Zala jobb parti vízgyűjtője a Baki-Válicka völgyéig, míg D-i része a Csértán és az Alsó-Válickán át a Kerkához folyik le. Árvizek tavasszal és ősszel, kisvizek nyár végén gyakoriak. A vízminőség a vízállástól függően II. vagy III. osztályú.

A települést érintő felszíni víztestek:

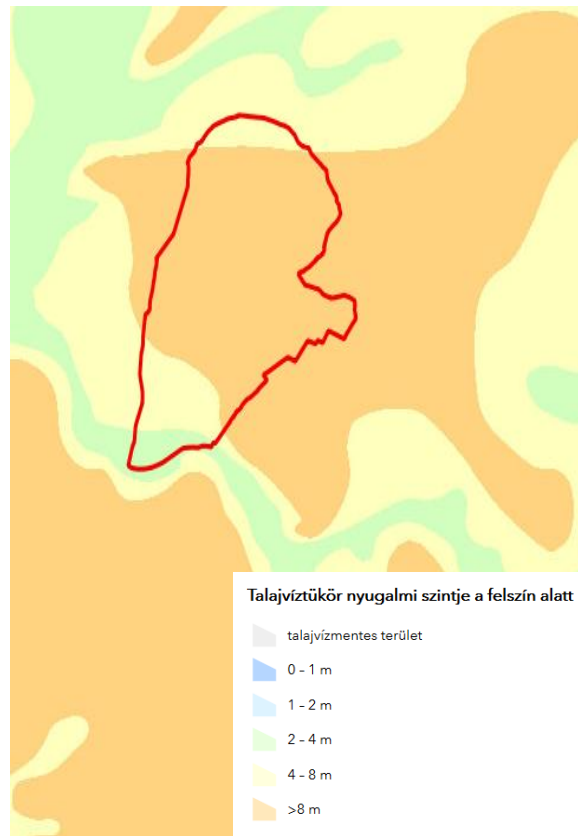
- Alsó-Válicka
- Töröszneki-patak
- Eperjes-patak
- Kuria-patak

A település felszíni vizei

Felszín alatti víz:

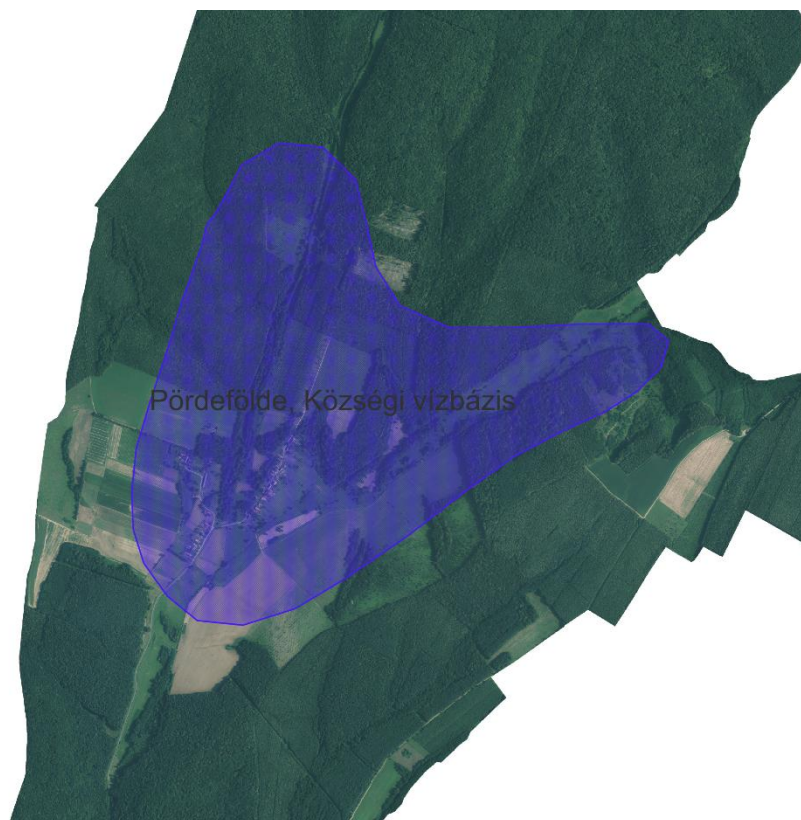
Talajvizet jobbra csak a völgyekben találunk, 2-4 m között. Mennyisége nem számottevő. Kémiaileg egységesen kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos jellegű. Közepes keménységű; szulfáttartalma is kevés. Néhol nitrátosodás fordul elő.

Nyugalmi talajvízszint

Pördefölde közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete szerint fokozottan, kiemelten érzékeny besorolású.

A település területén Pördefölde Körzeti Vízbázis található (a sérülékeny vízbázis érvényben levő védőterületi határozattal nem rendelkezik).

Pördefölde, Körszeti Vízbasz

A rétegvizek mennyisége nem jelentős. Artézi kutak csaknem minden községben létesültek. Mélységük általában meghaladja a 100 m-t, és bő vizűek.

Talaj és talajvízvédelem szempontjából kockázatosnak számító nagylétszámú állattartás információink szerint nem történik a településen.

11.4. Levegőtisztaság-védelem

A levegő minőségének egyik meghatározó tényezője a települési légszennyezési kibocsátás. A többi településhez hasonlóan a légszennyezőanyag kibocsátások elsősorban a lakossági és közületi gázfelhasználáshoz, a közlekedésből adódó levegőszennyezéshez, valamint az ipari létesítményekhez és szolgáltatási tevékenységekhez kötődnek, melynek hatásait tompíthatja, illetve ronthatja az adott település környezeti adottsága.

Levegőminőség szempontjából érzékeny területnek tekinthető az országos jelentőségű természetvédelmi terület. Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendeletben nem szerepel a település.

A település közigazgatási területére a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet alapján meghatározott határértékek vonatkoznak.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a 13. (Az ország többi területe) légszennyezettségi zónába tartozik, ahol a:

- kén-dioxid: F
- nitrogén-dioxid: F
- szén-monoxid: F
- szilárd (PM10): E

A kén-dioxid, nitrogén-dioxid és szénmonoxid tekintetében a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladhatja meg, szilárd szennyezés esetén pedig a felső és alsó vizsgálati küszöb között lehet.

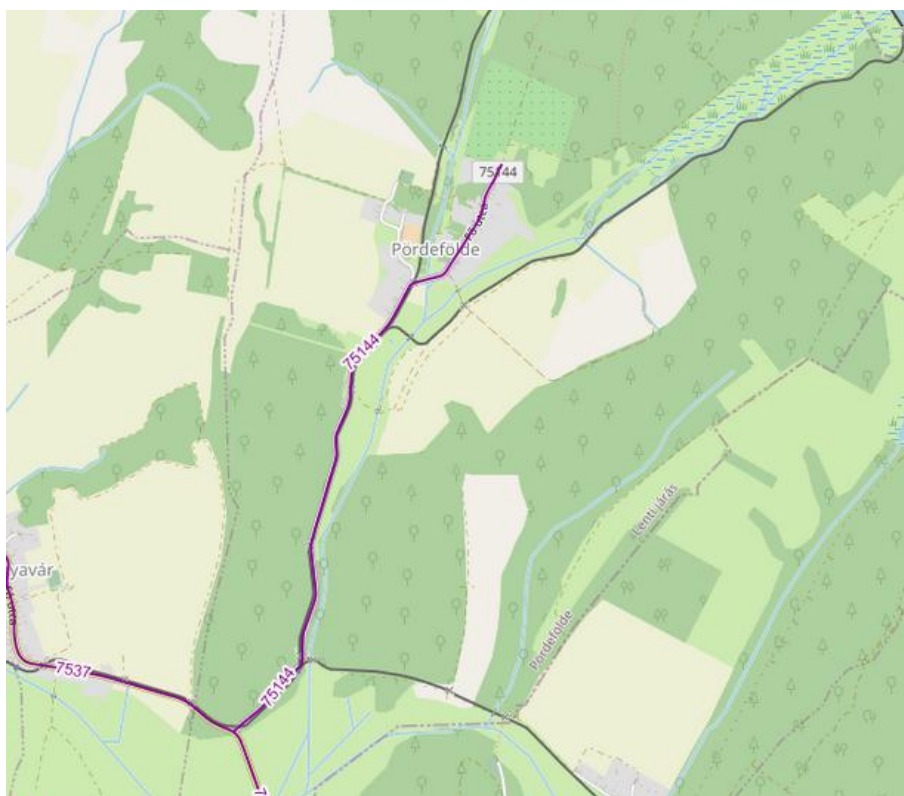
A közúti közlekedésből adódó légszennyezést elsősorban a 75144 - Pördefölde bekötő út forgalma okozza.

A légszennyezés tekintetében az országos közutak 2023. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalmi adatainak felhasználásával megvizsgáltuk a közlekedésből adódóan a településre jellemző levegőállapotot.

A gépjárművekre vonatkozó kibocsátási normák alapján a vizsgált útszakaszon áthaladó járművek teljes légszennyező anyag kibocsátását a következő táblázat részletezi.

Kibocsátás [mg/s m]	CO	CH	NO ₂	SO ₂	PM
75144 út	0,0284	0,0042	0,0049	<0,0001	0,0006

A fenti kibocsátási adatok alapján valamennyi szennyezőanyag tekintetében megállapítottuk, hogy azok mértéke az érvényben lévő határértékeket (4/2011. (I. 14.) VM rendeletben foglaltak) a lakóterületeken nem haladja meg. A vizsgált útszakaszt az 1. Térkép ábrázolja.

A település (fő) közlekedési vonalai

Pördefölde közigazgatási területén bejelentés köteles légszennyező pontforrásról nincs tudomásunk.

Az üzemi és szolgáltató létesítmények légszennyező tevékenységeire és a légszennyező forrásokra levegő védelméről szóló 306/2010.(XII.23.) Korm. rendelet vonatkozik, az általuk kibocsátható légszennyező anyagok határértékeit pedig a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011.(I.14.) VM rendelet állapítja meg. Káros mértékű, azaz határérték feletti légszennyezést a helyhez kötött források, a jelenleg ismert állapotban nem okoznak.

Állattartással (bivaly) egy személy foglalkozik a településen.

Egységes környezethasználati engedéllyel rendelkező vállalkozás a településen nem található.

A településen levegőterhelést jelentenek még a lakossági fűtés során jelentkező kibocsátások. Számottevő lehet a vegyes tüzelés használata is melynek várható következménye a légszennyezés időszakos emelkedése.

Bizonyos építési-bontási munkák során is kerül por olyan mennyiségben a környezeti levegőbe, amely hosszabb-rövidebb ideig tartó szennyezettséget okoz.

Ezek a lokális és nem folyamatosan jelentkező hatások a település levegőjének minőségét alapvetően nem befolyásolják, azonban megszüntetésükre intézkedéseket kell kidolgozni.

Az allergén gyomnövények főként az utak mentén lévő árkokban fordulnak elő, melyek gyérítése az árkok, útpadkák és zöldfelületek rendszeres kaszálásával történik.

11.5. Zaj – és rezgésterhelés

Pördefölde zajhelyzetének vizsgálata során – mint minden település vizsgálata során – három fő területre kell kitérni, melyek a közlekedés, az ipari/gazdasági tevékenységek, valamint a kulturális- és szórakoztatóipar.

A közúti közlekedési forgalom okozta zajterhelést a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 4. § (2) alapján határoztuk meg.

Vizsgálatunk során „AZ ORSZÁGOS KÖZUTAK 2022. ÉVRE VONATKOZÓ KERESZTMETSZETI FORGALMA” c. Magyar Közút KHT. kiadványát vettük alapul.

A közúti közlekedés zajhatásait a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet rendeletben meghatározott zajterhelési határértékekkel hasonlítottuk össze. A zajterhelést (L_{Aeq}) a referenciátávolságban (út középvonalától mért 7,5m) határoztuk meg.

$L_{Aeq}(7,5)_{g,s,t,j}$, [dB]	75144 út	Határérték a környező lakóterületen [dB]
M_{nappal}	55	60
$M_{éjszaka}$	47	50

Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, így a lakosságnak csupán kisebb részét érinti.

Információink szerint a településen zajvédelmi problémát, határértéket meghaladó zajkibocsátást üzemi létesítmény nem okoz, zajkibocsátási határérték megállapítására vonatkozó határozattal egy vállalkozás sem rendelkezik.

A települést érintő, zajvédelmi problémát okozó rendezvények, események ritkán kerülnek megrendezésre.

11.6. Sugárzás védelem

A természetes háttérsugárzás Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel. A testünket érő sugárzás származhat a világűrből, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból, vagy akár a saját testünkéből is.

Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttér sugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható. Élettani hatás szempontjából, a távvezetékeknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét.

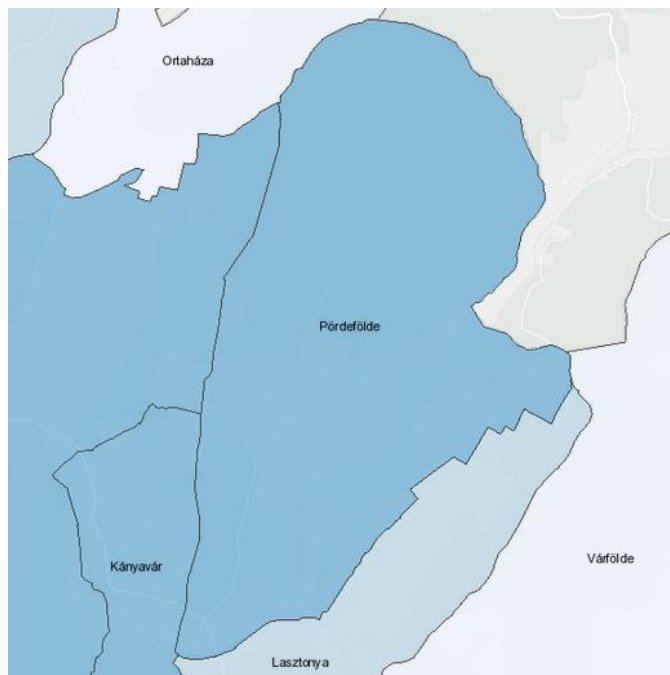
A villamos térerősség nagyságát a feszültség szinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fasoros árnyékolás jelentősen csökkenti a térerősséget
- épületek (a villamosteret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültség szintű távvezetésektől: 750kV-40m, 400kV-20m, 220kV-10m, 120kV-5m. A távvezetésekkkel a közmű fejezet foglalkozik részletesen. Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén, Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900MHz $4.500.000\mu\text{W}/\text{m}^2$, 1800MHz $9.000.000\mu\text{W}/\text{m}^2$. A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.

11.7. Hulladékkezelés

A település közigazgatási területén, a kötelező települési szilárd hulladékgazdálkodási közszolgáltatás teljesítésére kizárólagosan jogosult, illetve kötelezett közszolgáltató a Zalai Közszolgáltató Nonprofit Kft. (8900 Zalaegerszeg, Gasparich u. 26. szám), amely közszolgáltatási tevékenységét a Lenti Hulladékkezelő Kft., mint alvállalkozó bevonásával végzi.

A közszolgáltatás keretében elszállított települési hulladék egy főre jutó mennyisége, 2021. évben (kg/fő) (KSH)

A közsolgáltatás keretében elszállított települési hulladék egy főre jutó mennyisége a településen 243 kg/fő volt 2021. évben.

A település közigazgatási területén a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére, mint közsolgáltatás teljesítésére jogosult közszolgáltató Lenti Hulladékkezelő Korlátolt Felelősségű Társaság (8960 Lenti, Templom tér 9.).

Az illegális hulladéklerakás, hulladékelhagyás, illetve az okozott problémák megszüntetése, a felszámolás az ország többi településéhez hasonlóan változó intenzitással okoz kisebb-nagyobb feladatot a település számára.

A településen nem működik hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező vállalkozás.

11.8. Vizuális környezetterhelés

A vizsgálatok irreverzibilis vizuális környezetterhelést nem tártak fel. A tartós konfliktusok közé sorolhatók általában a roncsolt, felhagyott területek és elhagyott (külterületi) lakó épületek okozta konfliktusok. Konfliktusként tekinthetünk az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra is.

A település belterületének utcaképét esztétikailag negatívan befolyásolja az elektromos légkábelek, telefonkábelek jelenlegi megjelenése. A szolgáltatókkal a várható hálózatfejlesztések eredményeként a jövőben légkabel hálózat egy részének térszín alatt kialakításával ez javítható.

A vizuális környezetterhelés témakörében a fényszennyezettséggel is foglalkozni kell, ami a településen jellemzően a közvilágítást jelenti (fényreklámok a településre nem jellemzőek).

11.9. Árvízvédelem

Pördefölde a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendeletben nem szerepel.

11.10. Klímavédelem, éghajlatváltozás

Az éghajlatváltozás iránti sérülékenységet három tényező határozza meg. Ez a három tényező a kitettség, az érzékenység és az adaptációs kapacitás.

A kitettség alapvetően egy helyszínnel kapcsolódó tulajdonság. A kitettség elemzése arra válaszol, hogy egy adott helyszín milyen mértékben van kitéve egy adott éghajlatváltozási hatásnak.

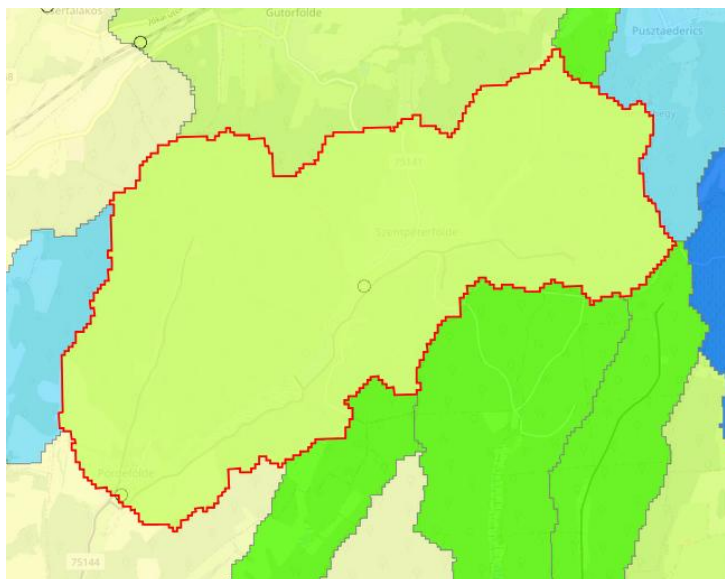
Az érzékenység egy-egy rendszerhez kapcsolódó tulajdonság. Az érzékenység azt mutatja, hogy az adott beruházás egy adott éghajlatváltozási hatásra milyen mértékben érzékeny, mivel ezek az események károkat okoznak az utakban, épületekben, illetve az azok által betöltött funkciókban.

A kitettség és érzékenység együttes jelenléte szükséges ahhoz, hogy egy potenciális hatás lehetsége fennálljon.

Jelen dokumentációban a kitettség vizsgálata releváns.

A vizsgált terület tekintetében nem helyezkedik el fokozott kitettséget jelentő területen. Az országra általánosan jellemző változásra számíthatunk mind hőmérsékleti, mind csapadékviszonyok, illetve egyéb tekintetben, így kitettség tekintetében közepes mértékről beszélhetünk.

Villámárvíz vonatkozásában a vizsgált vízgyűjtők és kifolyási pontjaik tekintetében a települést érintő vizsgálat szerint gyengén veszélyeztetett. (Az 1-5 skálán 2-es érték.)

Villámárvíz veszélyeztetettség

11.11. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

Általánosan elmondható, hogy környezeti konfliktusforrás jellemzően a lakóövezetek ipari–gazdasági–mezőgazdasági övezetekkel határos területein, illetve az elhagyott illegális hulladékok következtében jelentkezik.

A meglévő, működő telephelyekkel kapcsolatosan az általánosan időnként előforduló egy-két szembenálló fél esteit leszámítva, kirívó konfliktushelyzet nem tapasztalható. Ugyanez elmondható a mezőgazdasági tevékenységre vonatkozóan is. Az előforduló környezeti konfliktusok nem mindig, sőt, általában nem jelentik a környezet károsítását is, hanem elsősorban ez ellenérdekű felek (pl. lakó-gazdálkodó) érdekeinek ütközéseit jelentik.

Információink szerint jelentős környezeti konfliktus nem jellemzi a települést.

12. A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat

12.1. Természeti adottságok

Természeti adottságok

Pördefölde Község közigazgatási területének egésze *DÖVÉNYI* (2010) szerint a következő kistájba sorolható:

Makrorégió (nagyta):	Dunántúli-dombság nagyta
Mezorégió (középtá):	Zalai-dombság középtá
Mikrorégió (kistá):	Közép-Zalai-dombság (Göcsej) kistá

A természeti adottságokat fenti kistáj jellemzői alapján értékeljük (*FORRÁS: DÖVÉNYI (SZERK.): MAGYARORSZÁG KISTÁJAINAK KATASZTERE, MTA FÖLDRAJZTUDOMÁNYI KUTATÓINTÉZET, BUDAPEST, 2010.*). Az értékelésbe nem vonjuk be a közlekedés, a településhálózat és a népesség témákat, melyek a jelenlegi tájvizsgálat szempontjából érdektelenek vagy kisebb jelentőségűek. A település a 672 km² területű kistáj D-i részén található.

Domborzat

A vizsgált terület a Zalai-dombsághoz, azon belül a Közép-Zalai-dombsághoz, azaz a Göcsejhez tartozó település, a kistáj K-i szegélyén terül el. A Göcsej széles völgyekkel határolt, magasra kiemelt, eróziós-deráziós domborzattal jellemezhető, ami a Vasi-Hegyhátra emlékeztet, de felszíne annál alacsonyabb és lényegesen tagoltabb. Göcsej átlagos magassága 240 m. DDNy-i irányba lejtősödő felszínét az eróziós és deráziós völgyek sűrű hálózata lépcsőzetesen lehanyatló párhuzamos dombsorokra és keskeny aszimmetrikus völgyközi hátaakra tagolta.

Földtan

Göcsejben a változatos összetételű medencealjzat főleg triász és kréta időszaki képződményekből áll. A mozgalmasságos reliefű táj energiahordozókban, mélységi hévizekben és építőanyag-ipari nyersanyagokban gazdag. Legnagyobb értéke az 1951-ben triász és kréta kőzetekben feltárt olajmező, amely még napjainkban is kitermelés alatt áll. A kistáj túlnyomó része 80 °C-osnál melegebb karsztvíz reménybeli területének minősül. A zalai tájak közül a legnagyobb feltárt hévízkészlettel rendelkezik.

Éghajlat

A település éghajlata enyhe, mérsékelt hűvös, mérsékelt nedves. Az időjárás főbb jellemzői: évi középhőmérséklet: 9,5 °C, évi csapadékmennyiség: 740–770 mm, évi napfénytartalom: 1880–1920 óra. A leggyakoribb szélirányokat elsősorban a völgyek futása határozza meg. A táji adottságok és az éghajlat az erdő- és vadgazdálkodásnak kedvez.

Vizek

A Zala-dombság vízrajzát döntően a Zala-folyó határozza meg, a területet a csapadék-bőségnek köszönhetően állandó és időszakos vízfolyások sűrűn hálózák be. A település egyetlen vízfolyása a Felső-Válicka, mely a terület egyedüli vízgyűjtője is. Árvizek tavasszal és ősszel, kisvizek nyár végén gyakoriak. A nem számottevő mennyiségű talajvíz átlagos mélysége völgyekben 2–4 m, magasabb területeken 4–6 m között változik. A völgytalpak általában vizenyősek. A rétegvizek mennyisége nem jelentős, artézi kutak viszont csaknem minden községben létesültek. Mélységük általában meghaladja a 100 m-t és bő vízüek.

Talajok

A talajvízviszonyokra a domborzati viszonyoknak megfelelő változatosság jellemző. Ezeket befolyásoló tényezők a következők: földtani (geológiai), domborzati (geomorfológiai), éghajlati (klimatológiai), élőszervezeti (biológiai) és társadalmi (antropogén) hatások. A jégkori vályog felszínű Göcsej erősen tagolt dombság. A csapadékosabb Ny-i részen a periglaciális vályog és agyag talajképző kőzetten pszeudoglejes barna erdőtalajok, a kevésbé nedves K-i részekben, ahol a vályog üledék karbonátos, agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek, amelyeknek mechanikai összetétele vályog, vízgazdálkodásuk és termékenységük kedvező. E talajok eróziós potenciálja a lejtőviszonyok alapján jelentős. Ezzel magyarázható helyenként a lepusztulásuk következtében kialakult földes kopárok megjelenése. A patak völgyek (Felső-Válicka) karbonátmentes alluviumán öntés réti talajok fordulnak elő. Mechanikai összetételük vályog vagy agyagos vályog. A lápos réti talajok előfordulása szintén a Válicka völgyére korlátozódik.

Növényzet

A vizsgált terület a Magyarország nagy részén elterülő Pannóniai Flóratartomány (*Pannonicum*) Dél-Dunántúli flórávidékének (*Preillyricum*) Zalai-dombság flórajárásába (*Saladiense*) tartozik. A flórajárás területe a Dunántúli egyik legcsapadékosabb része, ahol a cseres-tölgyesek már csak szórványosan fordulnak elő, extrazonálisan a déli lejtőkre szorultak. A Zalai-dombság zonális erdőtársulásai a klimatikus viszonyok helyi változásainak megfelelően a gyertyános-tölgyes és a tölgyelegyes bükkös. A Drávától a Marcali-medencéig és a Bakony északnyugati pereméig terjedő jellegzetesen dombsági terület szintén igen változatos növényvilágnak ad otthont. A csapadékosabb klímának köszönhetően a flórajárás déli és középső részén nagy kiterjedésűek az illír jellegű, de már ezüst hárs nélküli bükkösök (*Vicio oroboidi-Fagetum*), gyertyános-tölgyesek (*Helleboro dumetorum-Carpinetum*) és tölgyelegyes bükkösök a zalai

bükkönnyel (*Vicia oroboides*) és a tömegesen előforduló erdei ciklámennel (*Cyclamen purpurascens*). A bükkösök jellemző alpin-nyugat-balkáni eleme a havasalmi aggófű (*Senecio ovirensis*) és az osztrák zergevirág (*Doronicum austriacum*). A dombvidék déli letörése (Zákány–Órtilos vidéke) valószínű tárháza a csak itt előforduló védett illír elemeknek, amilyen a pufók árvacsálnál (*Lamium orvala*), a hármalevelű szellőrózsa (*Anemone trifolia*) és a hármalevelű fogasír (*Dentaria trifolia*).

A göcseji dombvidék potenciális erdőterület, a szélesebb patak völgyekben kis kiterjedésű természetes gyepek valószínűsíthetőek. Klímazonális vegetációtípusát üde lombdők jelentik: legjellemzőbbek a bükkösök, a völgytalpakban gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, a patakok mentén égerligetek. Számottevő a mészkőrű lombdők kiterjedése. A telepített fenyves és akác állományok ma az erdőterület több mint 50%-át borítják (az erdőfenyőnek őshonosan csekély térfoglalása volt).

Az évszázados gazdálkodás hatására a bükkösök visszaszorulása figyelhető meg, ezzel párhuzamosan a másodlagos mészkőrű gyertyános- és fenyőegyes-tölgyesek térhódítása ment végbe. A völgyek égerligetei helyén kaszálórétet alakítottak ki, a kaszálás felhagyása után helyükön ismét égeresek jöttek létre, a kaszáló- és láprétek szinte teljesen eltűntek. Az erdei flórában jelentősek a nyugat-dunántúli (erdei ciklámén – *Cyclamen purpurascens*, erdei galaj – *Galium sylvaticum*, szártalan kankalin – *Primula vulgaris*), a bükkösökben a szubmediterrán elemek (tarka lednek – *Lathyrus venetus*, zalai bükköny – *Vicia oroboides*, pirítógyökér – *Tamus communis*) aránya. A kistáj egészen jellemző az acidofil fajok (fekete áfonya – *Vaccinium myrtillus*, fehér perjeszittyó – *Luzula luzuloides*) beszivárgása a mezofil lombdőkbe. A montán-szubalpin fajok (zergeboglár – *Trollius europaeus*) előfordulása a hűvös patak-völgyekre korlátozódik. A szárazabb déli oldalakon számos xerotherm elem bukkan fel (borzas peremizs – *Inula hirta*, egyenes iszalag – *Clematis recta*, tarka nőszirm – *Iris variegata*), a kistáj északi részén a löszös lerakódásokon mészkedvelő fajok (sárga len – *Linum flavum*, cseplesz meggy – *Prunus fruticosa*) jelennek meg.

Gyakori élőhelyek: K5, K2, OB, RC, J5; közepesen gyakori élőhelyek: B1a, E1, OC, RB, B5; ritka élőhelyek: RA, D2, H4, OA, D5. Fajsza: 1000–1200; védett fajok száma: 40–60; özőnfajok: aranyvessző-fajok (*Solidago spp.*) 4, akác (*Robinia pseudoacacia*) 3, japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria spp.*) 1, bálványfa (*Ailanthus altissima*) 1.

Állatvilág

A vizsgált település állatvilága gyakori, általánosan elterjedt, a mező- és erdőgazdasághoz, illetve az emberi környezethez köthető fajokból tevődik össze. A fajok egy része természetvédelmi oltalom alatt áll, de hazánkban gyakori, több százszoros vagy egyes esetekben milliós példányszámú országos állomány nagyság jellemző. Ritka, érdekes vagy fokozottan védett fajok előfordulása az erdőgazdasági és közlekedési/települési környezetben nem valószínűsíthető.

A község állatvilága önállóan még nem került feldolgozásra, azonban nem tér el jelentősen az Közép-Zalai-dombság kistáj településeinek állatvilágától. A település környezetére az országos átlagnál nagyobb erdőszűrség, illetve az erdő- és mezőgazdasági területek mozaikos változatossága jellemző, így élőviláguk a településekhez, a mezőgazdasági- és erdőterületek egyaránt köthető.

Tájföldrajz

Fogalom meghatározás: a tájföldrajz a legkomplexebb geográfiai szakterület, területi szemléletű szintézise a természetföldrajzi és a földhasználaton, a településföldrajzon keresztül a társadalmi-gazdasági adottságoknak. Összetettsége miatt nem kezdő kutatóknak való téma, valódi tájföldrajzossá évtizedek alatt alakulhat, fejlődhet valaki, ha időközben nem horgonyoz le valamely földrajzi részterületnél, pl. geomorfológiánál, biogeográfiánál, vagy demográfiánál és sikerül megőriznie érdeklődését a földrajzi tájak komplexitása iránt. A tájföldrajz különleges vonása, hogy az egyes táj típusok meghatározásánál nem lehet eltekinteni az adott terület egység látványától, vizuális habitusától (CSORBA 2021.). Tájföldrajzi szempontból Pördefölde Község teljes közigazgatási területe a következő kistáj területén fekszik:

Nagytaj:..... Duna–Tisza-medence

Nagytajrészlet: Dunántúli-dombság

Középtáj: Zalai-dombság

Kistáj **Göcseji-dombság** (korábban Közép-Zalai-dombság (Göcsej) néven.)

A természeti adottságokat e kistáj jellemzői alapján értékeljük (FORRÁS: CSORBA PÉTER: MAGYARORSZÁG KISTÁJAI, DEBRECEN, 2021.). A vizsgált terület a 678 km² területű kistáj D-i peremén található.

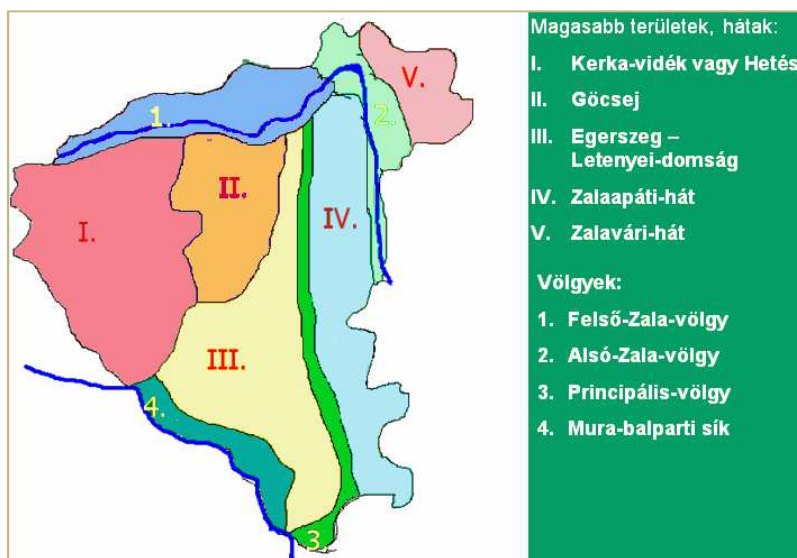
Topográfiai helyzet és domborzattípus: A Dunántúli-dombság legnyugatibb, tagolt és viszonylag magasra kiemelkedő önálló dombsága. **Éghajlati körzet:** Mérsékeltén hűvös – mérsékeltén nedves térség. **Vízrajz:** Az 5 ha-nál nagyobb kiterjedésű nyílt víz-, ill. vizenyős felszínek aránya elenyésző (0,2%). **Földhasználati arányok és tendenciák:** 45% erdő (változatlan arány, a túlevelű erdők mennyisége valamelyest nőtt), 30% szántóföld (mérsékeltén csökkenő), 7% pedig gyepek (változatlan) területi részesedéssel. Az OTRT-ben a kistáj teljes egészében erdőgazdálkodási célterületként szerepel. **Földrajzi tájtypus:** Szubatlanti éghajlati hatás alatt álló, tagolt eróziós-deráziós önálló dombság, ahol barna löszön agyagbemosódásos és pszeudoglejes barna erdőtalajon kiterjedt bükkös és gyertyános-tölgyes állományok nőnek. **Emberi hatáserősség:** A kistáj eredeti adottságait az emberi tevékenység csak mérsékeltén bolygatta meg, mezo- és β-euhermerób típusú terület. A megváltozott adottságokat a talajerózió és a növényzet tekintetében jól lehet érzékelni, a természetközeli növénytakaró pedig a kistáj kb. 40%-án van jelen. 1990–2018 közötti felszínborítás-változások szerint tájszinten változatlan az antropogén terhelés nagysága. **Beépítettség és településfejltség:** A beépítettség aránya alacsony, 3,7% (2000: 3,6%), lényegesen kisebb, mint az országos átlag (6,2%). Az élőhelyek utak, vasút és települések miatti tájökölógiai felszabdaltsága mérsékelt, a súlyozott fragmentációs érték 2,1 km/km². A gazdasági, infrastrukturális és társadalmi fejlettség komplex mutató szerint a kistáj településeinek fele elmaradottnak minősül, különösen a tájegység D-i és ÉNy-i része számít alulfejlettnak. Iborfia, Csértalajos, Pusztapáti és Gomboszeg esetében az elnéptelenedési folyamat nehezen visszafordítható szakaszába lépett. **Tájmetriai adatok:** A kistáj CORINE foltjainak átlagos nagysága 1,12 km², ami az ország dombságaira jellemző középértékhez képest (1,36 km²) kissé mozaikosabb tájat jelent. A Shannon-diverzitás, vagyis a tájhasználati sokszínűséget jelző szám magas, 1,64 (az országos átlag 1,41). **Természeti veszélyek:** A természeti jelenségek, folyamatok általi veszélyeztetettség kismértékű, leginkább felszínmozgásra és szélérozióra lehet számítani. 1931–2015 között csak 12–16 súlyosan aszályos év (PAI>6) volt. A jelenlegi tájhasználat sérülékenysége közepes szintűnek becsülhető, amennyiben az éghajlat megváltozása az érvényes prognózisok szerint alakul. **Természetvédelem:** A táj 3,5%-a kapott Natura 2000 különleges természetmegőrzési besorolást. **Értéktár:** Az értéksűrűség Zalaegerszeg környékén magas, máshol közepes. Jelentős a régészeti lelőhelyek és az egyedi tájértékek száma. A táj 60%-át javasolták bevonni a tájkép védelmét szolgáló intézkedésekbe. A Csértapataktól Ny-ra eső területről, valamint a Babosdöbréte, ill. Pusztamagyaród környéki erdőségekről lehet szó. **A tájkarakter földrajzi összetevő:** A kistáj környezetéből markánsan kiemelkedő, DNy-felé lankásodó, önálló dombság. A völgyűrés magas, a völgyközi háta erdővel fedettek, de ahol rétek, szántók vannak, a félig nyílt táji habitus érzékelésére jó kilátópontok kínálnak (pl. a Kandikó). Feltűnő tájmintázati vonás, hogy a túlevelű fajokból álló erdők túlnyomó többsége a Csértapatak völgyétől Ny-felé található. A szántóföldek a kistáj középső részén vannak tájarculat meghatározó mennyiségben. A parlagok aránya alacsony 3–4%, többnyire a nedves völgytalpak felhagyottak. A tájhasználat mérsékeltén intenzív, de gondozott tájképi benyomást nyújt. A települések többnyire a szárazabb dombhátakra épültek. Hiányzik a sűrű törpe és kistalvas hálózathoz kiemelkedő, tájszervező hatású kisváros. A göcseji identitás erős. Ehhez a változatos domborzat, a völgytalpi nedves rétek és a szárazabb dombhátai szántók, legelők határozott rend szerint kialakult mintázata jelentős mértékben hozzájárul. Az élénk relief és a szomszédos tájak alacsonyabb felszíne miatt nincs távolabbi topográfiai viszonyítási pont.

Pördefölde természeti adottságai

Pördefölde domborzatára enyhén lejtő dombsági formák jellemzők. A település teljes közigazgatási területe 170 és 270 mBf tszf-i magasságon fekszik. A lakott településrészek jellemzően 180–200 mBf-i

magasságban találhatók. A település legmagasabb része a közigazgatási terület É-i részén fekszik, mintegy 270 mBf-i magasságú. Legmélyebb területek a települést átszelő vízfolyások közelében találhatók mintegy 170 mBf-i szinten.

A település belterületének mikroklímáját a változatos terepfelszín, az épített elemek és a növényzet egymáshoz viszonyított aránya befolyásolja. Növényzet nélküli felszínen a besugárzás nagyobb, a hó hamarabb elolvad, a terület nyáron gyorsabban kiszárad. Az É-i uralkodó szelektől jelentős méretű vagy kiemelkedő domborzati forma nem biztosít védelmet, a szél a terepfelszínen akadálytalanul halad végig. A szántók között azonban gyakori az erdősáv, ezért a defláció csekély vagy mérsékelt, nem jelentős. A felszíni csapadékvizek a települést É–D-i irányban átszelő vízvezető árkok és vízfolyások (Töröszneki-patak és mellék-vízfolyásai) felé folynak, melyek befogadja az Alsó-Válicka.

A Zalai-dombság felosztása (forrás: hu.wikipedia.org)

12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

Tájtörténeti vizsgálat

A tájtörténet vizsgálatában elsősorban a hazánk közel 240 évre visszavezethető térképészeti anyagait (katonai térképeit) vettük figyelembe. Az előtte lévő korszakokra csupán feltételezéseink lehetnek, amit kordokumentumokkal jelen vizsgálatban alátámasztani szükségtelen. A település tájféldrajzi helyzete miatt azonban számos következtetés vonható le. Az ábrázolt térképrészleteken csupán a település jelenlegi lakott területét és környezetét ábrázoltuk a ma meghatározott közigazgatási határok jelölése nélkül.

A XVIII. századvégén készült I. katonai felmérés (1. ÁBRA) sematikus ábrázolása szerint a jellemző tájhasználat az erdőgazdálkodás lehetett. A vízfolyások mentén azonban nagy területeket borítottak a mocsaras, vizenyős foltok. A külterületet meglehetősen ritka úthálózat jellemezte, a mai közúthálózat még nem rajzolódik ki. A vízfolyások még erősen meandereznek, folyószabályozásnak nincs nyoma.

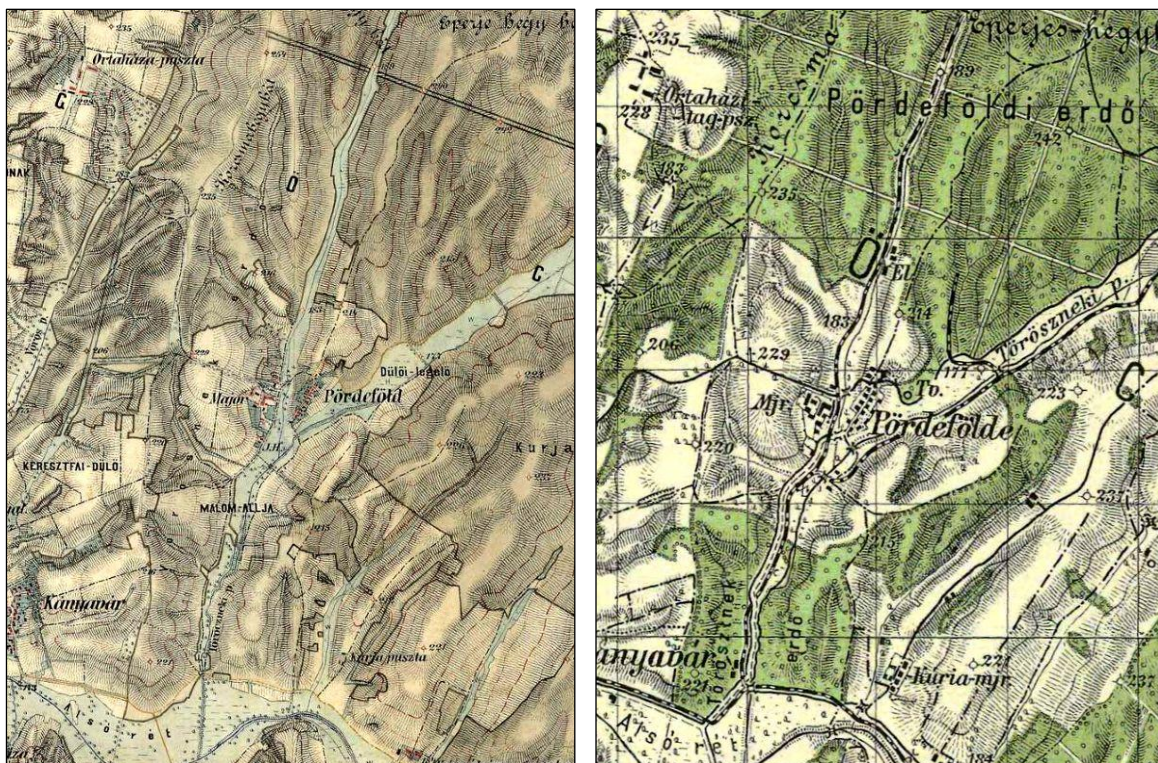

A vizsgált tájrészlet ábrázolása az I. (1782–1785) és a II. katonai felmérésen (1819-1869)

A XIX. század közepén készült II. katonai felmérés térkép kivágatán (2. ÁBRA) látható, hogy a szántók, gyepek, erdők és a vízfolyásokat, mélyvonalakat kísérő vizenyős területek jól elkülöníthetők egymástól. A mezőgazdasági tájhasználat egyre inkább dominánssá kezd válni, az erdők területe minimális mértékben csökken. A mai közúthálózat kezd kifejlődni.

A XIX. század utolsó harmadában, a III. katonai felmérés keretében készült térképen (3. ÁBRA) már jól kirajzolódik a mikrodomborzat és a vonalas tájelemek (árkok, patakokat, utakat) kísérő fasorok, erdősávok. A külterületi útrendszer gyakorlatilag elérte a mai nyomvonalhálózat formáját. Az erdőterület dominanciája továbbra is megmaradt. Külön ábrázolják a szántó- és gyepterületeket, a patakok mentén mindkettő jelentős szerepet töltött be a tájgazdálkodásban.

A legnagyobb tájalakító tevékenységet a XX. század második felében élte át a település és lakossága. A mezőgazdaságot téjeszesítették, a közutakat szilárd burkolattal látták el és a település lakosságának növekedése miatt a lakott terület is nagyobbá vált. A községben kiépült a közműhálózat (víz, villany, gáz, közvilágítás), a külterületen magasfeszültségű légvezetékek, a településközpontban számos középület épült. A XX. század második felére a nagy területű táblák, intenzíven művelt szántóterületek váltak meghatározóvá a település körül, a vízfolyásokat kísérő vizenyős területeken továbbra is megmaradt a rét- és legelőgazdálkodás, azonban továbbra is az erdőgazdálkodás maradt domináns (4. ÁBRA).

A vizsgált tájrészlet ábrázolása a III. (1819-1869) és IV. katonai felmérésen (1941)

A tájhasználat értékelése

A tájhasználat a tájpotenciál adottságainak társadalmi célú igénybevétele. A Természetvédelem. Általános Tájvédelem. Fogalommeghatározások című MSZ 20370:2003 hivatkozási számú Magyar Szabvány szerint a tájpotenciál a táj teljesítőképessége, amelynek alkotói az adott tájegység egymással kölcsönhatásban álló ökológiai, ökonómiai és tájképi potenciáljai. A tájpotenciál kifejezi a tájhasználat lehetséges mértékét, azt, hogy egy táj milyen mértékben alkalmas a társadalom sokrétű igényeinek kielégítésére. Más megfogalmazás szerint a tájhasználat a természetes rendszerekbe való olyan mesterséges, antropogén beavatkozás, amely a természet adta lehetőségeket tudatos, célirányos, egyéni vagy közösségi célok szolgálatába állítja.

Pördefölde Község közigazgatási területén a mező- és erdőgazdasági tájhasználat domináns, de ezen kívül többféle tájhasználat (pl. települési, közlekedési stb.) található, melyek tükröződnek a tájszerkezetben is. A továbbiakban a település egyes tájhasználatait mutatjuk be.

Települési tájhasználat: Pördefölde a göcseji tájegységre jellemző, a tájba harmonikusan illeszkedő, mintegy 70 lelket számláló kistelepülés. A falusias lakókörnyezet lehetővé teszi a természethez legközelebb álló tájhasználatot, ez változtat legkevésbé a táj eredeti természeti és táji adottságain. Pördefölde területén a települési tájhasználat egy tömbben, a közigazgatási terület alsó harmadában elhelyezkedő településre koncentrálódik. Különálló egységek és külterületi lakott ingatlanok vagy településrészek nincsenek. A településszerkezet a községen átvezető 75144 jelű közútra, illetve az ezekről közel merőlegesen leágazó belterületi feltáróutakra szerveződik.

Közlekedési tájhasználat: a település közigazgatási területén a közlekedési tájhasználat megtalálható ugyan, de nem domináns, hiszen főútvonal és vasútvonal nincs. Jelentősebb országos közút a települést megközelítőleg É–D irányban kettészelő 75144 jelű közút. Pördefölde zsáktelepülés, az említett közút a község megközelítését szolgálja (D felől), tovább nem vezet. A települést a keskeny nyomtávú, idegenforgalmi és gazdasági rendeltetésű Csömödéri Állami Erdei Vasútvonal töröszneki szárnyvonala szeli keresztül. Légi közlekedés nem jellemző. Repülőtér a település területén nincs. A lakott területeket és a

külterületi területhasználat elemeit változó minőségű útvonalhálózat tárja fel, többségében külterületi földutak.

Erdőgazdasági tájhasználat: az erdőgazdasági tájhasznosítás domináns szerepű, az üzemtervezett erdők nagy területeket foglalnak el a település közigazgatási területének É-i és D-i részén egyaránt. Ezen kívül kis területű mozaikfoltokban, illetve mezővédő vagy nyomvonalas létesítményeket (földutakat, árkokat) kísérő erdősávok formájában jelennek meg az erdőterületek a D-i szegletben, illetve a település környékén. A nagy csapadékbőség miatt a dombság közel egyharmadát erdő borítja. Zala vármegye (Nógrád után) az ország második legerdősültebb vármegyéje, az erdőterületek részaránya 31,6%. A jellemző erdőtársulások az akácosok, erdeifenyvesek, a cseres-tölgyesek, a gyertyános-tölgyesek és az É-i oldalakon a bükkösök. Az erdők többsége kevert, elegyes.

Vadgazdálkodás: a nyílt külterületi részek elsősorban apróvadban (fácán, mezei nyúl) gazdagok, illetve a nagyvadak közül az őz választja élőhelyül a szántókat, gyepeket, illetve a kisebb erdőfoltokat. Az erdős részekre a világhírű zalai gímszarvasállomány és a vaddisznó jellemző, mint vadászható nagyvad. Vadászati, vadgazdálkodási rendeltetésű létesítmények (vadföld, magasles, sózó, etető, dagonya stb.) a település területén megtalálhatók.

Mezőgazdasági tájhasználat: a mezőgazdasági területek közül a település külterületének központi részén döntő részarányú a szántóföldi művelés. Kis vagy közepes méretű, intenzíven művelt szántóterületek jellemzőek a település környezetében. Jelentős méretű gyeptábor alakult ki a település közigazgatási területét átszelő Töröszneki-patak és a D-i határt jelentő Alsó-Válicka mélyebb fekvésű, vizenyősebb részei mentén. A gyepeket kaszálással vagy legeltetéssel hasznosítják, egy részük ex lege védett lápterület.

Kertgazdasági tájhasználat: nagy területen művelt szőlő és intenzív művelésű gyümölcsös Pördefölde területén nincs. A lakóterületek hátsó udvarában termelt gyümölcs és zöldség gazdasági szempontból nem jelentős mennyiségű. Jelentős kiterjedésű kertes mezőgazdasági területek nincsenek.

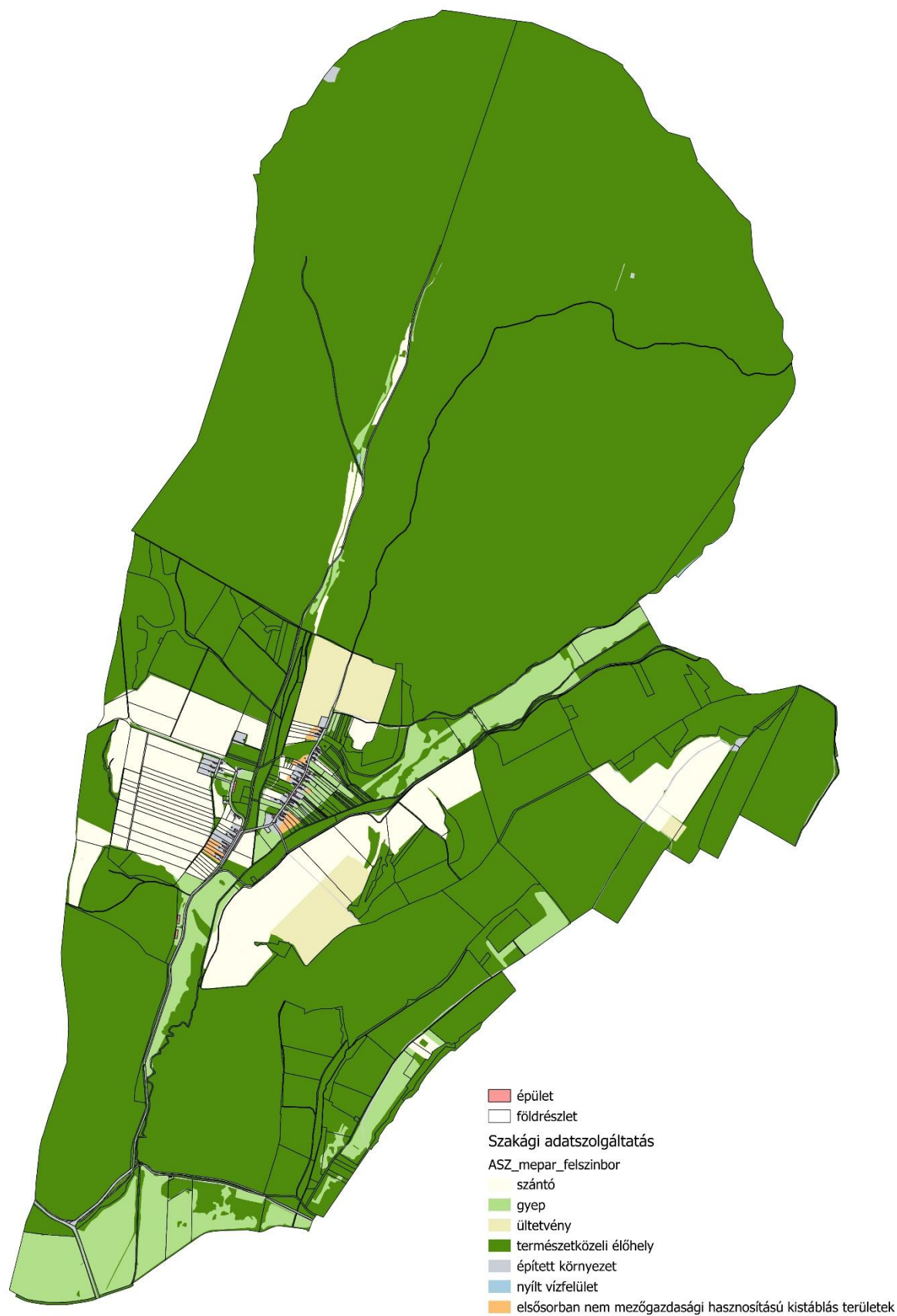
Vízgazdálkodási területek: a település vízgazdálkodási területei elsősorban a közigazgatási terület vízfolyásaira (Töröszneki-patak, Alsó-Válicka és mellék-vízfolyásaik) és azok vízelvezető rendszerére korlátozódnak. Jelentős kiterjedésű állóvíz, tó a település területén nincs.

Idegenforgalom: a vizsgált település jelentős idegenforgalmi vonzerővel nem rendelkezik, üdülőkörzetnek nem része. A településen átmenő forgalom nem jelentős. Nagy létszámot vonzó idegenforgalmi célpontok a község területén nincsenek, azonban a Csömödéri Állami Erdei Vasúton személyforgalom is megvalósul. Szálláshelyek Pördefölde területén csak a falusi turizmus keretében (vendégházak) érhetők el. A község területén kijelölt gyalogos turistaútvonal vezet az É-i határon (kék négyzet), illetve a település D-i szegletében átvezető 7537 jelű közút egyben kijelölt kerékpárút is.

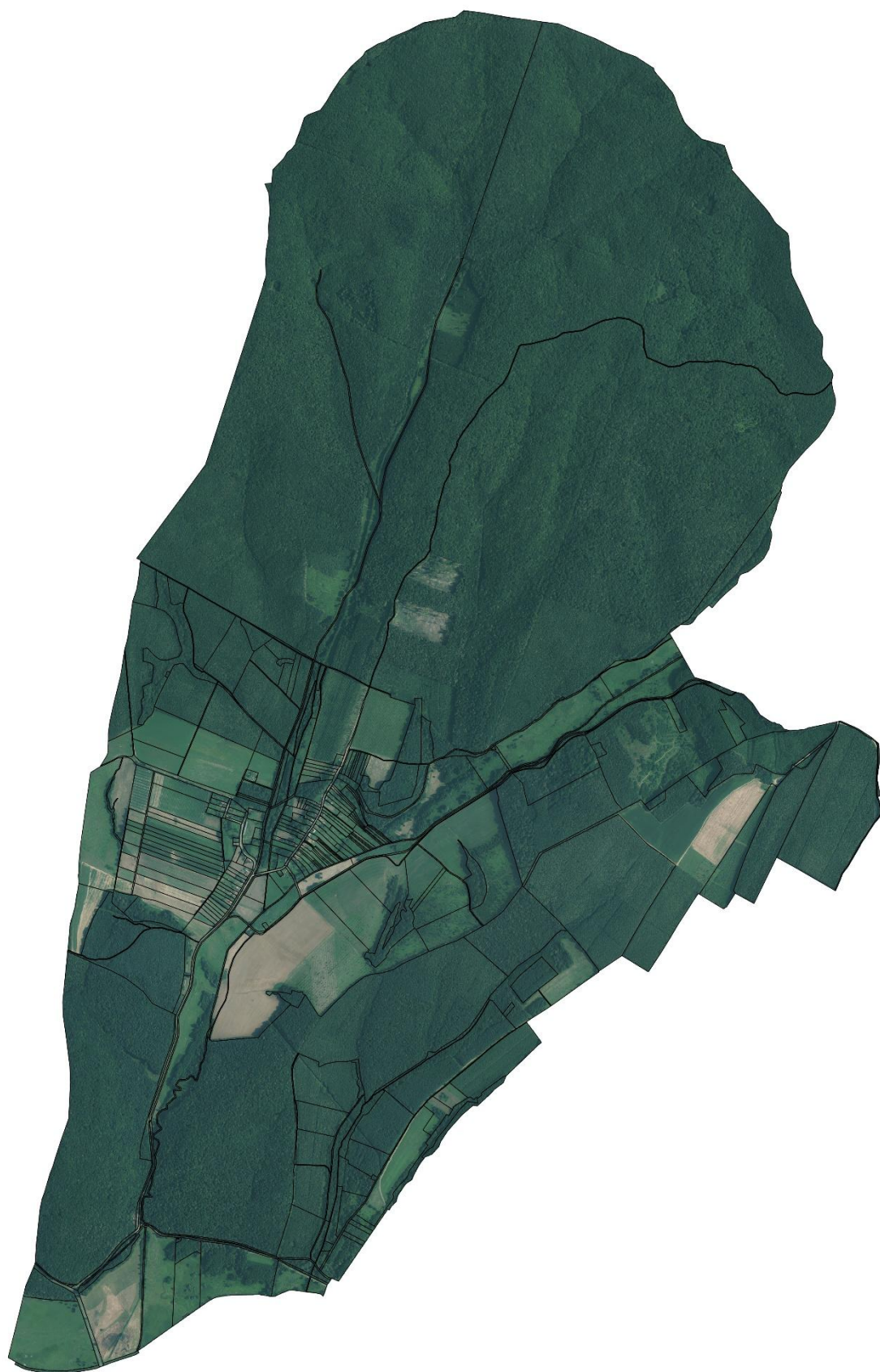
Ipari, gazdaság, bányászati jellegű tájhasználat: a település teljes közigazgatási területe a 987 km² területű Bázakerettye – szénhidrogén elnevezésű bányatelek részét képezi, illetve a település É-i részén a Pördefölde I. – szénhidrogén és az Ortaháza I. – szénhidrogén bányatelkek nyúlnak be a település területére. Mindhárom bányatelket szénhidrogének (kőolaj, földgáz) kitermelése céljából létesítették. Nagyobb ipari park vagy létesítmény a településen nem található. A belterületen számos kisipari üzemben gazdálkodnak, azonban ezek tájképben betöltött szerepe elhanyagolható.

Energetika és közmű jellegű tájhasználat: jelentős méretű energetikai beruházás (naperőmű, szélerőmű, geotermikus erőmű stb.) a település közigazgatási területén nincs. A napenergia kisebb, nem jelentős méretű, lakossági felhasználása jellemző még (főként tetőkre szerelt panelekkel). A települést közép- és magasfeszültségű légvezetékek hálózják be, látványuk szinte minden nézőpontból jellemző vagy meghatározó.

Honvédelmi tájhasználat: nincs, nem jellemző. Gyakorlótér, harctér, laktanyák a település közigazgatási területén és tágabb környezetében sincsenek.

Felszínborítás (MEPAR)

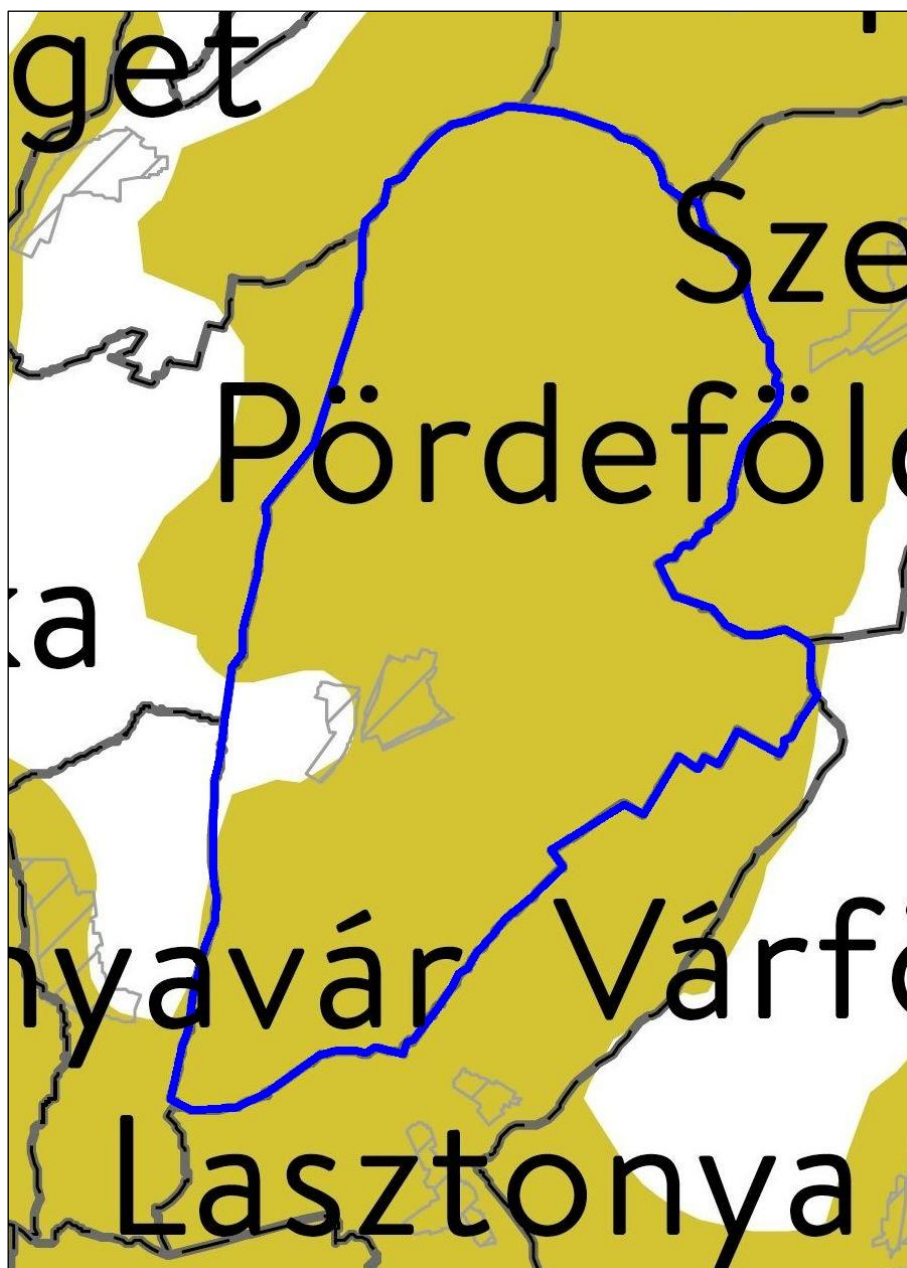
Ortofotó a tervezéshez kapott adatszolgáltatásból

12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Pördefölde Község **közigazgatási területének csaknem teljes egésze** a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt kiegészítő, a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról 3. melléklete szerint **tájképvédelmi övezet része**. A közigazgatási területből a település Ny-i fele és az attól Ny-ra lévő szántók csaknem 60 hektáros területe nem tartozik az övezetbe.

A tájképvédelmi övezetbe a hivatkozott törvény szerint a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. A térség tájképvédelmi övezetben található területeit az alábbi térkép-vázlattal ábrázoljuk:

Jelmagyarázat:

kék vonal..... A vizsgált település közigazgatási területének határa
fekete vonal..... Települések közigazgatási területeinek határa
sraffozott felület..... Lakott területek, belterületek
aranyárga felület Tájképvédelmi övezet

Az érintett tájképvédelmi övezet az országhatártól egészen a Balatonig több ezer hektárra, több település közigazgatási területére (gyakran a teljesre) kiterjed és magában foglalja a Zalai-dombság D-i részét, melynek jellegzetességét a többnyire erdőkkel fedett kísérő dombok, a zalai táj adja.

Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A település közigazgatási területén nem található a következő védettségű területek vagy értékek: országos és helyi jelentőségű természetvédelmi terület vagy érték, Natura 2000 terület, ex lege védett természeti terület vagy érték (kivéve lápterület), ramsari terület, bioszféra rezervátum és világörökség-várományos terület. Megtalálhatók a következők: ex lege védett lápterület, bioszféra rezervátum, egyedi tájértékek. Az Országos Ökológiai Hálózat elemeit külön fejezetben értékeljük, vizsgáljuk.

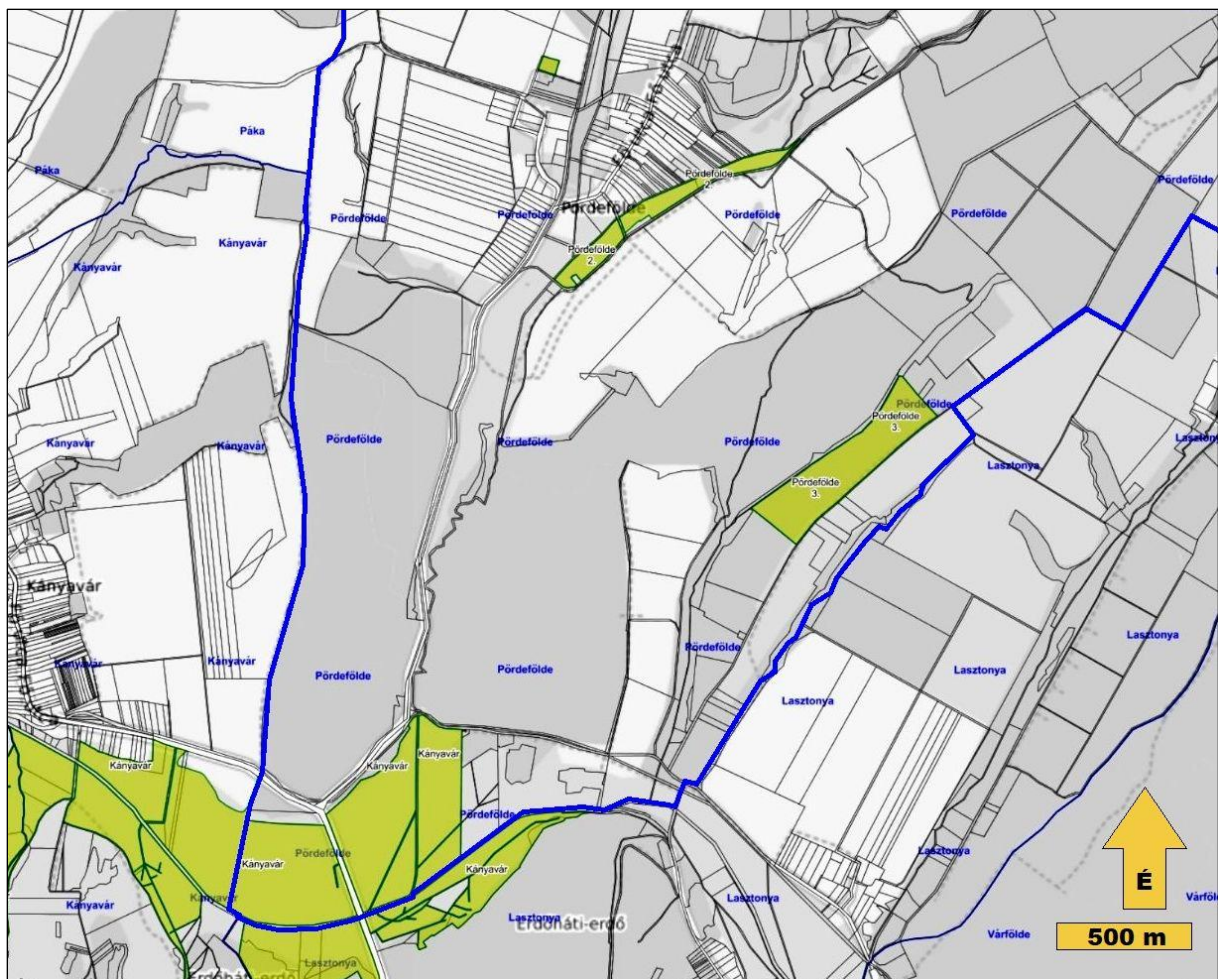
Ex lege védett természeti terület vagy érték

A 1996. évi LIII. törvény 23. §-a értelmében "ex lege" védett természeti területnek minősül és ennél fogva védelem alatt áll hazánkban valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Ez alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek minősülnek.

A település közigazgatási területének D-i részén egy nagy foltban az Alsó-Válicka völgyében, illetve a település körül több kisebb mozaikfoltban találhatók ex lege védett lápterületek. Az ex lege védett lápterületeken többnyire gyepgazdálkodás folyik vagy – kisebb részben – bokorfüzesekkel és/vagy puhafás ligeterdőkkel fásodtak be.

Fogalom meghatározás: A láp olyan földterület, amely tartósan vagy időszakosan víz hatásának kitett, illetőleg amelynek talaja időszakosan vízzel telített, és amelynek jelentős részén lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatók vagy talaját változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik (Tvt. 23§). A lápok tavakhoz (medencékhez), folyókhoz (holtágak, meanderek), mély fekvésű, hullámos felszínekhez (turjánok), hegy- és dombvidéki suvadásos területekhez kötődnek. Talajvízből, állóvízből, szivárgó vagy áramló vízből táplálkoznak. Sás-, nád-, valamint moha- és tőzegmohatőzeget termelnek. Lehetnek úszólápok, rétlápok, tőzegmohalápok, láperdők és forráslápok. Az egyes lápok a tőzeg tulajdonságait tekintve lehetnek meszesek, vasasak, savanyúak, semlegesek vagy lúgosak. Alakzati szempontból kétféle láptípust különböztetünk meg: síklápok (hazánkra általában ez jellemző) és dagadolápok.

A település ex lege védettségű lápterületeit a következő ábrával szemléltetjük (csak az érintett településrész ábrázolásával):

Pördefölde ex lege védett lápterületeinek térképi ábrázolása (FORRÁS: OKIR.HU)

Jelmagyarázat:

kék poligon Pördefölde település közigazgatási területének határa
zöldessárga felület..... Ex lege védett lápterületek

Bioszféra rezervátum

1972. június 5-én Stockholmban megrendezett ENSZ környezetvédelmi világkonferencián elfogadásra került az UNESCO „Ember és Bioszféra” (*Man and Biosphere*) programja és egyidejűleg ezt a napot a nemzetközi környezetvédelem világnapjává is nyilvánították. A program kapcsán eddig a világ 120 országában 669 bioszféra rezervátum jött létre, közülük 20 határon átnyúló kezdeményezés. Hazánkban jelenleg 6 bioszféra-rezervátum található. Ezek egyike az érintett **Mura–Dráva–Duna UNESCO Bioszféra Rezervátum**, amely elismeri a térség természeti értékeinek nemzetközi jelentőségét. A legfiatalabb (alapítva 2021.) és a legnagyobb területű (329.855 hektár) hazai bioszféra rezervátumunk.

A bioszféra rezervátumok területét három részre osztják: 1. a legértékesebb magterületre, 2. az őket szorosan körbevevő puffterületre és 3. az átmeneti zónára. **A település teljes egészét** a bioszféra rezervátum **átmeneti zónájához** sorolják. A bioszféra rezervátum magterülete és puffterülete a település több km-es környezetében nem található meg.

Egyedi tájértékek

A tájak karakterének fontos összetevői az egyedi tájértékek. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 6. § (3) (4) és (5) bekezdése értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra

jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van, de nem állnak műemléki vagy természetvédelmi oltalom alatt. A tájérték környezetével együtt védendő.

A település közigazgatási területén még nem történt meg az egyedi tájértékek kataszterezése vagy azok országos rendszerbe történő feltöltése. Javasoljuk a település teljes közigazgatási területén a Természetvédelem. Egyedi Tájértékek kataszterezése című MSZ 20381:2009 hivatkozási számú Magyar Szabványnak megfelelően az egyedi tájértékek számbavételét, kataszterezését és nyilvános, elérhető formában történő közlését! Egy szakmailag megfelelően összeállított egyedi tájérték kataszter segítségével a tájértékek állapota megőrizhető vagy javítható, a településen élők identitását növeli és idegenforgalmi vonzerővel is bírhat.

A hivatkozott törvény szerint az egyedi tájértékek megállapítása és nyilvántartásba vétele a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervek (nemzeti park igazgatóságok) feladata, ami Pördefölde esetében a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságot jelenti.

Ökológiailag, tájképileg értékes területek, természetközeli élőhelyek

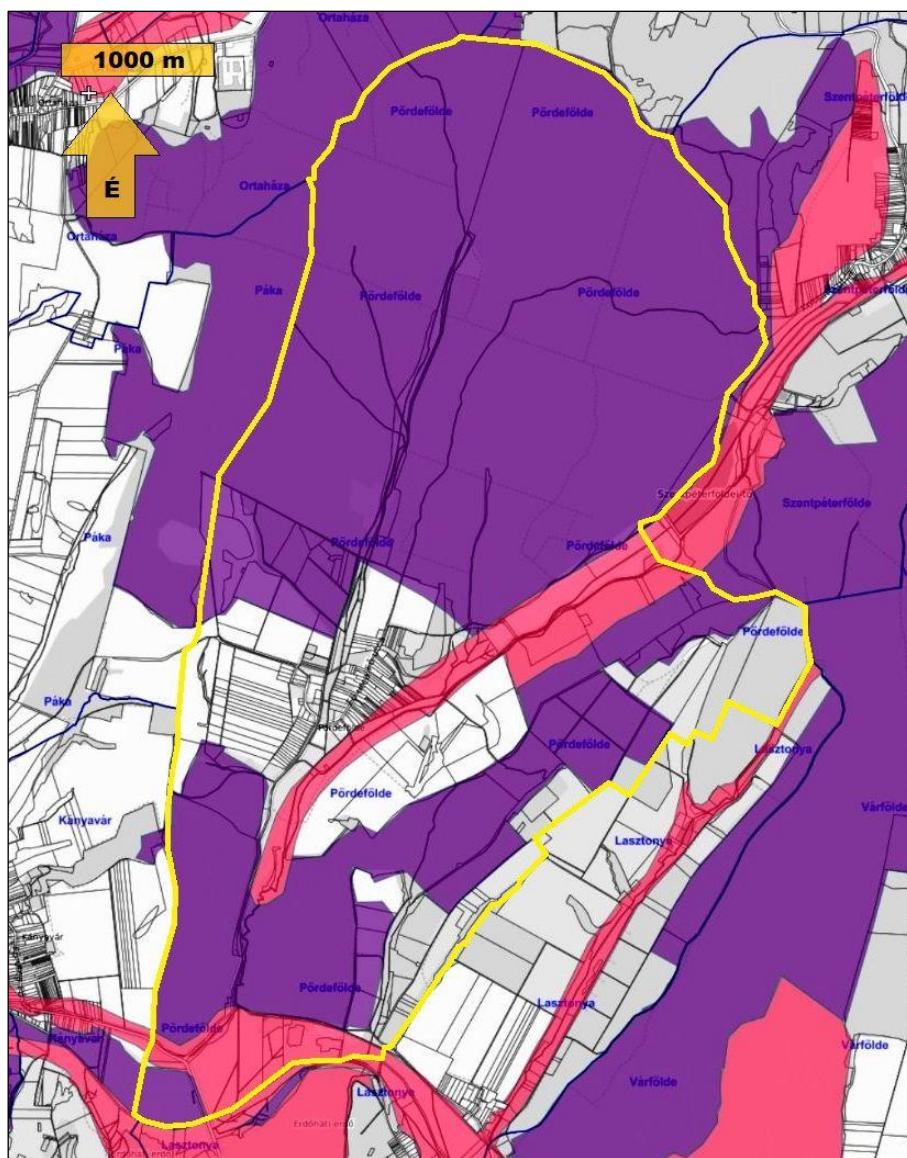
- a vízfolyások (Töröszneki-patak, Alsó-Válicka és mellék-vízfolyásai) környezetében található üde-nedves gyepek, illetve a vízfolyások vízteste, parti szegélynövényzete
- belterületi zöldterületek
- üzemtervezett erdőterületek, mozaikos elhelyezkedésű, szigetszerű erdőtömbök, erdősávok
- utak, közlekedési pályák, mezsgyék szegélyén spontán megtelepedett vagy ültetett fasorok, keskeny erdősávok, erdőfoltok
- településfásítás, közlekedési zöldfelületek
- temető, templomkertek, intézménykertek, sportpályák.

A Töröszneki-patak és az Alsó-Válicka völgyét kísérő élőhelyek többsége az Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosójához tartoznak, illetve – kisebb részben – ex lege védett lápterületek részét képezik. Az ökológiai hálózat elemeit a következő fejezetben részletezzük.

Ökológiai hálózat

Fogalommeghatározás: az 1996. évi LIII. – a természet védelméről szóló – törvény kimondja az ökológiai hálózat létrehozásának szükségességét. Az ökológiai hálózat a természeti, természetközeli területek, valamint a védett természeti területek és védőövezetük ökológiai folyosókkal biztosított biológiai kapcsolatainak térbeli rendszere. A hálózat három elemre osztható: magterület, puffterület és ökológiai folyosó.

A település közigazgatási területének É-i és D-i részén található erdőterületek az Országos Ökológiai Hálózat magterülethez, a Töröszneki-patak és az Alsó-Válicka völgyében lévő gyepterületek az ökológiai folyosóhoz tartoznak. A település és az Országos Ökológiai Hálózat elemeinek viszonyát a következő térképvázlattal ábrázoljuk (7. ÁBRA):

Pördefölde Országos Ökológiai Hálózathoz tartozó elemeinek térképi ábrázolása (FORRÁS: OKIR.HU)

Jelmagyarázat:

- sárga poligon Pördefölde település közigazgatási területének határa
- lila felület..... Országos Ökológiai Hálózat – magterület
- halványvörös felület Országos Ökológiai Hálózat – ökológia folyosó

Ökológiai hálózat magterületének övezete: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek teréről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: Magyarország és egyes kiemelt térségeinek teréről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan területek – többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytörzsek, élőhelyláncolatok – tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek – magterületek, pufferterületek – közötti biológiai kapcsolatok biztosítására.

Pördefölde község területén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság által felügyelt tájhasználat folyik. A település területén található ex lege védett lápterületeket, az Országos Ökológiai Hálózat területeit (magterületeit, ökológiai folyosóit), illetve a település védett természeti értékeit (növény- és állatfajok) szintén a Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei felügyelik.

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A tájhasználati konfliktus az optimális társadalmi-gazdasági hasznosítástól eltérően, a táj potenciális értékeit rontó tevékenység megnyilvánulása. Több tájhasználat megjelenése, halmozódása előbb-utóbb tájhasználati konfliktushoz vezet. Tájhasználati konfliktus akkor áll fenn, amikor egyes tájat igénybevevő tevékenységek akadályozóan hatnak a táj ökológiai, tájképi vagy ökonómiai teljesítőképességre. A táj igénybevételének hosszú távú, fenntartható hasznosítása érdekében szükség van a konfliktusok feltárására és feloldására. Csoportosításuk szerint lehetnek: funkcionális, tájökológiai és vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktusok.

- Funkcionális jellegű konfliktusokat, melyeket az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okozzák.
- Tájökológiai (környezetártalmi) konfliktusokat, melyeket az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok okozzák.
- Vizuális-esztétikai konfliktust, amelyet a „csúnya” látvány, a rendezetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya okozza.

Jellegük szerint a tájhasználati konfliktusok lehetnek: megfordítható, megfordíthatatlan, mérsékelhető, nem mérsékelhető, időszakos, tartós, végleges. Pördefölde Község közigazgatási területén fellelt tájhasználati konfliktusok a következők:

Funkcionális konfliktusok

- antropogén létesítmények termőföld-foglalása
- felszíni és felszín alatti közművek ↔ útfásítás
- közterületre ültetett gyümölcsfák (leesésveszély, szennyezett gyümölcsök, lehullott gyümölcs piszkító hatása stb.)
- legelők, gyepterületek becserjésedése, beerdősülése vagy elnádásodása, elgyomosodása
- özönfajok terjedése
- kertes mezőgazdasági területeken a tájhasználat intenzitásának csökkenése
- tájidegen fajok alkalmazása az erdőgazdálkodásban.

Környezetártalmi konfliktusok

- illegális hulladéklerakás a külterület egyes pontjain, elsősorban a településszéleken, a bel- külterületi határ közelében, gépjárművel könnyen elérhető helyeken; a hulladék fajtája többféle, elsősorban lakossági, zöld- és építési hulladék található
- bel- és külterületi zúzalékolt- és földutak kiporzása a forgalom során
- közutak zaj- és légterhelése
- a közúti forgalom, illetve a közép- és magasfeszültségű elektromos légvezetékek veszélye az állatvilágra (elütés, madárpusztulás stb.)
- a nagy területű szántók deflációja
- özönfajok (fehér akác, bálványfa, magas aranyvessző) terjedése a teljes közigazgatási területen (kül- és belterület egyaránt)

Vizuális-esztétikai konfliktusok

- légvezetékek tömege a településképben és a külterület egyes részein
- településfásítás hiánya (közművek vagy térhiány miatt)

- elhanyagolt vagy romos belterületi épületek építmények, magánkertek
- nem kellően fásított, tájba illesztett ipari-gazdasági területek.

Speciális, kizárólag a vizsgált településre jellemző, egyedi tájhasználati konfliktust vagy problémát nem azonosítottunk. A felsoroltak a zalai falvakra, illetve tágabb értelemben az ország kistelepüléseire általánosan jellemző problémákat mutatják be.

12.4. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A települési zöldfelületi rendszer elemei

Fogalommeghatározás: a zöldfelületi fogalmak meghatározására több jogszabály és szervezet is vállalkozott, melyek közül az alábbi kettő által elismert fogalmakat mutatjuk be:

TÉKA (Településrendezési és Építési Követelmények Alapszabályzata) alapján

Zöldterület: állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert.

Zöld infrastruktúra: a települési zöldinfrastruktúra a természetes, természetközeli területek, valamint az ökológiai funkciót betöltő egyéb növényzettel fedett, illetve vízparti ökoszisztémák hálózata. Meglévő és tervezett elemei jellemzően a zöld-, erdő-, mezőgazdasági, vízgazdálkodási, természetközeli és a jelentős zöld- és vízfelülettel rendelkező különleges beépítésre szánt és különleges beépítésre nem szánt területeinek, zöldfelületeinek, fasorainak a helyi sajátosságoknak megfelelő módon tervezett rendszere. A zöldinfrastruktúra-hálózat kialakításának fontos szempontja, hogy az egyes elemeinek folytonossága, illeszkedése mind a beépített terület határán, mind a települések közigazgatási határán lehetőség szerint biztosított legyen.

Magyar Tájépítészek Szövetsége ajánlása alapján

Zöldfelület: minden olyan terület, amelyet növényzet borít. Gyep és cserjeszinten a borítottság akkor teljes, ha az egyedek kitöltik a közöttük lévő, rendelkezésre álló életteret. Fák törzsének közvetlen közelében – ahol a gyep és cserjeszint életfeltételei nem adóttak – a zöldfelület méretét az el nem burkolt gyökérzóna adja. Lombos fák esetében a zöldfelület méretét a szabadon hagyott, burkolattal nem fedett gyökérzóna területe adja.

Zöldfelületi rendszer: a település klimatikus viszonyainak fenntartása, javítása érdekében döntően zöldfelületekből és vízfelületekből álló, hatásmechanizmusuk és térbeli elhelyezkedésük alapján egy nagy egységet képező települési szövet (alrendszer), amely az adott település ökológiai paramétereit, lakóinak pszichés és szomatikus érzetét javítja, egyes állatok számára élőhelyet biztosít, a város káros környezeti hatásait tompítja.

Zöldterület: a település beépítésre nem szánt területeinek részben vagy egészben állandóan növényzettel fedett, más területfelhasználási egységhez nem tartozó közterületei, kivételesen közhasználat céljára átadott területei. (közparkok, közkertek).

A település zöldfelületeinek értékelésekor azt vizsgáltuk, hogy a zöldfelületekkel szemben támasztott szerepüknek milyen mértékben tudnak megfelelni:

- Ökológiai szerep: javítja a település ökológiai adottságait. A község területén és közvetlen környékén élő növénytömeg jellegétől függően befolyásolja, módosítja a helyi klíma (mikroklíma) alakulását, a levegő minőségét.
- Használati szerep: számos olyan létesítmény feladatát csak úgy töltheti be, ha növényekkel betelepített külső terekkel, kertekkel épülnek meg (pl.: iskolák, óvodák, szociális létesítmények stb.). A közparkok, játszóterek használati értékét döntően meghatározza a telepített növényzet. Egyes funkciók ellátására csak növényzettel betelepített területek alkalmasak (pl.: temetők, védőterületek stb.).

- Vizuális-esztétikai szerep: a település képi megjelenésében, az utcakép formálásában fontos szerepet játszik a növény. A növények változatossá teszik, gazdagítják a településképet, valamint elfedik, eltakarják az előnytelen részeket.

A rendszer elemei közé soroljuk a közhasználatú zöldfelületeket, a település családi házas részeinek udvarait, valamint a külterületek természeti környezete (erdő, gyepek) mellett a termelési célú zöldfelületeket is, melyeket kert-, mező- vagy erdőgazdasági módszerekkel művelnek (erdők, fásított területek, gyümölcsösök, szőlők, legelők, szántók, zöldségtermesztő területek stb.). Pördefölde természeti adottságai a mező- és az erdőgazdasági gazdálkodással, a közlekedéssel (75244 jelű közút, keskeny nyomtávú vasút) és a települési tájhasználattal hozhatók összefüggésbe, hiszen ez a négy a tájhasználat leggyakoribb módja a közigazgatási területen.

Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges, valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Közhasználatú zöldfelületek

Közparkok, közkertek

Fogalommeghatározás: a közpark és a közkert fogalmának meghatározására több jogszabály és szervezet is vállalkozott, melyek közül az alábbi kettőt ismertetjük:

TÉKA (Településrendezési és Építési Követelmények Alapszabályzata) alapján:

Közpark: több funkciót szolgáló, közhasználatú közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.

Közkert: egy meghatározott fő funkciót (játék, sport, pihenés stb.) szolgáló, közterületi zöldterület, amelyet bárki használhat.

Magyar Tájépítészek Szövetsége ajánlása alapján:

Közkert: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 60%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt terület, melynek mérete 200–10.000 m² között van és legkisebb oldalmérete legalább 15 m.

Közpark: Zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt közterületen vagy közhasználatra átadott területen létesült, legalább 75%-ban növényzettel fedett, közhasználatra szánt, általában többfunkciós (pihenés, játék, sport stb. célját szolgáló) terület, amelynek mérete legalább 10 000 m², min. oldalmérete legalább 80 m.

A közpark, közkert ellátottságot vizsgáltuk a település egészén. Pördefölde Község területén több hektáros vagy többfunkciós közpark nem található. Több kisebb, egymáshoz képest mozaikszerűen elhelyezkedő zöldterület (közkert) található a települést feltáró közút mentén.

Vizuális-esztétikai szerepük miatt kiemelendők a belterületi szobrok, emlékművek, feszületek, kutak stb. környezete, mely általában gondosan kialakított és szépen gondozott. Ezek a tájelemek egyedi tájértékek, melyek felmérése (kataszterbe foglalása) és a felújításra, fejlesztésre, megtartásra vonatkozó intézkedések számbavétele kívánatos.

Zöldfelületi jellegű intézmények

Pördefölde Község közigazgatási területén versenyek lebonyolítására alkalmas méretű és kiépítettségű sportpálya nem található. Oktatási intézmények nincsenek. A település római katolikus temploma (Pördeföldei Jézus Szíve-templom) a Fő út mentén található. Kis zöldfelülettel rendelkező, közösségi zöldterületként nem vagy alig funkcionáló kerttel rendelkezik, azonban környezete szépen fenntartott.

A településnek egy működő temetője van az É-i településszélen, a Kossuth utca végének közelében, a lakott területektől messze. Területe mintegy 0,4 hektár. A temetőben ravatalozó is található, zöldfelülete gondozott, jól karbantartott, kerítéssel és fás-cserjés növényzettel határolt.

Pördefölde-i temető

Az Pördefölde-i játszótér

Zöldhálózati összekötő elemek

A település belterületén egységes zöldhálózati rendszer nem alakult ki. A felszín alatti (víz, gáz, szennyvíz) és a felszín feletti közművek (elektromos légvezetékek, telefon és kábel tv), az utak mentén kialakított vízelvezető árkok a fák, egységes fasorok vagy szélesebb zöldfelületek alkalmazását erősen korlátozzák. A belterületi utak mellett a legtöbb helyen a zöldfelület túl keskeny, fásszárú növényzet telepítésére nincs mód, többnyire gyepterületként kezelik őket. Széles, növénytelepítésre alkalmas zöldfelületek csupán helyenként, a közutak mellett találhatók.

A település szántói, gyepfelületei vagy a nagyobb erdőfoltok között több helyen mezővédő erdősávok találhatók, amelyek a tájszerkezetben meghatározóak és tájökölógiai szempontból is előnyösek. A településre bevezető közutak mellett nincs egységes fasor vagy hófogó erdősáv. A tájrészletben elsősorban az üzemtervezett erdők tömbjei funkcionálnak zöldhálózati összekötő elemként.

Pördefölde erdőterületeinek térképi ábrázolása (forrás: <https://erdoterkep.nebih.gov.hu/>)

Jelmagyarázat:

- citromsárga poligon.....Pördefölde település közigazgatási területének határa
- narancssárga vonalÜzemtervezett erdőterületek lehatárolása
- zöld kitöltésVédelmi rendeltetésű erdőterület
- kék kitöltésGazdasági rendeltetésű erdőterület

Közhasználat elől elzárt, jelentős zöldfelülettel rendelkező egyéb terület

A családi házas területek zöldfelülete településökológiai szempontból jelentős tényező, hiszen ez a növénytömeg kondicionáló zöldfelületként (párologtatás, szélfogó, porfogó hatás) hat a település egészére. Az önkormányzatnak ösztönözni kell a lakótelkek kertkultúrájának növekvő színvonalát.

Az egyes lakóingatlanok kertjei rendkívül változatos minőségűek. A lakók, a gazdák, a tulajdonosok habitusához, időbeosztásához, igényéhez (igényességéhez), összességében talán az egyének (családok) kertkultúrájához alkalmazkodik, azt mutatja a külvilág (a településképp) felé. Több jó példa található, de vannak olyan kertek, amelyeket elhanyagolnak, kültéri raktárnak használnak, feleslegesen leburkolnak vagy nem kellően gondoznak stb. A településképp szempontjából rendkívül fontos, hogy a lakóingatlanok kertjei az utca felé milyen képet mutatnak, milyen az elő- és oldalkert képe, növényzete, használnak-e sövényt kerítésként, vannak-e olyan növények, amelyeknek lombja a közterületre nyúlik stb.

Jellemző tendencia még mindig a belterületen, hogy a lakók az ingatlanjuk előtti utcai zöldfelületet is – ha egyáltalán van – sajátjuknak érzik, oda növényt telepítenek és rendszeresen gondozzák. Ez egyrészt előnyös, mert a közterület gondozottsága helyenként javul, másrészt hátrányos, mivel a kis „előkertek”

rendkívül változatosak, egymáshoz nem illenek, illeszkednek, illetve nagy a kontraszt azokhoz a terület-részekhez képest, ahol nem parkosítottak.

Zöldfelületi ellátottság értékelése

Pördefölde Község belterületén a zöldfelületi ellátottság értéke az országos átlaghoz képest kedvezőnek mondható, ugyanis a település jól erdősült és az átvezető közutak mellett is jelöltek még ki zöldterületeket. Lakott területeken még mindig jellemző, hogy a hátsó kertet a lakók gazdasági célokra, többnyire növénytermesztésre használják, hasznosítják, ez a zöldfelületi ellátottságot emeli. A településrendezési eszközök meghatározása során arra kell törekedni, hogy a zöldfelületi ellátottság mértéke növekedjen.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

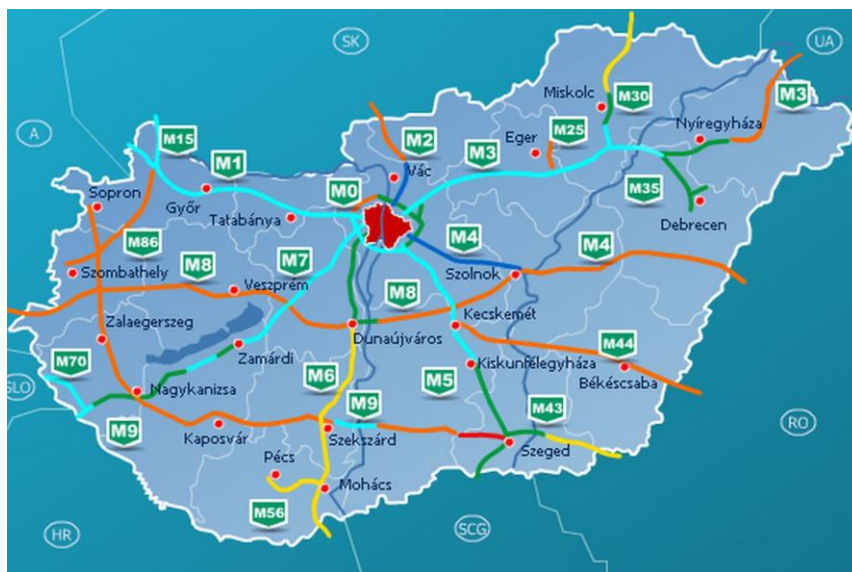
Pördefölde zöldfelületi rendszerének konfliktusai, problémái az alábbiakban foglalhatók össze:

- A településképben helyenként túlzóan jelennek meg a tájidegen fenyők és örökzöldek, illetve az invazív fajok (főleg fehér akác).
- A felszín feletti légvezetékek és a felszín alatti közművek a zöldfelületek fejlesztésében erősen korlátozó tényezőnek tekinthetők.
- A légvezetékek alá gyakran ültetnek közepes vagy nagy lombkoronájú fajokat és a visszacsunkolt fák a településképet rontják (és a zöldfelület gondozása szempontjából sem előnyös).
- A közterületi zöldfelületeken több esetben tapasztalható feleslegesen kijárt, kitaposott utak és/vagy parkolóhelyek, melyek a zöldfelületek biológiai aktivitását csökkentik és településképi szempontból is kedvezőtlenek.
- Közterületre, főleg utak mellé ültetett gyümölcsfák több problémát felvetnek: 1. az érő gyümölcsben a közúti forgalom légszennyezése során káros anyagok halmozódhatnak fel 2. a gyümölcsök mindenki által elérhetők, gazdátlanok lesznek és a fára mászás (és leesés) veszélye megnő, ezért balesetveszélyesek 3. az útra, burkolatra hulló gyümölcs balesetveszélyt okozhat (elcsúszás, darazsak) és esztétikai szempontból is előnytelen.
- A zöldfelületek fenntartásának minősége erősen változó, a településközpontban intenzív, a településszélek felé egyre extenzívebb fenntartás jellemző.
- A fásszárú növényzet lassan alkalmazkodik a klímaváltozáshoz és az ezzel járó aszályos évekhez és szélsőségekhez (viharok, jégesők, tüzek stb.), ezért nem ritka, hogy egyes növényfajok vagy példányok pusztulnak, kipusztulnak, ami balesetveszélyt is okozhat.
- A településen több helyen még mindig hiányoznak a zöldfelületeket összekötő és a vonalas létesítményeket kísérő elemek (fasorok, erdősávok, mezővédő erdősávok, zöldfolyosók stb.)

Speciális, kizárólag a vizsgált településre jellemző, egyedi zöldfelületi konfliktust vagy problémát nem azonosítottunk. A felsoroltak a zalai falvakra, illetve tágabb értelemben az ország kistelepüléseire általánosan jellemző problémákat mutatják be.

13. Közlekedés

(ÚT 2-1.218 [e-UT 02.01.41] „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei” útügyi műszaki előírás szerint, figyelemmel a 419/2021.(VII.15.) Korm.r-re)

Magyarország úthálózata (forrás: tudasbazis.sulinet.hu)

Pördefölde község Zala vármegyében, Nagykanizsától közúton körülbelül 40 kilométerre észak-nyugatra található. Déli szomszédja Lasztonya (4 kilométerre), nyugati szomszédja Páka és Kányavár (3 kilométerre), míg északkeletről Szentpéterfölde található. Közigazgatási területén végighalad a Borsfa-Lenti (Mumor) közti 7537-es út, de a község belterülete tulajdonképpen zsákfalunak tekinthető, mert közúton csak a 75144 j. bekötő érhető el. A Lenti Járás egyik települése. Kiépített burkolt utak biztosítanak térségi kapcsolatot a településnek. A települést 67 fő lakja (2024. jan. 1.).

Pördefölde község Páka, Ortaháza, Kányavár településekkel közösen tartja fenn a körjegyzőséget, általános iskolát, óvodát valamint az orvosi szolgálatot, melyek a szomszédos Pákán megtalálhatóak. Pördefölde a legközelebbi autópálya felhajtótól, Becsehelytől 23 km-re található, ahonnan akár a Balaton is kb. háromnegyed vagy egy órán belül elérhető. Tömegközlekedéssel, közvetlen autóbuszjáratokkal Lentiből és Nagykanizsáról elérhető a falu. A legközelebbi MÁV vasútállomás a 10 km-re fekvő Csömödéren van (Gutorföldi vasútállomás 18 km). A településen keresztül halad a Csömödéri Állami Erdei Vasút.

Közlekedésfejlesztési terv és Cselekvési program a település közúthálózatának ismertetésén keresztül

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 5. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A közúthálózat fejlesztésére tervet kell készíteni. ... (7) A közúthálózat fejlesztési tervét ötvenként felül kell vizsgálni, és szükség szerint módosítani kell. ... (8) Az elfogadott közúthálózat fejlesztési tervet a terület- és településfejlesztések és a településrendezések során figyelembe kell venni.”

A település jelenlegi úthálózata rendben van. Új közút kiépítése nem tervezett.

A település kiépített útszélességei, a burkolatok a jellemző járművek és azok forgalomnagyságának megfelel. A jelenlegi közúthálózat minta keresztmetszéveit külön rajz mutatja. A külterületi utak megfeleltetésével nem foglalkoztunk, arra való felkérés hiányában. Ugyanakkor felhívom a figyelmet arra,

hogy egy esetleges pályázat benyújtásához az akkor hatályos útügyi műszaki előírások betartása végett az adott úton rendezési tervi eszközök módosítására lehet szükség.

A következőkben az adott utak és jellemzőik felsorolása kerül rögzítésre. Konkrét cselekvési program készítése nem szükséges hozzá, mivel megvalósításuk nem kötelező, illetve nem azonnali és nem létfontosságú. Ugyanakkor a karbantartása az utaknak és részeinek, tartozékainak – főleg padkafeltöltés – szükségszerű és útkezelői feladatkör. Kis szakmai tapasztalattal, tudással és energiaráfordítással a padkaanyag biztosításán túl megoldható. Nem igényel nagyobb pénzügyi ráfordítást, ugyanakkor közlekedésbiztonsági hozadéka annál nagyobb.

Az út tartozékainak a biztonságos működtetése, az útosztálynak megfelelő közvilágítás kiépítése, biztosítása az Önkormányzati tv. és az utak fogalomszabályozásáról és a közúti jelzések elhelyezéséről szóló 20/1984 (12.21.) KM r. alapján önkormányzati feladat.

13.1. A település tervezési paramétereinek meghatározása

„A” kategóriájú település (városi státusz nélküli település, melyet nem érint jelenlegi vagy tervezett országos jelentőségű közlekedési hálózat) egyszerű településszerkezettel, távlatban országos jelentőségű közlekedési hálózat (országos törzsút), vasúti fővonal nem érinti.

13.2. A térség közlekedési hálózatának vizsgálata, forgalomvizsgálat

Közúti közlekedés vizsgálata

Kiépített burkolt országos közút (75144. j. bek. u.) biztosít térségi kapcsolatot, mely a 7537 j. ök. útból indul ki. A szomszédos települések külterületi mezőgazdasági földutakon is megközelíthetőek.

A jelenlegi forgalom felszorzással került meghatározásra.

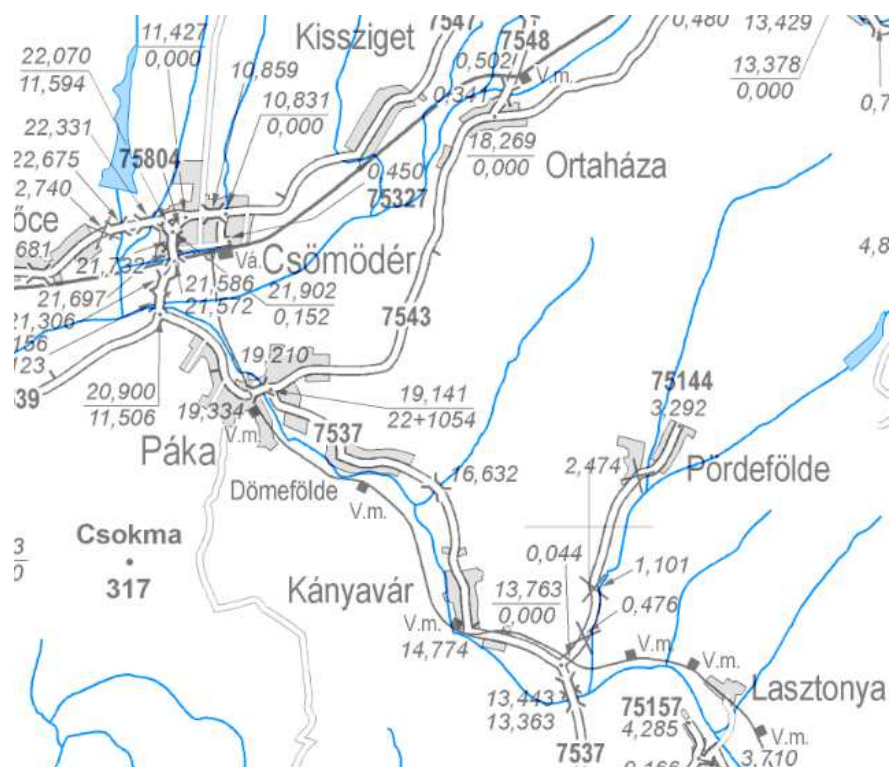
Országos közutak tekintetében elég nagy kapacitástartalékkal rendelkezik a település közúthálózata, hiszen kihasználtsága összesen 1 %. Mivel új funkciókat, nagy léptékű beruházásokat nem tervez a település, így nem tartottuk szükségesnek jövőbeni tervezett forgalm nagyság meghatározását az ÚT 2.-1.118 [e-UT 02.01.31] útügyi műszaki előírás alapján, ugyanakkor az OKA adatbázisból rögzítjük az adatokat:

7537. j. ök. út (csak külterületen, a település déli határán):

MDF	Kapacitás	Kapacitás kihasználtág	Összes forgalom		Összes motoros forgalom		Nehéz motoros forgalom		Pályasz. méret. forgalom	Összes tehergépkeszi	Személygépkeszi	Kis tehergépkeszi	Autóbusz		Tehergépkeszi					Motor-kerekpár	Kerekpár	Lassú jármű
			[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]					[l/nap]	[Ej/nap]	egyes	csuklós	közepes nehéz	nehéz	pótkocsis			
[Ej/ó]	[Ej/ó]	[%]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]
88	2000	4	709	862	706	861	104	260	50	64	593	40	0	43	10	11	9	3				

75144. j. bekötő út:

MOF	Kapacitás	Kapacitás kihaszná- ltság	Összes forgalom		Összes motoros forgalom		Nehéz motoros forgalom		Pályasz. méret. forgalom	Összes teher- gépkocsi	Személy- gépkocsi	Kis teher- gépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor- kerekpár	Kerekpár	Lassú jármű
			egyes	csuklós	közepes nehéz	nehéz	pótkocsis	nyerges					speciális									
[t/ó]	[t/ó]	[%]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[l/nap]	[Ej/nap]	[t/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]	[l/nap]
26	2000	1	203	255	197	253	38	95	14	17	149	21	0	17	0	0	10	6				

Közúthálózat hierarchiája, keresztmetszeti kialakítása, csomópontok terület-igénye

A bekötő út a tervezési terület jelentős településszerkezeti eleme, amelynél a kapcsolati funkció előnyben részesítése mellett a feltáró, kiszolgáló funkció is jelentős.

Osztályba sorolás:

gyűjtőút - B.V.: 75144. j. bek. út belterületi szakasza (Petőfi Sándor és Fő utca).

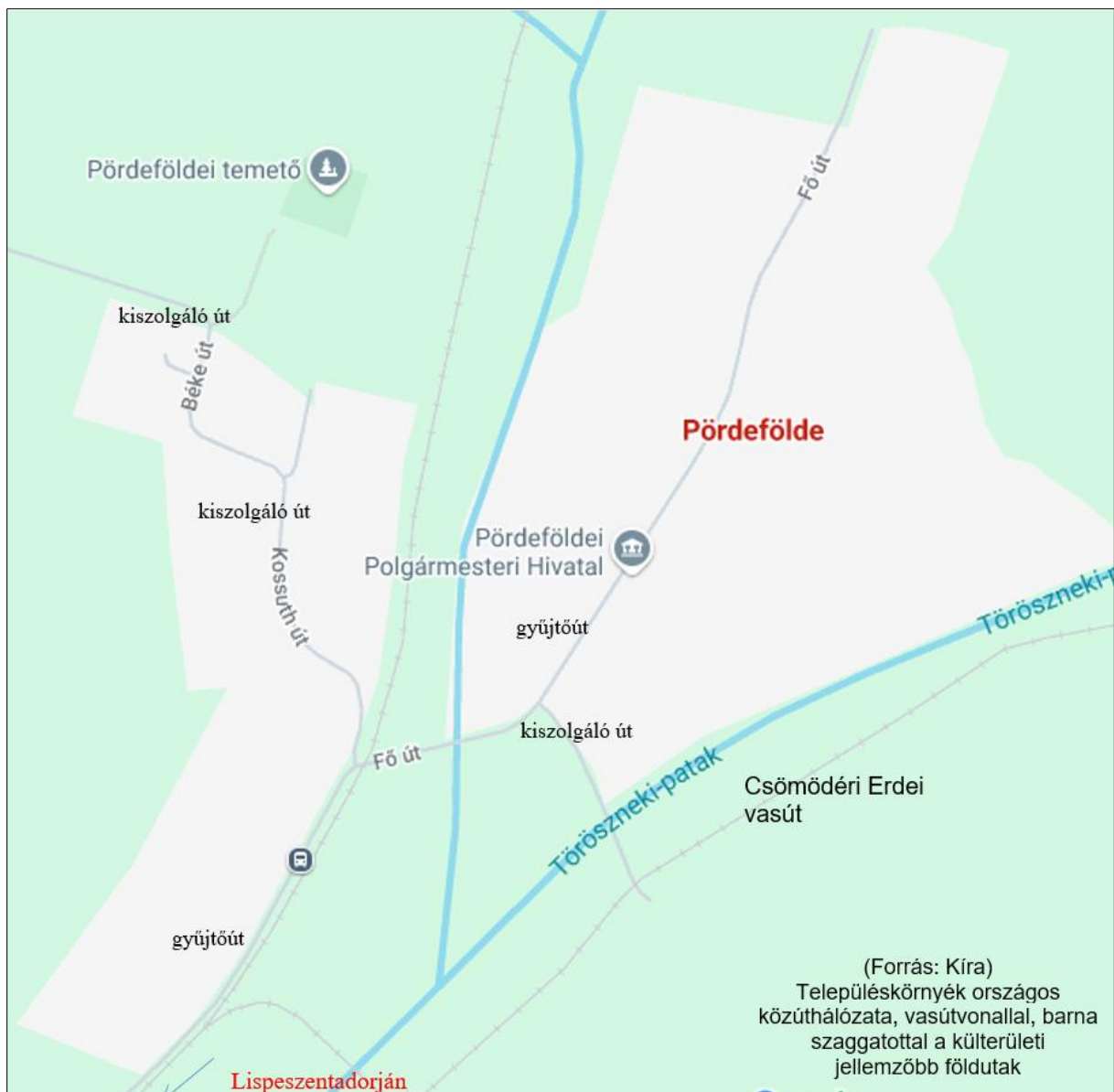
- K.V.: 75144. j. ök. út külterületi szakasza.

Csomóponti területigény: A település csomópontjainak, útsatlakozásainak területigénye a szabályozási szélességen belül, a rálátási háromszögek szabadon hagyásával biztosítható.

kiszolgáló utak - B.VI.d. „C.”a nem gyűjtőúti funkciót ellátó útterületek.

Építési terület (szabályozási) szélességük: ~13 m.

Csomóponti területigény: a szabályozási szélességen belül biztosítható, illetve a rálátási háromszögek szabadon hagyásával.

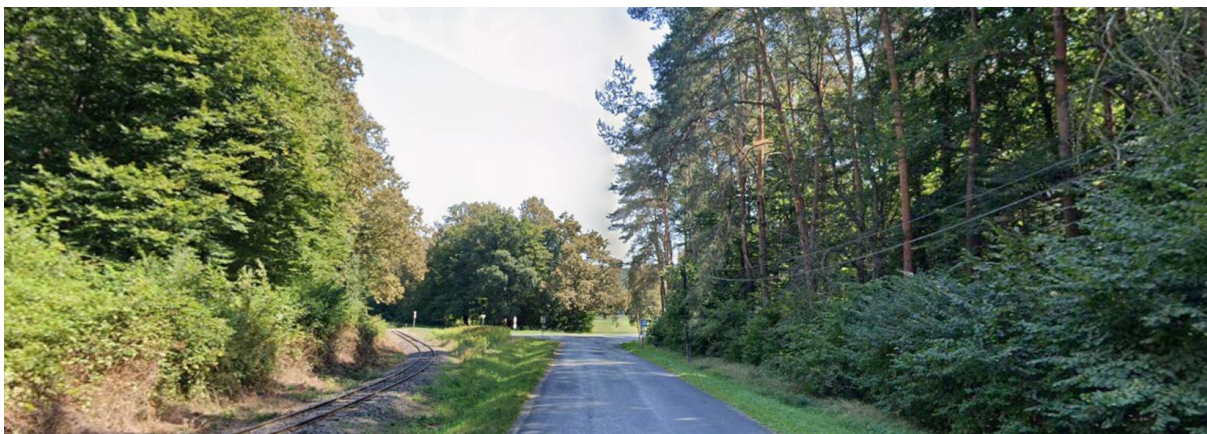

Állami közúthálózat, térségi kapcsolat

Országos közút, egyben a település gyűjtőútja:

7537. j. Borsfa-Lenti összekötő út: 13-466 - 14+112

- Kezelője: Zala Vármegyei Közútkezelő
- Lenti mérnökség
- Átlagos napi forgalom: 866
- Nehézgépjármű forgalom: 84.
- Téli üzemeltetés: rajonos (KIRA)
- Szolgáltatási szint: V. (KIRA)
- Helyi viszonylatban az NY-K-i irányú.
- A települést az egész útvonala (646 m) érinti.

7537 j. ök. út

75144. j. Pördefölde bekötő út: 0+000 - 3+292

- Kezelője: Zala Vármegyei Közútkezelő
- Lenti mérnökség
- Átlagos napi forgalom: 254
- Nehézgépjármű forgalom: 22.
- Téli üzemeltetés: fehér (KIRA)
- Szolgáltatási szint: V. (KIRA)
- Helyi viszonylatban az DNY-ÉK-i irányú Petőfi S., majd Fő utca
- A települést az egész útvonala (646 m) érinti.

75144 j. ök út belterületen Petőfi S utca majd Fő út

Petőfi Sándor utca

A közvilágítás szelvényezés szerinti bal oldalon található, járda nélküli gyűjtőút.

Az ingatlanhatárok közötti szélessége körülbelül 17-18 m, aszfalt burkolata 3,80-5,50 m széles. Vízvezetése kétoldali nyílt árokkal van megoldva.

Fő utca

A közvilágítás szelvényezés szerinti bal oldalon található, járda nélküli gyűjtőút. 74 hrsz.

Az ingatlanhatárok közötti szélessége körülbelül 14 m, aszfalt burkolata 3,50 m széles. Vízvezetése kétoldali nyílt árokkal van megoldva, néhol jobb oldalon folyókával.

Helyi közúthálózat, lakófunkció, kiszolgáló utak

- a 75144. j. bek. úthoz csatlakozva
 - A Kossuth Lajos utca (212 hrsz., az országos közút 2+460 km szlv. bal oldalához csatlakozó kiszolgáló út, zsákutca. Burkolata aszfalt, jobb oldali nyílt vízelvezető árokkal. Az országos közúti csatlakozásnál elsőbbségadást szabályzó tábla van kihelyezve. Az utcába 10 t alatti járművek 30 km/h sebességgel közlekedhetnek a kihelyezett KRESZ j.táblák alapján. A közvilágítás a bal oldali oszlopsoron. A legszűkebb helyen 14 m széles, kb. 300 m hosszön aszfalt burkolatú (itt fordul el balra a 208 hrsz.-ú ingatlanra, ahol továbbra is szilárd burkolaton halad kb. 90 m-en), majd 75 m-en földút szintű kiépítéssel rendelkezik.
 - Béke utca (Ingatlan határok közötti szélessége 14 m, aszfalt burkolattal rendelkezik 90 m hosszön. Külterületi ingatlanok megközelítésére is szolgál, burkolata 3,5 m.)
 - 030 hrsz.-ú közút (A temetőhöz vezető út, aszfalt burkolatú 2,75-3,0 m burkolatszélességgel rendelkezik, külterületi út révén közvilágítás nincs. Az útcsatlakozásban elsőbbségadás tábla rendeli alá az országos közútnak ezen utat. Burkolata bazalt zúzottkő, mely 3,5 m széles. Ingatlanhatárok közötti szélessége az utcának 5,3 m. Az utca elején bal oldalon még látható földárok.)
 - 017 hrsz.-ú közút (Külterületi, mezőgazdasági út. A burkolata földút, mely karbantartást igényel, külterületi út révén közvilágítás nincs. Ingatlanhatárok közötti szélessége az utcának kb. 20 m.)

Kossuth Lajos utca

Béke utca

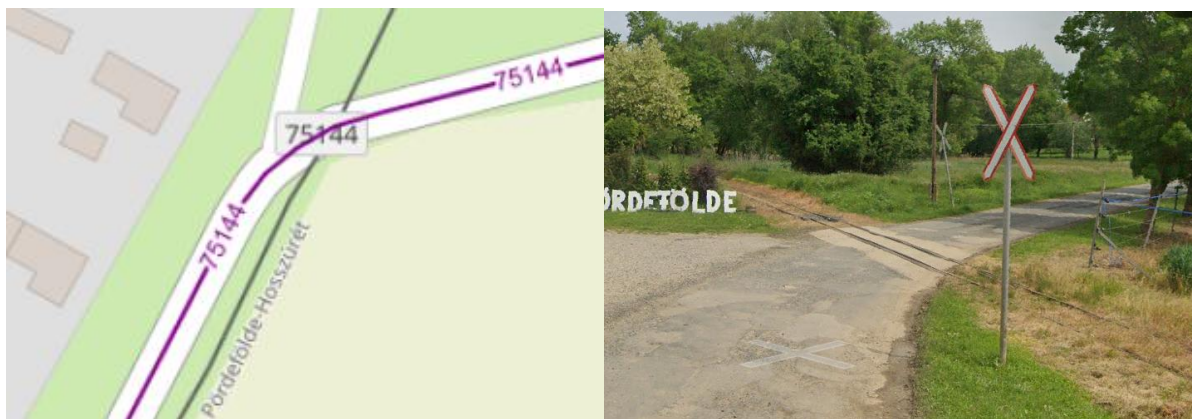
030 hrsz.-ú út

017 hrsz.-ú utca

Helyi közúthálózat, külterületi utak

A felülvizsgálat során nem kerülnek kiszabályozásra, nagyjából az ingatlan-nyilvántartás szerinti nyomvonalon haladnak, ugyanakkor azok átvizsgálására, rendbetételére időt, energiát kell fordítani. Pályázati lehetőség esetén az adott útfelületet rendbe kell tenni, amennyiben a kijelölt nyomvonalán halad, úgy azt vissza/át kell helyezni az ingatlan-nyilvántartás szerint. A szélességi méreteit a külterületi mezőgaz-

Közút és erdei vasút kereszteződése 2+472 km szlv.-ben (lakott területen)

Külterületen a biztosítási mód andráskereszttel történik.

0+041 km szlv.

0+463 km szlv.

1+903 km szlv. környezetében

és a 0+528 km. környezetében

13.4. Községi közlekedés vizsgálata

A közúti községi közlekedést a távolsági forgalom jellemzi, országos közúton bonyolódik. A településnek 3 helyen van buszmegállója (Pördefölde, elágazás; Pördefölde Petőfi u 13. – kétoldali; Pördefölde vegyesbolt).

A településről Bázakerettyére, Borsfára, Eszteregnyére, Lipeszentadorjánba és Nagykanizsára megy buszjárat. 75144. j. bekötő úton két helyen van buszmegálló, melyek felújítása szükséges.

7537 ök. u. 13+880 km: Pördefölde, elágazás

2+377 km: Petőfi u.

Járatszámok és azok útvonala, mely a települést érintik:

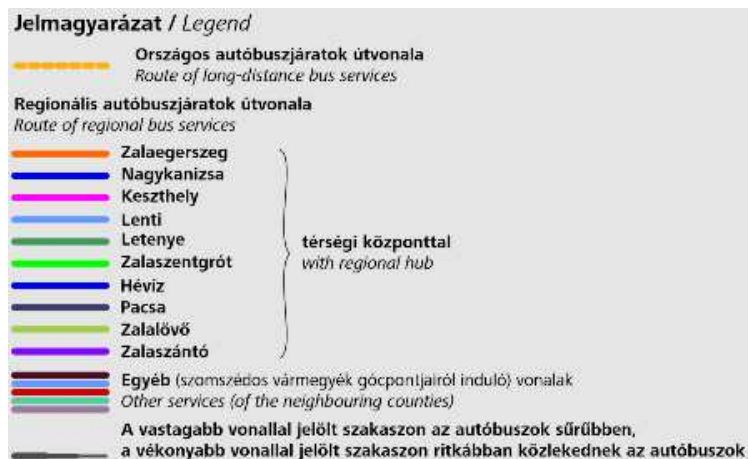
Útvonal	Vonalszám
Nagykanizsa-Bázakerettye-Csömödér-Lenti	6446
Lenti-Csömödér-Páka-Bázakerettye	6560

(forrás: <https://www.mavcsoport.hu/mav-szemelyszallitas/belfoldi-utazas/telepulesek-szerinti-menetrendek/B>)

A főváros, Budapest Nagykanizsán keresztül, átszállással érhető el.

(forrás: <https://www.volanbusz.hu/> - 2023. dec. 10-től)

13.5. Kerékpáros közlekedés vizsgálata

Kiépített kerékpárúttal biztosított közlekedés jelenleg a községben nincs.

Jellemező a közúton való kerékpározás.

Országos, térségi kerékpárút fejlesztési programban nem vesz részt a település.

13.6. Gyalogos közlekedés vizsgálata

A gyalogosközlekedés számára gyalogos járda a település útjain nincs, még a gyűjtőútján sem. A helyi közutakon (kiszolgáló-, lakóút) vegyes forgalmú útként gépjármű-gyalogos közlekedésre alkalmasak, hiszen az útfelületek járműforgalma minimális.

13.7. Víziközlekedés

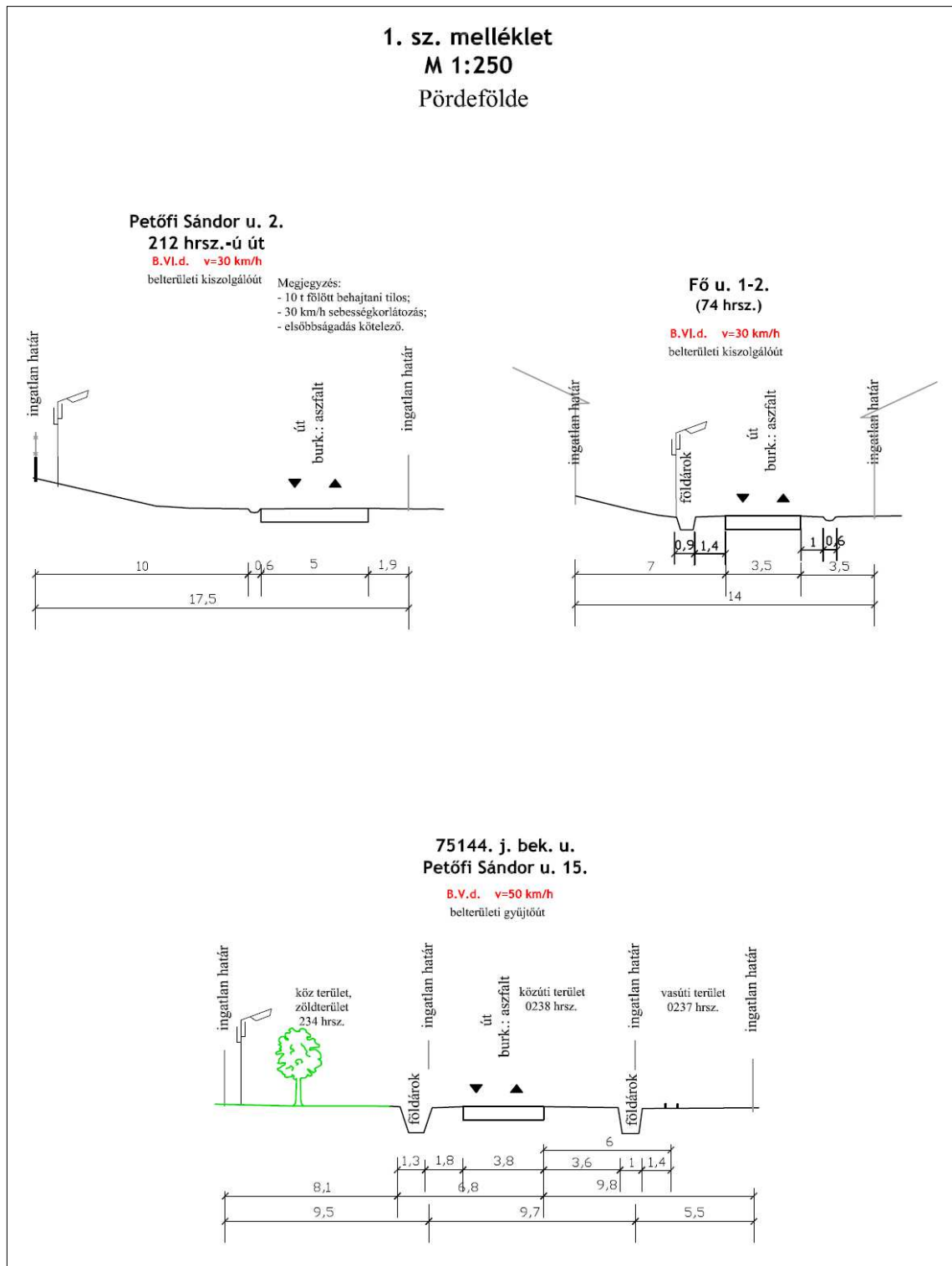
Nem releváns.

13.8. Parkolás

A község közigazgatási központjában van lehetőség megállásra, várakozásra. A lakóutcák szélessége is engedi az útszéli megállásokat.

A temetőnél a parkolót szabványosan szükséges kialakítani.

13.9. Keresztszelvények a meglévő állapotról

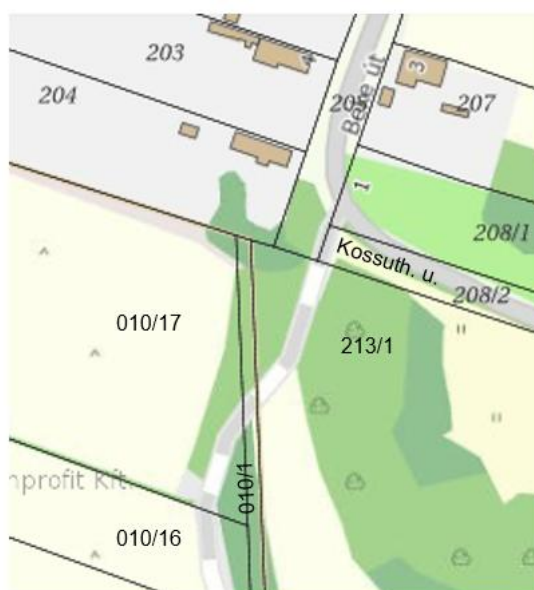
13.10. Problématérkép

1. A belterületen (Petőfi u.) buszmegálló környezetében az országos közút burkolata leromlott, felújítása szükséges.

2. Béke utca Kossuth u. környezetében az aszfaltútburkolat nem közlekedési területen halad, hanem a 208/1 hrsz.-ú ingatlant veszi igénybe, melynek felülvizsgálata szükséges: vagy a közterületre kell helyezni a burkolatot, avagy kisajátítással, meföldrészlet megvételével kell rendezni a problémát.

Ugyanitt a déli irányba haladó zsákutcás földút nyomvonala sem közlekedési területen megy. Amennyiben az ingatlantulajdonosok elkezdik a földterületüket körbekeríteni, úgy az utat lezárják. Ezért az Önkormányzatnak rendezni szükséges a földút nyomvonalának rendbetételét.

14. Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás

14.1. Vízellátás

Pördefölde község vízellátását az 1992-ben épült önálló kisvízmű szolgálja. A vízbázis és a vízmű telep a község közigazgatási területén található.

A vízjogi üzemeltetési engedély száma: 10.217/2/1994.

A vízjogi üzemeltetési engedély 2025. december 31. napjáig hatályos.

A vízbázis nem tartozik sérülékeny kategóriába.

A kutak adatai:

Kút jele	Kút helye: EOV koordináták	Talpmélység [m]	Üzemi vízszint [m]	Üzemi vízhozam [l/min]
Pördefölde B-1	0204 hrsz X=140925 Y=466820	60	-17,5	300

A kitermelt víz rétegvíz, minősége I. o.

Víznyerőhely megnevezése: Pördefölde B-1 kat. számú mélyfúrású kút.

A kútba búvárszivattyú van beépítve. A termelt víz tárolására és a hálózati nyomás biztosítására 1 db, 12,5 m³-es, HIKO típusú magaslati medencébe szolgál, melynek túlfolyószintje 222,00 mBf.

A közműhálózat gerincvezeték NÁ 100 KM PVC műanyagcső. A vízbekötések KPE műanyagcsőből készültek.

A vízbekötések száma 2023 évi állapot szerint 33 db.

A hálózat hossza 1,6 km.

Az összes szolgáltatott víz 2 020 m³, ebből a háztartási fogyasztás 1 980 m³.

Az 1992-ben létesített kút rekonstrukciója szükséges.

A kútszivattyú cseréje ugyancsak indokolt, a kapcsolódó villamos hálózat, és az irányítás technika is korszerűsítésre szorul.

14.1. Oltóvíz biztosítás:

A község vízvezeték hálózata a 300 l/min szivattyú kapacitással és a 12,5 m³ tárolóval nem tudja biztosítani az 54/2014. (XII:5.) BM rendeletben előírt oltóvizet (600 l/min, 1 órán keresztül). Célszerű lenne a Pákai kistérségi rendszerrel összekötni a két hálózatot. Ez Páka, Dömeföldi utca D-i végpontja és Pördefölde Petőfi utca É-i végpontja között megvalósítható lehet. Pákán 3 db 100 m³-es víztorony áll rendelkezésre. ebben az esetben nem kellene egyéb megoldásokban gondolkodni (új kút létesítése, vagy minimum 30 m³-es oltóvíztároló építése).

A meglévő hálózatra telepített tűzcsapokról az oltóvízellátás megoldott.

A rendszer üzemeltetője az Észak Zalai Víz- és Csatornamű Zrt 8900 Zalaegerszeg, Balatoni út 8.

Ivóvíz-hálózat Pördeföldén

14.2. Szennyvízelvezetés

Pördefölde község szennyvízcsatornázása nem megoldott. Tekintettel arra, hogy a község kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területbe tartozik, különösen indokolt lenne szennyvízcsatorna rendszer kiépítése, amely Páka Dömei utca D-i végaknájára csatlakozva nem tűnik elérhetetlennek.

A keletkező kommunális szennyvíz elhelyezésére az Önkormányzat biztosít lehetőséget.

14.3. Gázellátás

Földgázmező

Az Ortaházai földgázmezőn Pördeföldén 2 db (E-3, Or-7 jelű kutak), bányatelken létesített földgázkút üzemel. A kitermelt gáz csővezetéken a feldolgozásra a gyűjtőállomásra kerül. A telephely Ortaháza 07064 hrsz. alatt létesült.

Az üzem megnevezése: MOL Nyrt. KT Ortaháza T-1 gyűjtőállomás
8954 Ortaháza, 070 hrsz.

A kutak védőövezete egységesen 50 m.

Az aktív kutak és a technológiai berendezések közötti termelővezetékek védőövezete 10 – 10 m.

A megtisztított gáz az FGSZ Földgázszállító Zrt rendszerébe kerül átadásra.

Védőövezet vonatkozásában a földhivatalban bejegyzett szolgalmi jogban feltüntetett védősáv értéke az irányadó.

A lehatárolt bányaterületen belül bármilyen tevékenység csak a MOL Nyrt. KT Ortaháza T-1 gyűjtőállomás, 8954 Ortaháza, 070 hrsz. engedélye alapján, és az Üzem szakfelügyelete mellett, végezhető.

Védőövezetek vonatkozásában a 18./2022. (I. 29.) SZTFH számú rendelet értelemszerű alkalmazása az irányadó.

Középnomású elosztóvezeték:

Pördefölde község gázellátása kiépült. A település gázellátását biztosító középnomású gázelosztó vezeték a Páka, Dömei utca 0149/5 hrsz. alatt telepített GÁZGÉP KS-2-17 típusú, szekrényes, 1 500 [m³/h] névleges teljesítményű gáznyomásszabályozó állomáshoz csatlakozik. A nyomásszabályozó szekunder oldali ága ketté ágazik, Ny-i ága szolgálja Páka község gázellátását, míg K-i ága továbbmegy Kányvár és **Pördefölde** irányába. Ez a középnomású gázvezeték Pördefölde Ny-i részén éri el a község határát, és belterületi elosztóvezetékként folytatódik tovább.

A gázszolgáltatás középnomáson történik. A kiépített hálózat a község teljes belterületi részét lefedi.

A csővezeték anyaga PE 80 / SDR 11, MSZ 7908-2 szerinti műanyagcső.

A gázfogyasztók száma a 2023 évi statisztikai adatok szerint 11 db., ebből 9 db háztartási fogyasztó.

Az összes gázfogyasztás 8 000 m³, ebből háztartási célú fogyasztás 8 000 m³.

A lefektetett középnomású gázvezeték hossza 2,6 km, védőövezete 3- 3 m.

A gázhálózat üzemeltetője az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. 8800 Nagykanizsa, Zrínyi Miklós utca 32.

Gázhálózat Pördeföldén

14.4. Villamosenergia ellátás

Pördefölde község villamos energia ellátását az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. (7626. Pécs, Búza tér 8/a) biztosítja, a Söjtör alállomás (SOJT 220020) 22 kV-os cellájából induló szabadvezetékre csatlakozó, 22/0,4 kV-os transzformátoron keresztül.

A község területén 1 db. E.ON tulajdonú transzformátor állomás található. A 22/0,4 kV-os transzformátor állomás adatai az alábbi táblázatban láthatók.

Szám	Üzemeltető üzem	Alállomás kivezetés	Primer feszültség	Állomás száma	Állomás neve	Állomás kategóriája	Állomás típusa	Tulajdonos
1.	Nagykani- zsa	SOJT220020	22 kV	15102	FALU	Rácsos acél- oszlopos egy- törzsű	VOTR 20/125	E.ON ZRT

Az E.ON 22 kV-os (KÖF) szabadvezeték hálózata vas-, ill. betonoszlopokon, a 0,4 kV-os hálózat – mely nagyrészt csupasz, helyenként szigetelt szabadvezetékes – beton, ill. betonlábas faoszlopokon húzódik. A fogyasztói csatlakozások szigetelt szabadvezetékkel vannak kiépítve. A közvilágítást energiatakarékos fényforrások biztosítják.

Pördefölde község területét nagyfeszültségű hálózat nem érinti.

A villamos művek biztonsági övezetének nagyságát, és az ott létesíthető objektumokat, valamint az ott végezhető tevékenységeket a 2/2013.(I.22.) NGM rendelet szabályozza. 22 kV-os szabadvezeték esetében ez a vezeték mindkét oldalán, a szélső áramvezetőktől mért 5-5 m, de a vezeték azon szakaszán, mely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírások betartásával létesült, 2,5-2,5 m. A biztonsági övezetek teljes szélessége a keresztartók szélességétől függ, ami változó. Földkábelek biztonsági övezetének szélessége (feszültség-szinttől függetlenül) +/- 1 m.

Az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt jelentősebb/stratégiai beavatkozást, átépítést nem tervez a községben, csak az új energiaigények teljesítését, állagmegóvást és megelőző karbantartást. Kérése az, hogy a településterv ne tartalmazzon olyan előírást, mely a *meglévő hálózatok felújítását* kizárólag földkábellel engedélyezi, mert az ellentétes a *Villamosenergia törvénnyel* (2007. évi LXXXVI törvény). Amennyiben új létesítmény építése miatt villamos hálózat-kiváltásra van szükség, annak költsége az igénylőt terheli.

Megújuló energiaforrások használata:

Pördefölde Község Önkormányzata (9856. Pördefölde, Fő utca 13.) intézményeiben jelenleg nem használ megújuló energiaforrásokat.

Pördefölde elektromos elosztó hálózata

14.5. Hírközlés

Pördefölde Község **vezetékes hírközlési szolgáltatás** szempontjából a 92. sz. Zalaegerszeg primer körzetbe tartozik, melynek telefon hálózata a **Magyar Telekom Nyrt.** tulajdona.

A Magyar Telekom Nyrt. (1097. Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.) által küldött tájékoztatás szerint Pördeföldén a közeljövőben nem tervez átfogó méretű beruházást, de hosszabb távon a települést lefedő optikai hálózat építését tervezi.

Pördefölde másik, vezetékes hírközlési szolgáltatója a Tarr Kft.

(8900. Zalaegerszeg, Kazinczi tér.)

Pördefölde községet optikai kábelon keresztül látják el. Az E.ON oszlopsorának felhasználásával kiépített, légkabel hálózatukon kábel TV, internet és telefon szolgáltatást kínálnak az előfizetőknek.

Vezeték nélküli hírközlési szolgáltatást

az alábbi szolgáltatók biztosítanak Pördefölde településen:

Magyar Telekom Nyrt.

Technológia Igazgatóság

Vezetéknélküli ágazat

(1097. Budapest, Könyves Kálmán krt. 36.)

Pördefölde közigazgatási területét az alábbi koordinátákon üzemelő telephelyük látja el:

EOV X	EOV Y
141130	466000

Jelenleg tervezett telephelyük nincs.

A fenti telephelyre nincs magassági korlátozás bejegyezve.

A település területét nem érinti a Magyar Telekom által, magassági korlátozással védett, mikrohullámú összeköttetés nyomvonala.

CETIN

Kivitelezési Igazgatóság

(2045. Törökbálint, Pannon út 1.)

Pördefölde közigazgatási területét az alábbi koordinátákon üzemelő telephelyük látja el:

CETIN: ZA-0072 Páka	Páka külterület 0138/40 hrsz.	Antenna Hungária torony	EOV 141132, 465996, 201
---------------------	----------------------------------	----------------------------	----------------------------

Szolgáltatásaik: 2G (GSM), 4G LTE

Mivel a település környékének lefedettsége gyenge, fejlesztések szükségesek a jövőben.

A vezetéknélküli hírközlő rendszereket üzemeltető szolgáltatók kérése, hogy a 20/2020.(XII.18.) NMHH rendelet 27. § (6). bekezdéséhez igazodva, a településrendezési terv ne legyen akadálya új telephelyek létesítésének – a szolgáltatások fejlesztése érdekében.

Hírközlési hálózat Pördeföldén

14.6. Csapadékvíz elvezetés

Pördefölde község Zala vármegyében, a vármegye székhelytől DK-re, a Göcsej K-i peremén és a Zalai dombság É-i határán terül el. A község belterülete Töröszneki-patak ÉNy-Dk-i völgyében helyezkedik el.

A község belterületi átlagos szintje 170- 265 mBf. értékek között változik.

Az éves napsütéses órák száma 1900 körül mozog.

Az éves átlagos középhőmérséklet 9,5°C, a vegetációs időszak átlag hőmérséklete 16-17 °C.

Az éves csapadék mennyisége ~750-800 mm, mely érték klímaváltozás hatására jelentősen csökkenhet, ugyanakkor a nagycsapadékok előfordulásának valószínűsége emelkedhet.

A belterületi csapadékvíz elvezető rendszer nyílt árkos megoldású, zömében gyepes árok. A Petőfi utcában az árok egy szakaszán betonfolyóka, a Kossuth utcában pedig betonlappal burkolt árok épült. Az árok, kocsibehajtók alatti átereszek feliszapolódtak, karbantartásra, felújításra szorulnak.

A község csapadékvizét a belterületét kettészelő, É – D folyásirányú Eperjesi patak, illetve az ÉK – DNY folyásirányú Töröszneki patak fogadja be.

A település a Mura vízgyűjtő rendszeréhez tartozik.

A Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer keretében készült egy **„ÚTMUTATÓ HEGY ÉS DOMBVIDÉKI KISTELEPÜLÉSEK RÉSZÉRE”** azzal, hogy az Önkormányzatok fel tudjanak készülni az ezzel kapcsolatos feladataik tervezéséhez. A klímaváltozással összefüggő, Zala vármegyére, mint jellegzetes dombvidéki területre fokozottan érvényes, fel kell készülni az egyre gyakoribb, nagy intenzitású felszíni csapadékvíz elvezetés problémájának kezelésére, az esetleges káresemények megelőzésére.

A segédlet címe:

Kézikönyv települések számára a belterületi vízrendezés klímareziliens tervezéséhez

Javaslom a kiadvány beszerzését, melynek ajánlásait figyelembe véve egy tanulmányterv keretében meg kell határozni azokat a feladatokat, és azok költség kihatásait, amelyek e kérdéskörben az önkormányzatra hárulnak.

15. Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

Közlekedési:

Közüti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. 42/A. § (1) A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges

a) külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autótűt és főútvonal esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint

b) belterületen – a közút mellett – ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a településrendezési tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához,

c) amennyiben az elhelyezendő létesítmény dőlési távolsága a közút határát keresztezi.

A 7537 és 75144 j. országos mellékutak lakott területi szakaszain kívül az úttengelytől 50-50 m védőtávolság megtartandó.

Környezetvédelmi:

TÉKA 55. § (5) Ha valamely építményt a megengedett környezetterhelési határértékekkel szemben védeni szükséges és az műszaki kialakítással nem oldható meg, a védelemre igényt tartó a környezeti hatás előídező-jének költségén alakítja ki a védőterületet.

(6) A környezetterhelési határérték ismeretének hiányában a szükséges legkisebb védőtávolság mértékét – az építmény kialakításának figyelembevételével – az ügyben illetékes hatóságok esetenként határozzák meg.

(7) A védőterületet vagy a védelmet biztosító elemet a hatást előídező, valamint a védelmet igénylő – ha jogszabály másként nem rendelkezik – a saját területén – telkén, építési területén – belül köteles kialakítani és fenntartani, a honvédelmi és katonai célú területek kivételével.

TÉKA 55. § (11) Katasztrófaveszélynek, katasztrófa kockázatnak kitett területen beépítésre szánt területet kijelölni, illetve épületet elhelyezni csak a település katasztrófavédelmi besorolásának és a veszélyeztető hatásnak a figyelembevételével lehet.

54/2014. (XII. 5.) BM rendelet 168. § (1) Az éghető folyadékok és olvadékok tárolására szolgáló tartályok esetében az elhelyezési távolságok mérése a tartály vízszintes vetületétől történik. Ha a távolság meghatározása a tartályátmérőn alapul, különböző átmérőjű tartályok esetén a nagyobbik tartály átmérője a mértékadó.

(2) Az éghető folyadékok és olvadékok tárolására szolgáló tárolótelep védőtávolságait más, nem a tárolótelep-hez tartozó létesítménytől, építménytől mérve a 15. mellékletben foglalt 1. táblázat tartalmazza.

1995. évi LIII. tv. 25. § (1) A települések területén a környezet terhelhetősége és a településrészek rendeltetése alapján a rendezési tervben övezeteket kell meghatározni

(2) Az egyes övezetekben folytatható tevékenységek a külön jogszabályban a környezetterhelés jellege alapján meghatározott védőtávolság, védőterület megléte és a védelmi előírás megtartása esetén engedélyezhetők.

(3) A kijelölt védőterületen vagy védőtávolságon belül az adott övezet rendeltetésével össze nem férő tevékenység - külön védelmi intézkedés nélkül - nem folytatható.

26. § A település területén zöldterületeket, védőerdőket külön jogszabály szerint kell kialakítani és fenntartani.

27. § A természetes és épített környezet összehangolt védelme érdekében a területfejlesztési koncepciókban, a területrendezési és településszerkezeti tervek elkészítése során a bennük foglalt elképzelések várható környezeti hatásait is fel kell tární és értékelni, - e törvény 43-44. §-aira is figyelemmel - továbbá a szükséges környezetvédelmi intézkedéseket környezetvédelmi fejezetben vagy önálló környezetvédelmi tervben, illetve programban kell rögzíteni. Ezek tartalmi követelményeit e törvény, valamint külön jogszabályok állapítják meg.

Környezeti értékelés készül.

145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet 48. § (4) Temető területén kívül, fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény, szanatórium, szociális ellátó intézmény, lakó- és szállásépület, üdülő, oktatási, nevelési és kulturális intézmény, vendéglátóhely, vendéglátóüzlet ingatlanától számított 1000 méteres távolságon belül hamvasztó-üzem nem üzemeltethető. Temető területén belül hamvasztóüzem akkor üzemeltethető, ha a temető bármely kerítésétől számítva minden irányba legalább 200 méteres védőtávolság biztosítható.

Hamvasztóüzem létesítése nem tervezett.

50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet 12. § (6) Szennyvizek, szennyvíziszapok és szennyvíziszap komposztok mezőgazdasági felhasználása esetén 300 méter védőtávolságot kell tartani a lakott területtől, lakóépülettől. A szennyvíziszap felszíni kijuttatása esetén a hatóság ezt a védőtávolságot legfeljebb a kétszeresére növelheti. Ha a felhasználásra kijelölt mezőgazdasági terület olyan földterülettel érintkezik, ahol a 9. §, valamint a 12. § (1), illetve (3)-(5) bekezdése szerint tilos szennyvíz, szennyvíziszap vagy szennyvíziszap komposzt mezőgazdasági felhasználása, szintén 300 méter védőtávolságot kell betartani, amelyet az engedélyező hatóság legfeljebb 100 méterre csökkenthet, ha a talajvédelmi terv, illetve az egyszerűsített talajvédelmi terv igazolja, hogy a kijuttatás nem jár egészségügyi, valamint környezeti kockázattal.

A védőtávolság jelölése nem szükséges, nem befolyásolja az építési tevékenységeket.

Természetvédelmi:

1996. évi LIII. tv. 18. § (3) bekezdése értelmében természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú

vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése.

(4) Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - a vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével - a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

A településen a természetes vízfolyások, mint a Cserta-patak és Berek-patak mentén a természeti területen, azaz erdő és gyepterületen az 50 méteres védőtávolságot jelölni szükséges.

Közmű:

2/2013. (I. 22.) NGM rendelet 6. § (1) Föld feletti vezeték - ideértve a vezeték tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezést is az a) pont af) alpontjában és a b) pontban foglalt eltéréssel - biztonsági övezete a vezeték névleges feszültségétől függően, a vezeték mindkét oldalán a szélső, nyugalomban lévő áramvezetőktől vízszintesen és nyomvonalukra merőlegesen mért, következő távolságokra lévő függőleges síkokig terjed:

a) föld feletti szabadvezeték esetében:

aa) 500 kV-ot meghaladó névleges feszültségű felett 40 méter,

ab) 300 kV felett 500 kV névleges feszültségű 28 méter,

ac) 200 kV felett 300 kV névleges feszültségű 18 méter,

ad) 35 kV felett 200 kV névleges feszültségű 13 méter,

ae) 1 kV felett 35 kV névleges feszültségű 5 méter, de a vezeték azon szakaszán, amely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírásainak megtartásával létesült, 2,5 méter,

af) legfeljebb 1 kV névleges feszültségű 1 méter, a vezeték tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés esetében 2,5 méter,

b) föld feletti szigetelt vezeték és univerzális kábel esetében 0,5 méter, a szigetelt vezeték és univerzális kábel tartószerkezetén (oszlopán) elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés esetében 2,5 méter,

c) föld feletti burkolt vezeték esetében legfeljebb 25 kV névleges feszültségű 2,5 méter és 1,25 méter a vezeték azon szakaszán, amely a belterületre és a fokozott biztonságra vagy a különleges biztonságra vonatkozó előírásoknak megtartásával létesült,

d) föld feletti vezeték végpontján a biztonsági övezet a végponttól vízszintesen minden irányban mért, a feszültségűtől függően az a), b) és c) pontban meghatározott távolságokra lévő függőleges síkokig is kiterjed.

(2) Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mindkét oldalon a vezeték névleges feszültségétől függően

a) 35 kV-nál nem nagyobb névleges feszültségű esetében 1 méter,

b) 35 kV-nál nagyobb névleges feszültségű esetében 1,5 méter,

a vezeték szélső pontjától vízszintesen és nyomvonalára merőlegesen mért távolságokra lévő függőleges síkokig terjed.

(3) Földben elhelyezett vezeték biztonsági övezete mechanikus védelmet biztosító védőszerkezetben (védőcsőben, kábelcsatornában) elhelyezve a védőszerkezet szélétől mért 0,2 méterig terjed. Több védőszerkezet esetében a távolságot a szélső szerkezettől kell megtartani.

(4) Falra szerelt szigetelt vezeték biztonsági övezete a vezeték köpenyétől a légtér felé mért 0,5 méterig terjed.

(5) Alépítményen, építményen belül, külön légtérben elhelyezett szigetelt vezeték biztonsági övezete a vezeték légtérét határoló falak külső felületéig terjed.

7. § (1) A szabadtéri elhelyezésű, tartószerkezetben elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezete a berendezés szélétől vízszintesen:

a) 35 kV névleges feszültségű 5 méter,

b) 35 kV felett 500 kV névleges feszültségű 10 méter,

c) 500 kV névleges feszültségű felett 15 méter

távolságban lévő függőleges síkokig terjed.

(2) Föld feletti vagy föld alatti épületben, építményben elhelyezett átalakító és kapcsoló berendezés biztonsági övezetét a berendezés falai határolják.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett távolságoktól az építésügyi hatóság a 17. §-ban foglaltak szerint eltérést engedélyezhet.

A 22 kV-os szabadvezeték esetén ez a vezeték mindkét oldalán, a szélső áramvezetőktől mért 5-5 m, de a vezeték azon szakaszán, mely a belterületre és a fokozott biztonságra vonatkozó előírások betartásával létesült: 2,5-2,5 m. Földkábelek biztonsági övezetének szélessége (feszültség-szinttől függetlenül) +/- 1 m.

26/2022. (I. 31.) SZTFH rendelet 1. melléklet I. Fejezet 6. A szállítóvezeték biztonsági övezete

6.1. A szállítóvezeték és a tartozékát képező létesítmények és azok környezetének védelmére, valamint a szállítóvezeték zavartalan üzemeltetésére (ellenőrzésére, karbantartására, javítására és üzemzavar-elhárítására) minimálisan a következő táblázatok szerinti biztonsági övezetet kell biztosítani. Amennyiben a vezeték nyomvonala vagy a vezeték tartozékát képező létesítmény tartós emberi tartózkodásra szolgáló építmények, és 50 millió forint értéket meghaladó létesítmények (a továbbiakban: nagy értékű létesítmények) 100 m-es távolságán belül helyezkedik el, abban az esetben a táblázatokban megadottnál nagyobb méretű biztonsági övezet is meghatározható az üzemeltető kérésére.

1. táblázat: Atmoszférikus állapotban stabil folyadék esetén:

	A	B	C	D	E
1.	Vezeték névleges átmérője (DN)	A biztonsági övezet mértéke a tervezési tényező (f_0) függvényében méterben			
2.		$f_0 \leq 0,77$	$f_0 \leq 0,67$	$f_0 \leq 0,59$	$f_0 \leq 0,5$
3.	100-200	12	10	8	5
4.	250-450	14	12	10	5
5.	500-700	18	14	12	6
6.	800-	22	18	14	7

2.

táblázat: Atmoszférikusan nem stabil folyadék és gáz esetén:

	A	B	C	D	E
1.	Vezeték névleges átmérője (DN)	Üzemi nyomás (MOP)	A biztonsági övezet mértéke a tervezési tényező (f_0) függvényében méterben		
2.		bar	$f_0 \leq 0,72$	$f_0 \leq 0,59$	$f_0 \leq 0,5$
3.	50-200	<40 ≤ 100	8 10	6 8	5 5
4.	250-450	<40 ≤ 100	10 12	8 10	5 5
5.	500-700	<40 ≤ 100	12 18	10 15	10 10
6.	800-900	<40 ≤ 100	15 21	12 15	10 10
7.	1000 felett	<40 ≤ 100	18 24	15 20	10 10

3. táblázat: A vezeték tartozékait képező létesítmények, fáklya esetén:

	A	B
1.	Létesítmények	A biztonsági övezet mértéke méterben
2.	Csomópontok, átadó-, mérőállomások	10 m
3.	Szakaszoló tolózárállomások, csőgörény indító-, fogadó-, váltó állomások	10 m
4.	Szivattyúállomások, kompresszorállomások	20 m

6.1.1. 100 bar-t meghaladó maximális üzemi nyomású vezetékek esetében a <40- ≤ 100 barra megadott biztonsági övezet mértékek alkalmazhatók, de a tényleges nyomvonalvezetés ismeretében, kockázatvizsgálat alapján kell meghatározni a biztonsági övezet méretének vagy a tervezési tényező változtatásnak a mértékét, különös

figyelemmel a tartós emberi tartózkodásra szolgáló építmények és nagy értékű létesítmények 100 m-es távolságán belüli nyomvonal esetében.

6.2. A biztonsági övezet szélességét a szállítóvezeték mindkét oldalán, a szállítóvezeték tengelyének talajfelszíni vetületétől merőleges irányban, a talajszinten kell mérni. A vezeték tartozékait képező állomások esetén a biztonsági övezetet az állomási befoglaló zóna2 határától kell mérni. Az állomások villamos tápkábelének biztonsági övezete a kábel nyomvonalára merőlegesen mért 1-1 m távolságban lévő függőleges síkig terjed.

6.3. A szabályzat előírásai szerint elhelyezett párhuzamos szállítóvezetékek biztonsági övezete átfedheti egymást.

6.4. A szállítóvezeték tartozékeként épülő hírközlőkábel, katódvédelmi kábel részére - ha az a szállítóvezeték biztonsági övezetében helyezkedik el - külön biztonsági övezetet nem kell kijelölni. Ha a hírközlőkábel, illetve a katódvédelmi kábel a szállítóvezeték biztonsági övezetén kívül, külön nyomvonalon halad, akkor a biztonsági övezet a kábel nyomvonalára merőlegesen mért 1-1 m távolságban lévő függőleges síkig terjed.

6.5. A szállítóvezetékek lefűtatására szolgáló fáklya biztonsági övezetének nagysága megegyezik az adott fáklya hőhatásövezetének méretével. A fáklya hőhatásövezetének méretét a szállítóvezeték üzemeltetője az elégetni kívánt maximális földgázhozam alapulvételével, számításokkal határozza meg. A számításokat az üzemeltetési dokumentációkhoz csatolni kell. Az üzemeltetőnek megfelelő mennyiségkorlátozó eszközökkel biztosítani kell, hogy csak a maximális méretezési hozamnál kevesebb földgáz legyen elégethető.

6.6. A létesítmények technológiai egységeit úgy kell elhelyezni, hogy a robbanásveszélyes zóna (zóna2) határa a létesítmény kerítésén túl nem nyúlhat. Meglévő létesítmények hatósági építési engedélyhez kötött felújítását, átalakítását, korszerűsítését úgy kell elvégezni, hogy az átalakítással érintett egységek robbanásveszélyes zóna (zóna2) határa a létesítmény kerítésén ne nyúljon túl. Szükség esetén a kerítés vonalát módosítani kell.

6.7. A létesítmények biztonsági övezetét úgy kell kijelölni, hogy a felszíni technológiai egységeket olyan derékszögű négyszögbe kell foglalni, amelynek oldalain nem nyúlhat túl egyetlen állomási elem zóna2 határa sem. A biztonsági övezet határvonalát ennek a befoglaló derékszögű négyszögnek az oldalaitól kell mérni.

18/2022. (I. 28.) SZTFH rendelet III. Fejezet

1. Védőtávolság

1.1. A gázelosztó vezetéknek építményektől, nyomvonalas létesítményektől és más objektumoktól olyan távolságra kell lennie, amely biztosítja állaguk kölcsönös megóvását, és lehetővé teszi biztonságos üzemelésüket, beleértve a karbantartást és az üzemzavar-elhárítást is.

1.1.1. Térszint alatt elhelyezett gázelosztó vezeték esetében épület, vasúti úrszelvény és villamosvágány szélelőtől az alábbi táblázat szerinti védőtávolságokat kell biztosítani.

	A	B	C	D
1	Nyomásfokozat	Védőtávolság (m)		
2		épülettől	vasúti úrszelvénytől	villamosvágánytól
3	Kisnyomás	2 (1)	2 (1)	2 (1)
4	Középnomás	4 (2)	4 (2)	3 (1)
5	Nagy-középnomás	5 (2,5)	5 (2)	3 (1)

1.1.2. Az 1.1.1. pont szerinti táblázat zárójelben lévő védőtávolságai alkalmazhatók, ha:

a) az épületet megközelítő vezetéknek a zárójel nélküli védőtávolságon belül az e fejezet 4.1-4.3. pontja szerinti védelme biztosított,

b) a vasutat vagy a villamosvágányt megközelítő vezetéknek a zárójel nélküli védőtávolságon belül az e fejezet 4.5. pontja szerinti mechanikai védelme biztosított, továbbá

c) a villamos vontatású vasutat vagy a villamosvágányt megközelítő vezetéknek aktív korrózióvédelmi berendezései vannak, amennyiben azok acél anyagúak.

1.1.3. Ha a gázelosztó vezetékkel érintett területen nincs épület, akkor a védőtávolságot nyomásfokozattól függően legalább az 1.1.1. pont szerinti táblázat épülettől előírt (B oszlop) zárójelben lévő védőtávolságaiként kell meghatározni.

1.1.4. A védőtávolságot a gázelosztó vezeték mindkét oldalán, annak szélső alkotóinak felszíni vetületétől merőleges irányban, a talajszinten kell mérni. Az e Szabályzat előírásai szerint elhelyezett párhuzamos elosztóvezetékek védőtávolságai átfedhetik egymást.

1.1.5. A gázelosztó vezeték lefűtatására szolgáló fáklya védőtávolságának mérete megegyezik hőhatásövezetének méretével. A hőhatásövezet méretét a földgázelosztó határozza meg.

- 1.1.6. A gázelosztó vezeték és védőcsöve belső terében nyomvonalas létesítmény úgy helyezhető el, ha
- a) a gázelosztó vezeték kapacitása ezáltal nem csökken,
 - b) a gázelosztó vezeték tisztítását, karbantartását, üzemzavar elhárítását nem akadályozza,
 - c) a gázelosztó vezeték szerelvényeinek üzemeltetését, működtetését nem korlátozza,
 - d) a nyomvonalas létesítmény építése, üzemeltetése, üzemzavar elhárítása nem zavarja a gázelosztást,
 - e) a nyomvonalas létesítmény nem jár potenciális szivárgási kockázattal, és
 - f) a nyomvonalas létesítmény üzemeltetése, meghibásodása nem jelent gyújtóforrást, robbanásveszélyt.

1.2. A térszint alatti gázelosztó vezeték védőtávolsága más csővezetésektől és kábelektől - az alkotójától függően vetületben számítva - legalább a következő:

1.2.1. lakott területen belüli

- a) keresztezések esetén: 0,2 m,
- b) párhuzamos vezetés esetén:
 - ba) vízvezeték: 0,7 m,
 - bb) üreges állandó túlnyomás nélküli közmű: 1,0 m,
 - bc) csapadék csatornától: 0,5 m,
 - bd) erőáramú kábeltől: 0,5 m,
 - be) távhőellátó vezeték: 1,0 m,
 - bf) távközlő kábeltől: 0,5 m,
 - c) villany vagy távközlési oszloptól: 2 m, mechanikai védelemmel: 1 m.

1.2.2. lakott területen kívül

- a) keresztezések esetén: 0,2 m,
- b) párhuzamos vezetés esetén:
 - ba) ha DN (névleges csőátmérő) ≤ 150 1,0 m,
 - bb) ha $150 < DN \leq 400$ 1,5 m,
 - bc) ha $400 < DN \leq 600$ 2,0 m,
 - bd) ha $600 < DN \leq 900$ 3,0 m,
 - be) ha $900 < DN$ 3,5 m,
 - c) villany- vagy távközlési oszlop esetén: 2 m, mechanikai védelemmel: 1 m.

1.2.3. párhuzamos vezetés esetén gázvezetékek egymástól való távolsága

- a) $DN \leq 400$ 0,3 m,
- b) $DN > 400$ 0,6 m.

1.3. A térszint felett szerelt gázelosztó vezeték védőtávolságát a várható káros hatások, a javítás és a karbantartás helyigényére figyelemmel egyedileg kell meghatározni.

1.4. A gázelosztó vezetékét más nyomvonalas létesítményekkel párhuzamosan, keresztezés nélkül kell elhelyezni.

1.5. Amennyiben az 1.4. pontban előírtak nem teljesíthetők, a gázelosztó vezeték és más nyomvonalas létesítmény keresztezési szöge 30° -nál kisebb nem lehet.

2. Védőzóna

2.1. Szabadban elhelyezett felszíni berendezések esetén, ha gázkiáramlással kell számolni (különösen oldható kötések, túlnyomás-határoló szerelvények esetén), védőzónát kell kialakítani.

2.2. A robbanásveszélyes zóna határa nem lehet a védőzónán kívül.

2.3. A védőzónát a tűz- és robbanásveszélyre utaló tiltó és figyelmeztető táblákkal jelölni kell.

3. Biztonsági övezet

3.1. A biztonsági övezet mértéke a gázelosztó vezetékénél az e fejezet 1.2. pontja szerinti épülettől előírt védőtávolság, felszíni berendezéseknél az e fejezet 2.1. pontja szerinti védőzónával megegyező.

3.2. Nyomásszabályozó állomások biztonsági övezetét a IX. fejezet 3.4. pontjában épülettől előírt értékek figyelembevételével kell meghatározni.

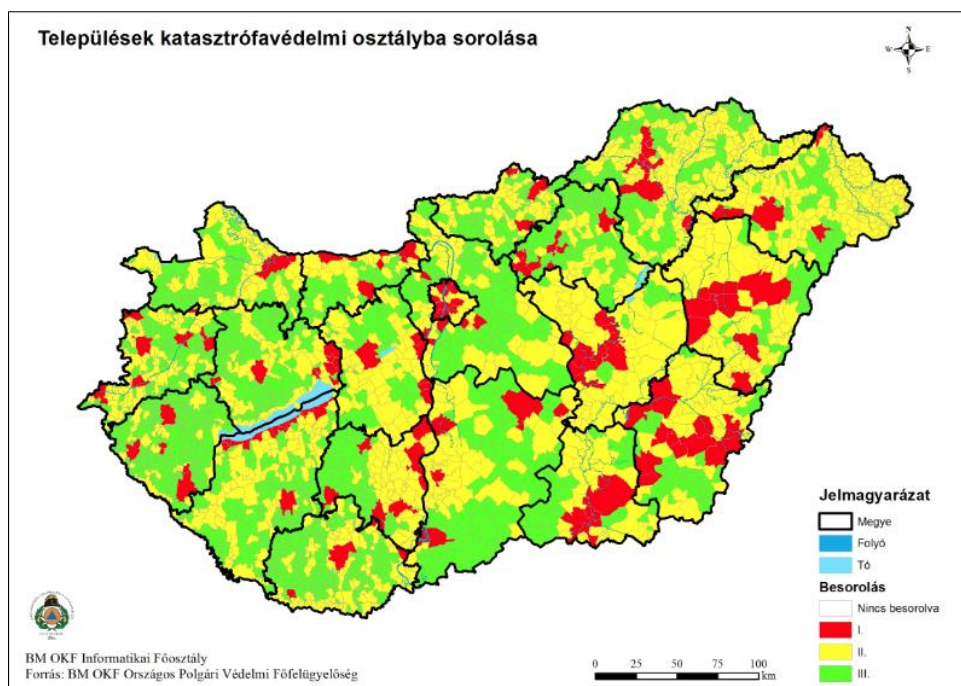
A középnyomású gázvezeték védőövezete 3-3 m

83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) A parti sáv szélessége:

- a) a Duna, a Tisza, a Dráva, a Körösök és a Bodrog mindkét partján a partvonalától számított 10 méterig,
- b) az a) pontban nem említett egyéb kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, tavak, tározók és holtágak mentén a partvonalától számított 6 méterig,
- c) az a) és b) pontba nem tartozó vizek és közcélú vízellátási létesítmények partvonalától számított 3 méterig terjed.

Az Alsó-Válicka- és Töröszneki-patakok mentén a partvonalától számított 3-3 métert ábrázolni szükséges.

Pördefölde község a települések katasztrófavédelmi besorolásáról szóló 44/2021. (XII. 16.) BM rendelet alapján III. osztályba sorolt.

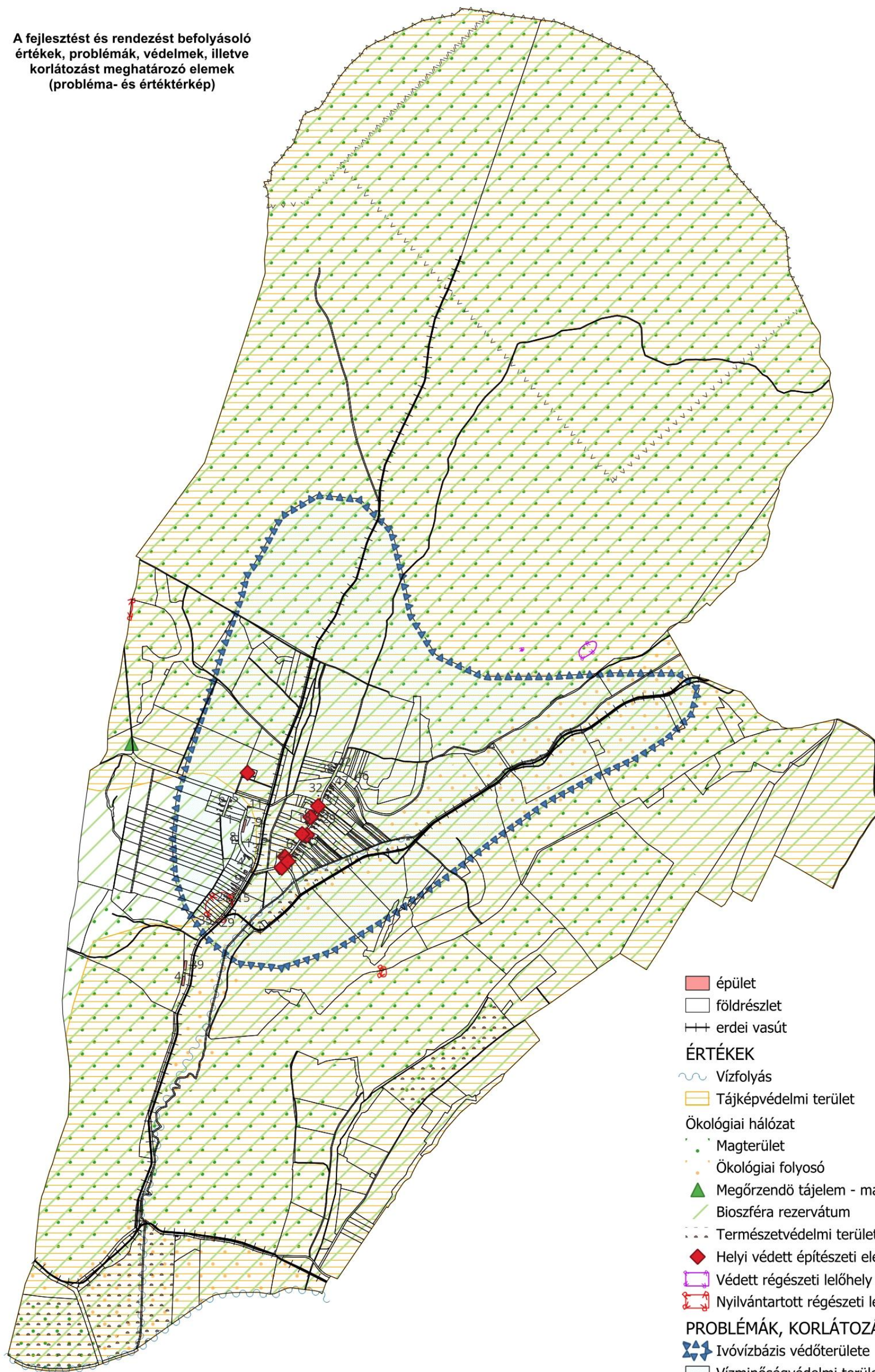
16. Vizsgálati térképek

Pördefölde előnyei	Pördefölde hátrányai
• Nyugodt, falusias lakókörnyezet: a kis népesség, az alacsony forgalom és a természeti környezet közelsége csendes, biztonságos életfeltételeket biztosít. • Kedvező, fiatalos korösszetétel: a gyermekkorúak aránya az elmúlt években jelentősen emelkedett, miközben az öregedési mutató csökkent; ez az aprófalvak többségéhez képest kedvező demográfiai adottság. • Erős helyi közösség kialakulásának lehetősége: a kis létszám elősegítheti a személyes kapcsolatok, a kölcsönös segítségnyújtás és a közösségi összetartozás fennmaradását. • Javuló foglalkoztatási és jövedelmi mutatók: hosszabb távon csökkent a nyilvántartott álláskereső száma, nőtt az SZJA-adófizetők aránya és az egy lakosra jutó adóköteles jövedelem. • Mezőgazdasági hagyományok és helyi gazdasági aktivitás: növekedett a regisztrált gazdasági szervezetek és őstermelők	• Rendkívül alacsony népességszám: a mintegy 60 fős lakónépesség miatt a település társadalmi és gazdasági szempontból sérülékeny; néhány család elköltözése is jelentős népességcsökkenést okozhat. • Erős demográfiai ingadozás: bár a gyermekkorúak aránya jelenleg kedvező, a kis létszám miatt a korösszetétel gyorsan megváltozhat, ezért a fiatalosabb szerkezet hosszú távú fennmaradása bizonytalan. • A tényleges és az állandó népesség eltérése: az állandó lakcímmel rendelkezők egy része feltehetően nem él életvitelszerűen a községben, ami gyengítheti a helyi közösséget és torzíthatja a szolgáltatási igények megítélését. • Hiányos helyi intézményhálózat: bölcsőde, óvoda, iskola, egészségügyi rendelő, gyógyszerár és a legtöbb szociális szolgáltatás nem működik helyben. • Külső ellátóközpontoktól való függőség: az alapvető szolgáltatásokért elsősorban Pákára, a magasabb szintű ellátásokért Lentibe vagy Zalaegerszegre kell utazni.

száma, ami alapot jelenthet a kisüzemi mezőgazdaság, a helyi termék-előállítás és a családi vállalkozások fejlődéséhez.

- **Térségi központok elérhetősége:** Páka az alapfokú szolgáltatások, Lenti pedig a magasabb szintű intézményi, kereskedelmi és foglalkoztatási lehetőségek elérését biztosítja.
- **Meglévő közösségi infrastruktúra és önkormányzati fejlesztések:** az önkormányzati-közösségi épület, a könyvtári és közösségi hely, az útfelújítások, a ravatalozó korszerűsítése és a településfásítás javították a helyi életminőséget.
- **Magas személygépkocsi-ellátottság:** bár ez a szolgáltatások külső elérésének szükségességét is jelzi, egyben növeli a lakosság térségi mobilitását.
- **Természeti és táji értékek hasznosíthatósága:** a zalai dombvidéki környezet, a csend és a falusias településkép kedvező alapot jelenthet a rekreáció, a természetközeli életmód és kisebb léptékű falusi turisztikai kezdeményezések számára.
- **Közlekedési hátrányok:** a település periferikus és zsáktelepülés jellegű helyzete korlátozza az elérhetőséget; a közösségi közlekedés szűkössége különösen az idősek, a gyermekek és a gépkocsival nem rendelkezők számára jelenthet problémát.
- **Erős személygépkocsi-függőség:** a munkába járás, az oktatás, az egészségügyi ellátás és a bevásárlás jellemzően gépkocsi-használatot igényel, ami növeli a háztartások költségeit.
- **Helyi munkahelyek hiánya:** a foglalkoztatottak jelentős része más településen dolgozik, így Pördefölde alapvetően lakótelepülési szerepet tölt be, önálló foglalkoztatási központi szerepe nincs.
- **Szűk és sérülékeny gazdasági bázis:** kevés ténylegesen működő vállalkozás található a községben, a gazdaság ágazati szerkezete szűk, főként a mezőgazdasághoz és a mikrovállalkozásokhoz kapcsolódik.
- **Ingadozó önkormányzati adóbevételek:** a kevés helyi vállalkozás miatt akár egyetlen gazdasági szereplő teljesítménye is jelentősen befolyásolhatja az iparűzési adóbevételeket.
- **Korlátozott önkormányzati fejlesztési kapacitás:** az alacsony saját bevételek miatt a fejlesztések nagymértékben pályázati forrásoktól és állami támogatásoktól függenek.
- **Alacsonyabb iskolázottsági és foglalkozási mutatók:** a felsőfokú végzettségűek és a magas presztízsű foglalkozásokban dolgozók aránya alacsony, ami korlátozhatja a helyi gazdaság megújulását.
- **Az idősebb és alacsonyabb végzettségű álláskeresők sérülékenysége:** az álláskeresők között magas a 45 év felettiek, valamint a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya.
- **Korlátozott kereskedelmi és szolgáltatási kínálat:** a napi bevásárlás, a javító-, pénzügyi és egyéb szolgáltatások igénybevétele is többnyire utazást tesz szükségessé.
- **Korlátozott turisztikai ismertség és vonzerő:** a kedvező természeti környezet ellenére nincs kiépült turisztikai kínálat, jelentős szálláshely vagy olyan önálló attrakció, amely számottevő látogatóforgalmat generálna.

A fejlesztést és rendezést befolyásoló
értékek, problémák, védelmek, illetve
korlátozást meghatározó elemek
(probléma- és értéktérkép)

Jelmagyarázat:

- épület
- földrészlet
- Pf_viztorony
- Vízkút
- Középnomású gázvezeték
- Villamos transzformátor
- Elektrómos energia hálózat
- Beavatkozással érintett terület
- Területhasználat
 - mezőgazdasági
 - lakó
 - intézményi
 - gazdasági
 - különleges
 - kötőtpályás közlekedési
 - közműelhelyezési
 - erdő
 - közüti közlekedési
 - vízgazdálkodási
- Úthálózat
 - országos közút
 - helyi közút
 - erdei vasút

Az egyes általános használat szerinti területek és településrészek, infrastruktúra-elemek, továbbá az intézkedést, beavatkozást igénylő területek lehatárolása

Beavatkozással érintett területek:

1. Erdő- és mezőgazdasági területek kiterjedésének feülvizsgálata az Országos Erdőállomány Adattár figyelembevételével
2. Közművek jelenleg hatályos övezetbe sorolása
3. Kijelölt üdülőterület feülvizsgálata
4. Magánpark különleges sportterületbe sorolása